اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

سه‌شنبه
• ۲۴ خرداد ۱۴۰۱
• ۱۴ ذی‌القعده ۱۴۴۳
• ۱۴ ژوئن ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۳۹۶ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۰۷۸ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

ابلاغیه جدید بانک مرکزی به صرافی‌ها

فروش ارز حاصل از صادرات با نرخ توافقی، مجاز شد

براســاس ابلاغیه جدید بانک مرکزی، از این پس صرافی‌ها می‌توانند اســکناس ارز صادرکنندگان را با نرخ توافقی خریداری کنند. براساس این ابلاغیه صرافی‌ها اجازه دارند ارز اسکناس صادرکنندگان را با نرخ توافقی، خریداری و به متقاضیان ارز (بدون محدودیت) بفروشــند. رئیس‌کل بانک مرکزی نیز بعد از نشست با صرافان، از افزایش عرضه ارز در صرافی‌ها خبر داده و بر توافق با صرافان برای افزایش عرضه اسکناس و تسهیل مقررات مربوط به تقاضای بازار در حوزه اسکناس تاکید کرده بود. با این اقدام بانک مرکزی دو برنامه مهم در راستای تسهیل عرضه و فروش ارز اجرایی خواهد شد؛ اول آنکه خرید ارز صادرکنندگان با نرخ توافقی و غیردستوری منجر به افزایش انگیزه صادرکنندگان برای بازگشت ارزهای صادراتی خواهد شد و از سوی دیگر بانک مرکزی با صدور مجوز فروش ارز در سرفصل ۲۴ (سایر) با احراز هویت متقاضی، خرید ارز برای متقاضیان از کانال رسمی را تسهیل کرده است.
۲

واکنش فعالان بازار سرمایه به تعلیق عرضه خودرو در بورس کالا بررسی شد

دلالان خودرو مانع شفافیت

عرضه خودرو در بورس کالا به‌عنوان راهکاری برای ارتقای سطح شفافیت معاملات مطرح می‌شــود و به اعتقاد فعالان بازار سهام، این عرضه محرک رونق بازار سرمایه نیز خواهد بود. مدافعان این طرح معتقدند در این صورت ســود خریدوفروش خودرو از جیب دلالان وارد خزانه خودروسازان خواهد شد. این طرح پیش از این با ورود «کارا» به بورس کالا تجربه شد.

با این وجود، مصوبه عرضه خودروها در بورس کالا با دســتور وزارت صنعت، معدن و تجارت متوقف شد. مرکز ارتباطات وزارت صنعت، معدن و تجارت ضمن تشریح چرایی توقف عرضه خــودرو در بورس کالا اعلام کرد: «ایــن وزارتخانه با هدف جلوگیری از تضییع حقوق مردم و عرضه خارج از ســامانه یکپارچه تخصیص خودرو که با هدف شــفافیت و نظارت در عرضه درســت خودرو ایجادشــده، عرضه خودرو در بورس کالا را متوقف کرده است.» فعالان بازار ضمــن رد این ادعا تاکید دارند تداوم سیاســت‌های قبلــی وزارت صنعت، معدن و تجارت و جلوگیری از عرضه خودرو در بورس کالا، زمینه تداوم ســود دلالان و واســطه‌های خودرو و متضرر شدن صاحبان سهام شرکت‌های خودروساز را فراهم می‌کند.
۱۱

عکس: آیدا فریدی

مالیات ارزش افزوده خوراکی‌ها یک درصد شد

غذا ارزان می‌شود؟

۷-۸-۱۵

سرمقاله

نقش ایران در رفع بحران انرژی جهان
۲

گفت‌وگو

نشاط کارگر فقط با افزایش حقوق نیست

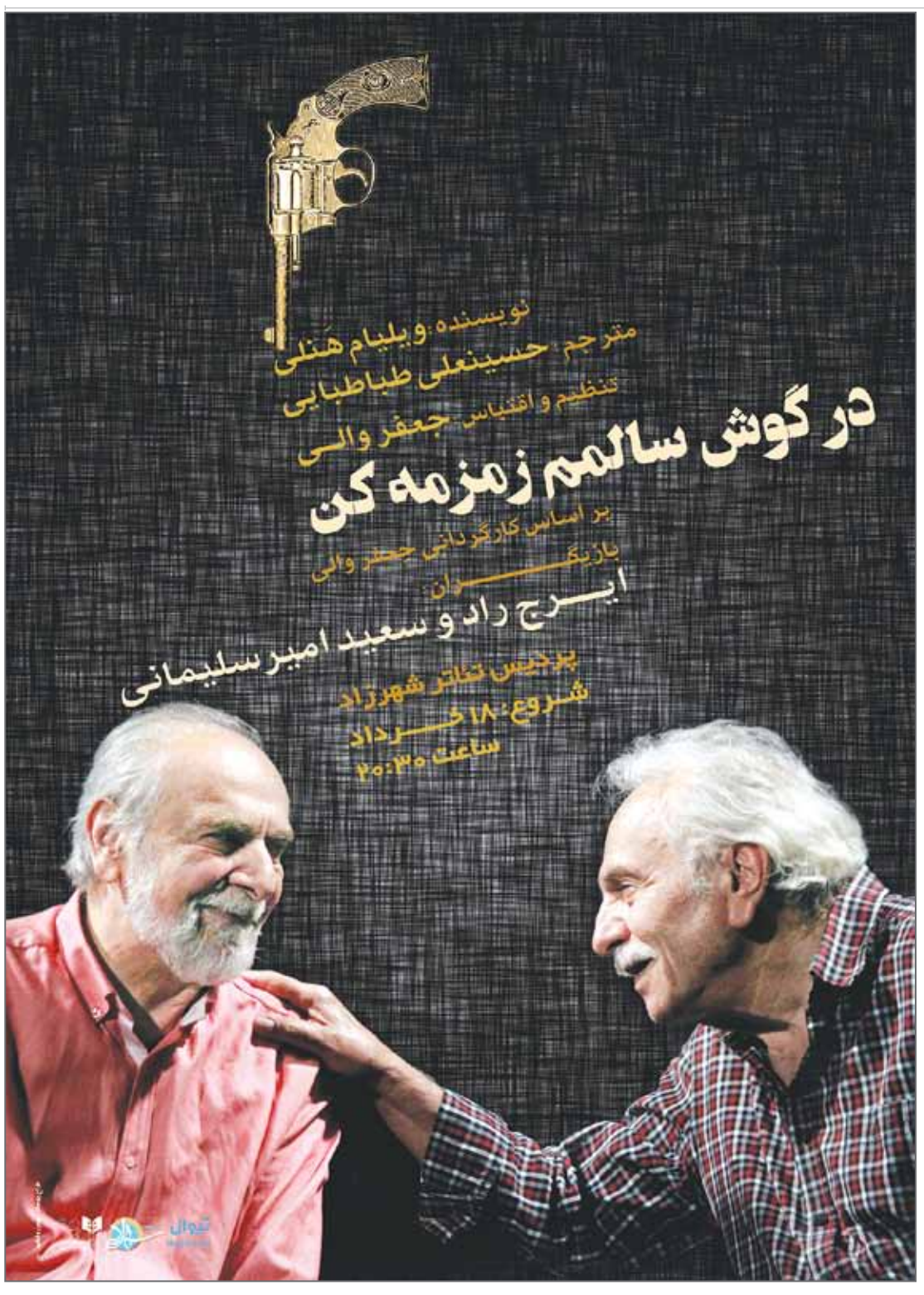
تعدیل نیرو امسال چقدر محتمل اســت؟ تولیدکنندگان زیــادی در صنایع گوناگــون از افزایــش هزینه‌های تولید گلایه‌منــد هستند و عنــوان می‌کنند نــرخ محصولات و خدمات از انرژی گرفتــه تا مواد اولیه برای تولیدکنندگان افزایش یافته است.

امســال هم با افزایــش ۵۷ درصدی حقوق و دســتمزد کارگــران و در کنــار آن افزایــش حــق بیمــه، شــرایط برای واحدهای صنعتی دشــوارتر شــده اســت؛ به‌گونه‌ای کــه شــاید برخــی کارفرماها ناچــار به تعدیــل بخشی از نیروهــای خود باشــند تا بتواننــد حیات تولیــد را حفظ کنند.

صنایعــی مانند نساجــی و چرم بیشترین رشــد هزینه تولید را داشــته‌اند، زیرا سال گذشــته قیمت پوست برای چرم‌ســازان افزایــش بسیاری داشــته اســت. قطعی برق، مشکل دیگر واحدهای صنعتی است که در نهایت منجربه کاهش تیراژ و شــاید افزایش قیمت تمام‌شــده محصولات شو د . سیدعبدالوهاب ســهل‌آبادی، رئیس خانــه صنعــت، معــدن و تجارت ایران طی بازدیدی که از موســسه فرهنگــی و مطبوعاتــی صمت داشــت دربــاره ایــن مشــکلات در بخــش صنعــت گفت‌وگویــی اختصاصی داشت که مشــروح آن را در ادامه می‌خوانید.

۴

سرمقاله

نقش ایران در رفع بحران انرژی جهان

رضا پدیدار
رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران

باتوجه به تداوم جنگ در اوکراین و نوسان شدید بهای انرژی در جهان، بازیگران انرژی در ماه‌های پیش رو دستخوش دگرگونی‌هایی شده و تغییر در الگوی مصرف انرژی شرایط متفاوتی در این بحران رقم زده است.

در جست‌وجوی منابع هیدروکربوری غیرروسی، مقامات امریکا و اروپا به ریاض، دوحه و ابوظبی سفر کرده و در حال مذاکره برای دستیابی به منابع موردنیاز انرژی هستند، اما این مذاکرات تا امروز با طرف تهران انجام نشده، این در حالی است که ایران بعد از روسیه دومین منابع گازی جهان را داراست. حال اگر تحریم‌های ایران برداشته شود آیا بر فروش منابع نفت و گاز ایران تاثیری خواهد داشت؟

برخی معتقدند حتی در صورت برداشته شدن تحریم‌ها چند ماه طول خواهد کشید که ایران به تولید ۳.۸ میلیون بشکه در روز برسد که حدود ۲ میلیون بشکه آن صادراتی است.

با این حال، ایران پس از امضای برجام در سال ۲۰۱۵ نشان داد در عرض ۳ ماه می‌تواند به چنین تولیدی دست یابد. به‌علاوه اینکه تنها ۲ عضو دیگر اوپک، یعنی امارات و عربستان، ظرفیت تولید اضافی مانند یا بیشتر از ایران را دارند.

درهمین حال آژانس بین‌المللی انرژی پیش‌بینی کرده ممکن است در آوریل تولید نفت روسیه تا ۳ میلیون بشکه در روز کاهش یابد. در این حالت ایران قصد دارد برای رسیدن به ظرفیت تولید ۵ میلیون بشکه در روز در دهه آینده، نزدیک ۹۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کند که در این صورت تولید نفت ایران را هم‌ردیف امارات و پس از آن هم‌ردیف عربستان و عراق قرار خواهد داد؛ به این ترتیب در دنیای پسابرجام و پس از دستیابی دوباره به ظرفیت بالقوه تولید، تولید نفت ایران به‌تدریج افزایش می‌یابد و می‌تواند کسری تولید نفت روسیه را جبران کند.

علاوه بر نفت خام، ایران حجم قابل‌ملاحظه‌ای گاز طبیعی به ترکیه و عراق صادر می‌کند اما به‌دلیل تامین نیاز داخل این عرضه‌ها نامنظم است؛ بنابراین افزایش فروش قابل‌اعتماد گاز به ترکیه می‌تواند جانشین گاز روسیه در بازارهای جهانی شود و با صرفه‌جویی و واردات گاز مایع طبیعی نیز می‌توان این تولید را به سمت جنوب شرق اروپا سرازیر کرد.

در شروع کار دولت جدید مقامات مسئول وزارت نفت اعلام کردند با برنامه‌های سرمایه‌گذاری جدید ظرفیت تولید تا سال ۲۰۳۰ افزایش می‌یابد و به ۲۰۶ میلیارد فوت‌مکعب خواهد رسید. براساس آمار کسری عرضه و تقاضای گاز در ایران حدود ۷ میلیارد فوت‌مکعب است که پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰ به ۱۲ میلیارد فوت‌مکعب برسد. اگر ایران بتواند تولید گاز را افزایش دهد می‌تواند با جبران کسری داخلی، روزانه حدود ۱۱ میلیارد فوت‌مکعب گاز صادر کند. این مقدار تولید معادل نیمی از کل گاز وارداتی اروپا از روسیه است و از افزایش صادرات موردانتظار دو قطب این عرصه، یعنی ایالات متحده و قطر نیز فراتر خواهد رفت.

از سوی دیگر، کاهش تحریم‌های مستقیم و غیرمستقیم می‌تواند دیگر منابع تولید انرژی از جمله انرژی‌های نو در ایران را فعال کند. با این حال، این آمار و ارقام با چالش‌ها و تردیدهایی روبه‌روست؛ از یک سو ایران در بهترین سال تاریخی خود یعنی ۲۰۱۸ توانست ۱.۷۶ میلیارد فوت‌مکعب در روز تولید داشته باشد و ازسوی دیگر ایران در بازه زمانی سال ۲۰۲۳ تا ۲۰۳۰ باید برای رسیدن به اهداف خود روزانه ۳.۳ میلیارد فوت‌مکعب تولید گاز داشته باشد.

این فرآیند نیازمند ظرفیت عظیم خط لوله برای رسیدن به ترکیه، اروپا، عمان، پاکستان و نیز سایر بازارهای موردنیاز است. همچنین ایران باید در مدت ۷ سال یک بازار LNG بزرگ‌تر از قطر بسازد، این در حالی است که باتوجه به چالش‌های موجود، رسیدن به اهداف یادشده کمی سخت است.

برداشتن تحریم‌ها نیز ممکن است گشایشی برای ایران باشد اما تنها بخش کوچکی از راه‌حل کمبود منابع انرژی اروپا خواهد بود. در این باره باید گفت ریاض و ابوظبی تمایلی برای افزایش ظرفیت تولید نفت از خود نشان نداده‌اند. برخی معتقدند این احتیاط در افزایش تولید ازسوی دو کشور معقولانه است. به‌علاوه اینکه شواهد محکمی از احتمال کاهش عرضه منابع انرژی روسیه وجود دارد و این امید می‌رود که بازگشت ایران به بازار انرژی بتواند توازنی در بازار ایجاد کند.

از سوی دیگر نرخ انرژی و میزان تولید و صادرات مواد غذایی ارتباطی تنگاتنگ با یکدیگر دارند.

افزایش شدید نرخ گاز طبیعی در اروپا سبب شده برخی کارخانه‌ها از تولید خود بکاهند. نرخ سوخت مورداستفاده کشاورزان افزایش یافته و به‌واسطه جنگ اوکراین و روسیه بازار فرآورده‌های هیدروکربوری و سوختی نیز با اخلال مواجه شده است.

به‌علاوه تمام موارد یادشده، شاهد نوسانات شدیدی در قیمت نفت خام در ۵ هفته گذشته بوده‌ایم و با ادامه شرایط جنگی و سیاسی موجود این نابسامانی تداوم دارد. در این شرایط هوشمندی ایران در مرکز بیضی انرژی جهان می‌تواند تعیین‌کننده در تولید، عرضه و نیز بهای انرژی باشد. در این بین بهره‌گیری از توان و ظرفیت بخش خصوصی در کشور می‌تواند با پشتوانه بیش از ۳ هزار شرکت فعال در حوزه‌های مختلف سازندگان، پیمانکاران، مشاوران، مهندسی و ساخت و نیرو نقطه عطفی ماندگار در تاریخ صنعت نفت و انرژی جهان را به یادگار بگذارد و ایران را به‌عنوان سمبل اقتدار انرژی در جهان معرفی کند.

منشور مجلس انقلابی تهیه می‌شود

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: منشور مجلس انقلابی باید در قالب یک سند و منشور تدوین شود تا راهبردهای اصلی مجلس مبتنی بر مسائل اساسی کشور تعریف و به‌سرعت عملیاتی شود.

به گزارش خانه ملت، محمدباقر قالیباف در جلسه شورای هماهنگی مجلس شورای اسلامی که با حضور نواب رئیس، اعضای هیات رئیسه مجلس و رؤسای کمیسیون‌ها، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس، رئیس دیوان محاسبات و معاونان قوانین و نظارت مجلس برگزار شد، به اولویت‌بندی‌های مجلس براساس بیانات و تاکیدات رهبر معظم انقلاب در دیدار نمایندگان اشاره و برنامه مجلس در این حوزه را تشریح کرد. رئیس مجلس با بیان اینکه براساس منویات رهبر معظم انقلاب، سندی که مسیر راه مجلس شورای اسلامی را مشخص کند، تدوین خواهد شد، گفت: باید اقداماتی که لازم است برای این سند که منشور مجلس انقلابی است در هیات رئیسه، صحن، کمیسیون‌ها، فراکسیون‌ها و سایر بخش‌های اداری و ستادی مجلس انجام شود تا در یک سند و منشور، راهبردهای اصلی مجلس مبتنی بر مسائل اساسی کشور تعریف و به‌سرعت عملیاتی شود تا بتوانیم بیش از پیش به مردم خدمت کنیم.

قالیباف اضافه کرد: این منشور، ماموریت‌های بخش‌های مختلف مجلس به‌ویژه در حوزه اصلاح بودجه، انتخابات، تنقیح قوانین، نظارت و... را مشخص خواهد کرد که معاونت قوانین و مرکز پژوهش‌ها کار خود را در این زمینه آغاز کرده‌اند و در نهایت قصد داریم با دریافت نظرات و پیشنهادات کارشناسان و نمایندگان، مبتنی بر توصیه‌ها و منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی، این سند تدوین شود تا مجالس آینده نیز بتوانند از آن استفاده کنند.

ابلاغیه جدید بانک مرکزی به صرافی‌ها

فروش ارز حاصل از صادرات با نرخ توافقی، مجاز شد

براساس ابلاغیه جدید بانک مرکزی، از این پس صرافی‌ها می‌توانند اسکناس ارز صادرکنندگان را با نرخ توافقی خریداری کنند. براساس این ابلاغیه صرافی‌ها اجازه دارند ارز اسکناس صادرکنندگان را با نرخ توافقی، خریداری و به متقاضیان ارز (بدون محدودیت) بفروشند. رئیس‌کل بانک مرکزی نیز بعد از نشست با صرافان، از افزایش عرضه ارز در صرافی‌ها خبر داده و بر توافق با صرافان برای افزایش عرضه اسکناس و تسهیل مقررات مربوط به تقاضای بازار در حوزه اسکناس تاکید کرده بود.

با این اقدام بانک مرکزی دو برنامه مهم در راستای تسهیل عرضه و فروش ارز اجرایی خواهد شد؛ اول آنکه خرید ارز صادرکنندگان با نرخ توافقی و غیردستوری منجر به افزایش انگیزه صادرکنندگان برای بازگشت ارزهای صادراتی خواهد شد و از سوی دیگر بانک مرکزی با صدور مجوز فروش ارز در سرفصل ۲۴ (سایر) با احراز هویت متقاضی، خرید ارز برای متقاضیان از کانال رسمی را تسهیل کرده است.

عکس: آیدا فریدی

نرخ ارز کاهش می‌یابد

صرافان معتقدند ابلاغیه جدید بانک مرکزی و صدور مجوز خرید توافقی ارز صادرکنندگان توسط صرافی منجر به عرضه گسترده ارزهای صادراتی در بازار خواهد شد که به تعدیل نرخ ارز کمک خواهد کرد. کامران سلطانی‌زاده، عضو شورای‌عالی کانون صرافان در گفت‌وگو با ایبنا با اشاره به ابلاغیه‌ای که بانک مرکزی در سامانه سنا به صرافی‌ها ابلاغ کرده، اظهار کرد: این مجوزی برای خرید ارز به نرخ توافقی از صادرکنندگان است؛ به این صورت که صادرکنندگان برای فروش ارز حاصل از صادرات، بدون نرخ دستوری و بدون محدودیت و براساس توافق با خریدار، نرخ را مشخص می‌کنند و به صرافی می‌فروشند.

وی با بیان اینکه در ادامه براساس سرفصل‌های مشخص شده در سامانه سنا، نیازهای ارزی مردم پاسخ داده خواهد شد، افزود: احتمالا بانک مرکزی سقف و سرفصل‌های مدنظر را اعلام خواهد کرد.

سلطانی‌زاده افزود: زمانی که صادرکنندگان بتوانند ارز خود را با نرخ توافقی بفروشند، حجم قابل‌توجهی از ارز صادرکنندگان که معمولا آن را نگه می‌دارند تا نرخ اصلاح شود، بدون توقف و در جهت تامین نقدینگی، به سیستم صرافی‌ها عرضه خواهد شد. یعنی اینکه بانک مرکزی در این طرح بدون اینکه از منابع ارزی خود استفاده کند، می‌تواند از منابع واقعی در بازار ارز و به‌صورت اصلاح چرخه قیمتی بهره‌مند شود و هر زمان که نیاز و ضرورت داشت می‌تواند از منابع ارزی خودش استفاده کند.

وی تاکید کرد: فعلا با این مصوبه، بانک مرکزی نیازی ندارد که از منابع ارزی خودش استفاده کند و این اقدام بسیار مثبتی برای بازار ارز خواهد بود.

به‌گفته سلطانی‌زاده نرخ واقعی و توافقی هم باعث ایجاد رقابت و جذابیت برای فروش ارز حاصل از صادرات در یک مدت زمان کم و با حجم زیاد می‌شود که به تعدیل نرخ کمک قابل‌توجهی خواهد داشت.

اختلاف نرخ ارز کاهش می‌یابد

درهمین حال رئیس سابق کانون صرافان از ایجاد تعادل در بازار ارز و کاهش قیمت‌ها با تصمیمات جدید بانک مرکزی خبر داد و گفت: در حوزه ارزی اختلاف نرخ آرام آرام کاهش می‌یابد و صف در مقابل صرافی‌ها از بین می‌رود.

حمید لواسانی درباره وضعیت بازار ارز پس از تصمیمات و ابلاغ دستورالعمل بانک مرکزی به صرافی‌های مجاز، گفت: شاه‌بیت مصوبه روز گذشته بانک مرکزی این است که اجازه می‌دهد صرافی‌ها برمبنای نیاز روزانه ارز از صادرکنندگان خریداری کنند. به‌اعتقاد وی اجرای مصوبه خرید ارز از صادرکنندگان با نرخ توافقی باعث می‌شود بازار به تعادل برسد. رئیس سابق کانون صرافان تصریح کرد: با اجرای دستورالعمل بانک مرکزی عرضه بر تقاضا پیشی گرفته است.

وی تاکید کرد: در روزهای آینده قطعا اگر حضور بازارساز با این مقررات خوبی که اتخاذ شده، بیشتر شود نیازی به عرضه و دخالت بازارساز و بانک مرکزی نیست.

لواسانی گفت: الان ما درصددیم صف و تجمع در مقابل صرافی‌ها از بین برود و صف زمانی از بین می‌رود که بازار ارز چندنرخی نباشد. این فعال بازار ارز افزود: در حوزه ارزی اختلاف قیمت‌ها آرام‌آرام کاهش می‌یابد و به سمتی می‌رویم که افراد بتوانند نیازهای روزمره خود در حوزه صرافی همچون حواله و اسکناس را تامین کنند.

تاثیر مثبت دلار صادراتی روی شاخص سازها

بورس تهران نیز پس از تصمیم‌های ضربتی بانک مرکزی برای کنترل تلاطم بازار ارز به‌ویژه برای ارز صادرکنندگان و تجار امروز شاهد رنج شدن نرخ سهام به سمت سقف دامنه نوسان مثبت قیمتی در اغلب سهام‌های شاخص‌ساز صادرات‌محور بود.

در بازار روز گذشته همچنین تقویت حجم و ارزش معاملات نسبت به روزهای قبل در حالی رقم خورد که از تعداد فروشندگان حقیقی که از هر فرصتی برای خروج از بازار استفاده می‌کنند، تا حد محسوسی کاسته شد؛ هرچند تقویت اعتماد در بازار همچنان ضروری است و صندوق‌ها و حقوقی‌های بزرگ باید دستکم از فروش‌های کورکورانه اجتناب کنند.

در فرابورس نیز امروز عملیات بازار باز بانک مرکزی در بازار اوراق بدهی قابل‌توجه بود. در این بازار معارفه و عرضه اولیه بخشی از سهام یکی از شرکت‌های تاکسیران اینترنتی به‌عنوان نخستین استارت‌آپ به صندوق‌های سرمایه‌گذاری مورد توجه قرار گرفته که ارزش‌گذاری سهام این شرکت برخوردار از دارایی نامشهود با اعداد و ارقام بسیار بالاتر از رقم ارزش‌گذاری قبل و باتوجه به بازار رقابتی آن محل انتقاد برخی تحلیلگران است.

اساسا باتوجه به ساختار و پایه اصول حسابداری و حسابرسی در کشور و فقدان رویه‌ای قابل اتکا برای ارزش‌گذاری و ثبت دارایی‌های نامشهود، انگیزه سهامداران عمده این شرکت‌ها برای ورود به بازار سهام همواره با بدبینی برخی تحلیلگران مواجه بوده و صاحبان سهام عمده این شرکت‌ها را به مارکت کَپ‌سازی‌های غیرعلمی و نجومی و سوءاستفاده از سهامداران برای خارج کردن پول از بازار متهم می‌کنند.

گروسی در زمان غلط، جای غلط و با افراد غلط دیدار کرد

سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان با بیان اینکه در روز سه‌شنبه وزیر خارجه پاکستان به تهران سفر خواهد کرد، گفت: رئیس‌جمهوری ترکمنستان نیز به‌زودی به ایران سفر می‌کند و رئیس مجلس ارمنستان نیز در این هفته عازم تهران خواهد بود. به گزارش ایسنا، سخنگوی وزارت خارجه کشورمان در نشست هفتگی خود با خبرنگاران داخلی و خارجی که بیش از یک ساعت طول کشید، در پاسخ به سوالی درباره سفر اخیر گروسی، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای به سرزمین‌های اشغالی تصریح کرد: ما با یک کنشگر و رژیم یاغی در منطقه روبه‌رو هستیم که بیش از ۷ دهه است که متداوم‌ترین رفتارهای یاغی‌گرانه، تروریستی، جنگ‌طلبانه و قانون‌گریزی را در نظام بین‌الملل به منصه ظهور گذاشته است. وی افزود: این رژیم جعلی تاکنون از هیچ تلاشی فروگذار نکرده که ساختارهای حقوق بین‌الملل را به سخره بگیرد و ابراز کند و همه را با چک سفیدامضای برخی کشورهای مدعی انجام داده است.

خطیب‌زاده ادامه داد: جای تاسف است که مدیرکل آژانس به‌عنوان کارگزار آژانس این ساختار را در اختیار چنین رژیم قانون‌گریزی قرار داده است؛ یعنی توسط کارگزار، ساختار را به سخره گرفته و به چالش کشیده و دستاوردها در حوزه پادمانی توسط خود مدیرکل آژانس بی‌اعتبار شده است.

خطیب‌زاده با بیان اینکه فکر می‌کنم پیام این سفر مثل هر اقدام دیپلماتیک دیگری روشن است، افزود: مدیرکل آژانس باید نگران بی‌طرفی و استقلال باشد و طبق اساسنامه آژانس در این زمینه وظیفه قطعی دارد. وی افزود: در این اقدام مدیرکل آژانس در زمان غلط و جای غلط، افراد غلط را ملاقات کرده و با این اقدام به اعتبار آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در چشم عموم و صحنه بین‌الملل ضربه بدی زده است. پاسخ ما به این موضوع داده شده و امیدواریم تصحیح رویه شود.

خطیب‌زاده همچنین در پاسخ به سوال دیگری درباره قطعنامه اخیر شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی علیه ایران گفت: صدور این قطعنامه کاملا یک اقدام سیاسی و طراحی شده بود و در مسیری که بین ایران و آژانس تعریف شده بود خلل ایجاد کرد.

خطیب‌زاده افزود: براساس بیانیه مشترک که ۱۵ اسفند ۱۴۰۰ بین ایران و آژانس توافق شده بود رفت و برگشت‌هایی بین دو طرف انجام شد، اما این اقدام، تغییر لحن و گفت‌وگو و بیان‌های گروسی نشان می‌دهد یک دستورپذیری از یک مرکز انجام شده است. قطعا نمی‌توانستیم این اقدام سیاسی غیر فنی آژانس را بدون پاسخ بگذاریم. در همین چارچوب اقدامات خود را انجام دادیم. من فکر می‌کنم اقدامات صورت گرفته ازسوی ایران قاطع و متناسب بود؛ هرچند که آنها بگویند قطعنامه شکلی و توصیه‌ای بوده است. اگر ضرورتی بر صدور قطعنامه نبود، آنها حتما باید مسیر دیگری را می‌رفتند.

سخنگوی وزارت خارجه در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه عده‌ای معتقدند پاسخ داده شده ازسوی ایران به قطعنامه اخیر شورای حکام مبنی بر توقف فعالیت دوربین‌های فراپادمانی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در ایران کافی نبوده و باید اقدامات جدی‌تری انجام می‌شد، خاطرنشان کرد: پاسخ ایران قاطع و متناسب بود.

عکس روز

مرگ تدریجی تالاب مره قم.

عکس: میزان

ویژه‌تر از خبر

هنوز خانه خالی جدیدی معرفی نشده است

در شرایطی که وزیر راه و شهرسازی از گزارش حدود ۴۰۰ هزار خانه جدید خالی خبر داده، سازمان امور مالیاتی می‌گوید هنوز اطلاعات جدید خانه‌های خالی به این سازمان ارسال نشده است.به گزارش ایسنا، براساس قانون وظیفه شناسایی خانه‌های خالی و ارسال اطلاعات مربوط به آنها به سازمان امور مالیاتی برعهده وزارت راه و شهرسازی است.در این زمینه، پس از کش‌وقوس‌های بسیار بین این دو دستگاه از چگونگی ارسال اطلاعات تا بررسی صحت آنها در سال گذشته، سازمان امور مالیاتی اعلام کرد ۵۶۸ هزار واحد مسکونی خالی شناسایی شد که بالغ بر ۴۸۸ هزار واحد از آنها در شهرهای بالاتر از ۱۰۰ هزار نفر جمعیت قرار دارند و مشمول پرداخت مالیات شدند.پیش از این، سازمان امور مالیاتی درباره روند و میزان اخذ مالیات از این تعداد خانه خالی گفته بود فقط یک میلیارد تومان مالیات خانه خالی پرداخت شده و حدود ۵۰۰۰ نفر از مالکان این خانه‌ها در درگاه سازمان اعلام کردند خانه آنها خالی نیست و عدم پذیرش را انتخاب کردند.همچنین حدود ۵۰۰ نفر از صاحبان خانه‌های خالی پذیرش مالیات خانه خالی را اعلام کردند اما همه این افراد مالیات خود را پرداخت نکرده‌اند، بلکه نصف این افراد مالیات خود را پرداخت کردند.برخی دیگر از مشمولان مالیات خانه خالی وارد درگاه سازمان امور مالیاتی شدند و هیچ عکس‌العملی نداشته‌اند.در شرایطی که مشمولان مالیات خانه خالی اعتراض داشتند که خانه آنها به اشتباه، خالی شناسایی و مشمول مالیات شده است، وزارت راه و شهرسازی فرصت داد تا دریافت‌کنندگان پیامک از سرشماره V.MASKAN اطلاعات سکونتی خود را در سامانه املاک و اسکان ثبت یا به‌روز کنند. در این بین، وزیر راه و شهرسازی در اظهارات اخیرش درباره اجرای قانون اخذ مالیات از خانه‌های خالی گفت ۵۶۰ هزار واحد مسکونی خالی به وزارت اقتصاد و دارایی معرفی شده که از این میزان ۶۰ هزار واحد اعتراض کردند و این اعتراضات در دست بررسی است. وی همچنین از گزارش حدود ۴۰۰ هزار خانه جدید خالی خبر داده است. برای بررسی آخرین وضعیت ارسال اطلاعات جدید خانه‌های خالی، مدیرکل دفتر طراحی و تحلیل فرآیندهای مالیاتی در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: هنوز اطلاعات جدیدی از خانه‌های خالی به سازمان امور مالیاتی ارسال نشده و اطلاعات جدید ممکن است اطلاعات دقیق و موثق همان ۵۷۶ هزار خانه خالی قبلی پس از بررسی‌های صورت‌گرفته باشد. وی افزود: اعتراضات درباره شناسایی خانه‌های خالی ازسوی صاحبان این واحدهای مسکونی به وزارت راه و شهرسازی رفته و این نهاد تغییرات واردشده در اطلاعات خانه‌های خالی را به سازمان امور مالیاتی ارسال خواهد کرد.

گسترش صنعت
سه‌شنبه
۲۴ خرداد ۱۴۰۱
۱۴ ذی‌القعده ۱۴۴۳
۱۴ ژوئن ۲۰۲۲
شماره ۲۰۷۸
پیاپی ۳۳۹۶

نشاط کارگر فقط با افزایش حقوق نیست

افزایش سهمیه سرباز امریه، منتظر یک نامه

بانک‌ها در بحران کفایت سرمایه

معاون نوسازی و بهره‌برداری ایدرو مطرح کرد

سهم نوسازی از سرمایه اولیه صنایع

معاون نوسازی و بهره‌برداری ایدرو در حاشیه بازدید از کارخانه لوله‌گستر اسفراین و در نشست مشترک با هیات‌مدیره و مدیران این کارخانه، از ضرورت اختصاص ۱۵ درصدی ارزش واحدهای صنعتی به فرآیند نوسازی در یک چارچوب استاندارد خبر داد. به‌گفته وی در کارخانه استراتژیک لوله‌گستر اسفراین با برآورد ارزش کل بیش از ۳۰ میلیون یورو به‌علاوه ۷۰ میلیارد تومان ارزش در یک مسیر استاندارد باید سالانه معادل ۱۵ درصد این سرمایه صرف نوسازی و روزآمدسازی مستمر شود. معاون نوسازی و بهره‌برداری ایدرو تاکید کرد: اگر این اصل در تمامی صنایع رعایت شود، نیاز به سرمایه‌گذاری‌های سنگین برای نوسازی و ارتقا نخواهد بود و جا افتادن آن در ادبیات موضوعی صنایع می‌تواند منجر به بهینه‌سازی سرمایه‌گذاری‌ها برای نوسازی شود.

به‌گزارش ایدرونیوز، فرشاد مقیمی نوسازی تجهیزات را از مهم‌ترین بخش‌های چرخه نوسازی در بنگاه‌ها برشمرد که سبب افزایش نرخ تولید محصول در واحد زمان و کاهش ضایعات می‌شود. مقیمی اظهار کرد: لوله‌گستر می‌تواند تبدیل به نمونه مناسب و پایلوت موفقی از فرآیند دقیق نوسازی شود. معاون سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران بر مواردی مانند حضور صنایع در آوردگاه‌های تخصصی داخلی و خارجی، ارتقای توانمندی سرمایه‌های انسانی، تصویرسازی مناسب در افکار عمومی جامعه، حرکت به سمت فناوری‌های روز، شناسایی فرصت‌های مشترک در عرصه‌های دانش‌بنیان و توسعه بازارهای جدید به‌عنوان محورهای مهم فعالیت این مجموعه صنعتی بزرگ و موفق تاکید کرد.

مقیمی همچنین با قدردانی از تلاش‌های انجام‌شده که منجر به ثبت رکوردهای تولید بیش از پیش‌بینی‌های اولیه شده، خواستار استمرار و تثبیت این روندهای مثبت شد. در جریان این دیدار، گزارشی از آخرین وضعیت تولید انواع لوله‌های فولادی بدون درز نفتی از سوی مازیار زند، مدیرعامل لوله‌گستر ارائه شد. مقیمی و هیات همراه همچنین از خطوط تولید کارخانه بازدید کردند. لوله‌گستر اسفراین تابعه ایدرو و تنها تولیدکننده لوله‌های جریانی و جداری نفت در اندازه‌های ۶ تا ۱۶ اینچ به‌عنوان کالای استراتژیک صنعت نفت در کشور است.

یک معارفه

گفتنی است مراسم معارفه اعضای جدید هیات‌مدیره و مدیرعامل مجتمع صنعتی اسفراین با حضور معاون نوسازی و بهره‌برداری سازمان گسترش و هیات همراه و مسئولان منطقه‌ای در محل این کارخانه برگزار شد.

مقیمی در این نشست با قدردانی از زحمات کارکنان بزرگ‌ترین تولیدکننده فولاد آلیاژی کشور به تشریح اولویت‌ها و نکات کلیدی این مجتمع پرداخت.

مقیمی در این نشست ضمن تاکید بر توان فنی‌مهندسی و سرمایه انسانی ارزشمند این کارخانه استراتژیک، همراهی وفاق و هم‌افزایی درون‌بنگاهی و بین‌دستگاهی منطقه‌ای و ملی را در شرایط خاص کشور در عرصه تولید ضروری ارزیابی کرد و بر بهبود بیش از بیش این مولفه‌ها تاکید کرد. در این نشست که با حضور معاونان مدیران و کارکنان مجتمع صنعتی اسفراین برگزار شد، سیدداوود اجاقی، سرپرست سابق این کارخانه نیز گزارشی از اقدامات و چالش‌ها را ارائه داد و به پاس زحمات دوره مسئولیت خود، موردتقدیر و تجلیل قرار گرفت.

سعید کاظمی، مدیرعامل جدید مجتمع صنعتی اسفراین نیز اهتمام حداکثری بر توسعه همه‌جانبه فعالیت‌های تولیدی، برنامه‌محوری و مبنای کارشناسی و رعایت اخلاق را از محورهای کلیدی ادامه فعالیت این مجموعه برشمرد.

در این نشست، محسن الیاسی، مدیرکل دفتر مرکزی حراست ایدرو، امام‌جمعه اسفراین و مسئولان منطقه‌ای نیز حضور داشته و مطالب خود را مطرح کردند.

در این مراسم، احکام اعضای هیات‌مدیره جدید که از سوی علی نبوی، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیات‌عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران صادر شده بود به سعید کاظمی، وحید امیر جهادی و کوروش خیرخواه اعطا شد.

شفاف‌سازی درباره شیوه تخصیص خودرو

سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان به‌عنوان ناظر شیوه تخصیص خودرو از طریق سامانه یکپارچه، برای تنویر افکار عمومی و اطلاع مردم از جزئیات این روند و شفاف‌سازی، با صدور اطلاعیه‌ای در این‌باره توضیحاتی ارائه کرد.

سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان بدون ایجاد سامانه جدیدی برای ثبت‌نام و تخصیص خودرو، برای ارتقای شفافیت و بهینه‌سازی فرآیند تخصیص خودرو در دوره جدید، نظارت بر این فرآیند را آغاز کرده است. تاکنون از دو سامانه ثبت‌نام خودرو یکی از آنها (سامانه‌ای که اکثریت خودروسازان در آن فعالیت می‌کردند.) انتخاب و از همه خودروسازان خواسته شد از این سامانه به‌طور مشترک استفاده کنند.

با اعمال نظارت بر فرآیند ثبت‌نام خودرو، نقایص قبلی برطرف و شفافیت لازم حاصل شده است. یکی از موارد نقص در فرآیند قبلی، عدم‌پالایش فهرست منتخبان بود. در این دوره فهرست منتخبان به لحاظ احراز هویت کنترل شد که ۱۰ درصد منتخبان شرایط لازم را احراز نکرده و حذف شدند. بنابراین برای نخستین‌بار از فهرست رزرو تعدادی از ثبت‌نام‌کنندگان جایگزین شدند. بدین‌ترتیب برخی منتخبان در فهرست رزرو بودند که اعلام این افراد به‌عنوان فهرست رزرو و سپس فهرست منتخب باعث ایجاد ابهام شده بود.

گفتنی است برای تمام کسانی که در فهرست اصلی منتخبان بودند و همچنین متقاضیانی که در فهرست رزرو بودند و سپس در فهرست اصلی منتخبان قرار گرفتند، خودرو تخصیص داده خواهد شد. در این دوره به‌منظور افزایش سطح عرضه خودرو در ایجاد شفافیت، فرآیند ثبت‌نام به‌صورت یکپارچه با ۳۸ مدل خودرو گوناگون از ۶ شرکت خودروساز کشور انجام شد و ۴ میلیون و ۱۷۵ هزار و ۳۵۲ نفر ثبت‌نام کردند. به‌صورت تفکیکی، ۳ میلیون و ۸۷۸ هزار و ۳۰۱ نفر در طرح عادی و ۲۹۷ هزار و ۵۱ نفر در طرح حمایت از خانواده ثبت‌نام کردند.

مجموع ظرفیت در نظر گرفته‌شده در خودروهای عرضه‌شده از سوی خودروسازان در سامانه یکپارچه تخصیص برای این دوره ۱۷۶ هزار و ۹۱۱ خودرو بود که در قالب ۱۱۵ طرح فروش متنوع (فروش فوری، فوق‌العاده، پیش‌فروش‌های کمتر از یک سال و مشارکت در تولید) عرضه شد که رشد معنی‌داری نسبت به دوره قبلی قرعه‌کشی داشته است. عرضه خودرو در سامانه یکپارچه باعث شفافیت و ایجاد رویه‌ای واحد در عرضه برای همه خودروسازان و رفع شائبه مهندسی عرضه به‌صورت قطره‌چکانی یا عرضه خودرو در بازارهای غیرشفاف شده است. فرآیند ثبت‌نام خودرو نواقصی داشت که در این دوره رفع شد؛ از آن جمله می‌توان به چک نکردن اطلاعات هویتی متقاضیان، امکان تغییر اطلاعات موبایل و یا اطلاعات ثبت‌نامی توسط نمایندگی‌های فروش، نداشتن ضمانت اجرایی قانون حمایت از خانواده و طرح جوانی جمعیت (در خودروسازان اصلی با تاخیر و ناقص اجرا شد و در خودروسازان خصوصی اجرا نشده بود.)، نبود نظارت دقیق بر میزان فروش خودروسازان و ایجاد تعهدات معوق و نارضایتی مشتری در نتیجه عدم‌تناسب بین میزان تولید با تعهد فروش اشاره کرد.

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

فرشاد مقیمی

لوله‌گستر می‌تواند تبدیل به نمونه مناسب و پایلوت موفقی از فرآیند دقیق نوسازی شود

خبر

دومین کنگره بین‌المللی چشم‌انداز مدیریت کلاس جهانی برگزار می‌شود

سازمان مدیریت صنعتی با مشارکت دانشگاه شهید بهشتی و موسسه چشم‌انداز مدیریت تراز جهانی، دومین کنگره بین‌المللی چشم‌انداز مدیریت کلاس جهانی در ایران را برگزار می‌کند. به‌گزارش روابط‌عمومی سازمان مدیریت صنعتی، این کنگره با محوریت «توسعه ایران در تراز جهانی» ۱۳ تیر ۱۴۰۱ با حضور اساتید مجرب داخلی و بین‌المللی در مرکز همایش‌های سازمان مدیریت صنعتی برگزار می‌شود. مدیریت کلاس جهانی (WCM) یکی از مفاهیم مهم و تاثیرگذار در چند سال اخیر است که وسعت و ضرورت تغییرات بنیادین در حال رخداد در سازمان‌ها را در همه ابعاد نشان می‌دهد. مدیریت کلاس جهانی، نظر به نوع خاص طراحی، سازمان‌ها را در بازار جهانی در هر رقابتی موفق می‌کند، زیرا از نظر کیفیت، زمان انتظار، انعطاف‌پذیری، نوآوری، هزینه، خدمات فروش و خدمات پس از فروش طبق استاندارد در کلاس جهانی باید از هر رقیبی بهتر باشد یا با او برابری کند.سازمانی که مدیریت کلاس جهانی را اجرا کرده و مدال تراز جهانی را به‌دست آورده، سازمانی است که می‌تواند در یک محیط بین‌المللی و جهانی به نحوی رقابت کند که نه فقط اکنون، بلکه در آینده هم بقا داشته باشد؛ بنابراین نه‌تنها باید به عوامل رقابتی یک سازمان، بلکه باید بر عوامل داخلی نیز تاکید کرد. برای کسب اطلاعات بیشتر با دبیرخانه کنگره ۸۸۶۰۴۲۲۲ داخلی ۳۱۴۲ - ۳۱۷۲ -۳۰۱۶ -۳۱۵۱ یا پست الکترونیک conf@imi.it تماس حاصل کنید.

یادداشت

گسترش دیپلماسی اقتصادی در پساکرونا

سیدحسین آقاسیدمرتضی- عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی

در دنیـای پس از کرونا، به‌طور قطع رقابت اقتصادی به جنگی بزرگ تبدیل خواهد شد، چراکه همه کشورها تلاش دارند عقب‌ماندگی خود در بازار جهانی را جبران کنند.

نکتـه مهـم در ایـن دوران، گسـترش دیپلماسی اقتصادی است.

سه سال پیش بود که شیوع ویروس کرونا باعث بر هم خوردن زنجیره تامین شد و نظم همـه بازارهای مالی و اقتصادی جهان را بهم ریخت.

شـیوع ایـن ویـروس، منجـر بـه افـت شـاخص‌های اقتصـادی جهـان (حتـی در کشـورهای توسـعه‌یافته) و در نتیجه رکود اقتصادی شد.

این البتـه پایان ماجرا نبود، چون به‌تدریج تولیـد از رونق افتـاد و فقـدان فرصت‌های شـغلی کافی به یکی از مهم‌ترین چالش‌های جوامع بشری تبدیل شد.

حلقه‌هـای دیگر این زنجیـره منحوس را کاهـش درآمدهای مـردم، کاهش شـدید قـدرت خرید در پی افزایـش قیمت‌ها و در نهایت نزول شاخص‌های بهبود کیفیت به کار تشکیل دادند.

در چنیـن موقعیتـی، قـدرت ریسـک مالی به‌شـدت پاییـن می‌آید و سـبب افت جـدی بازارهـای ریسـکی ماننـد بـورس می‌شـود و همیـن موضوع کاهـش تحرک تولیدی‌هـای بـزرگ و در نتیجـه افـت ارزش سـهام شـرکت‌های بزرگ را به‌دنبال دارد.

در این میان، سـرمایه‌گذاری در بازارهای کم‌ریسـک و مطمئنی مانند طـلا و ملک با هدف سـوداگری نیز بر رکـود و رخوت بازار دامن می‌زنند.

بنا بر آنچه بیان شـد، در دوران پسـاکرونا رشد اقتصادی باید در اولویت دولت سیزدهم قرار بگیـرد، چراکه این اقـدام تمام زنجیره رکـود و افـت اقتصـادی را بر هـم می‌زند. نخسـتین ثمره رشـد اقتصادی، رونق تولید و اشـتغالزایی اسـت که همیـن عامل باعث افزایـش درآمـد و قـدرت خریـد عمومـی می‌شود.

در نتیجـه ریسـک‌پذیری افزایش یافته و مردم بـا خطرپذیری بالایـی وارد بازارهای ریسـکی و حتـی بخـش تولیـد و صنعـت می‌شوند.

در دنیای بعـد از کرونا، رقابـت اقتصادی بـه جنگـی بـزرگ تبدیـل خواهد شـد تا عقب‌ماندگی‌هـا در بـازار بین‌المللی جبران شود.

نکته مهم در این بین، گسترش دیپلماسی اقتصادی اسـت که حتی در بسـیاری موارد جوامعی با ایدئولوژی‌های مختلف را دور یک میز می‌نشاند.

در این حوزه نیز دولت باید با جدیت بسیار بیشتری برنامه‌ریزی و حرکت کند و بداند که امروزه اهمیت اقتصاد در حفظ ثبات سیاسی و حتی امنیت داخلی کشور بیش از هر زمان دیگری است.

دولت بایـد در دوران جدید بتواند همگام بـا تغییرات نوینی که در دنیای اقتصاد ایجاد شده، با اسـتفاده از ظرفیت‌های وزارت امور خارجه، کنسولگری‌ها و سفارتخانه‌ها، ارتباط اقتصادی خود را گسـترش دهـد و علاوه‌بر حفظ شـرکای پیشـین (که البته تعداد آنها بسیار اندک و بازارشان بسیار محدود است)، طرف‌هـای تجـاری و بازارهـای جدیـدی (بازارسازی و بازاریابی جدید) را هدف‌گذاری کند.

ناگفته پیداسـت کـه این جریـان باید از کشورهای همسـایه و بازار چندصد میلیونی منطقه آغاز شـود، چراکه کشـور مزیت‌های صادراتـی بسـیاری در ارتباطـات تجـاری بـا کشـورهای منطقـه دارد و می‌توانـد با بکارگیری آنها سهم خود را از این بازار بزرگ بیشینه کند.

بـازار بـزرگ منطقـه، فرصتـی طلایی بـرای صنعتگـران کشـور بـرای توسـعه فعالیت‌های صنعتی بوده که نباید از دسـت داد.

تولیدکننـدگان زیادی از کوچک شـدن بازارشـان و افت تیراژ خـود گفته‌اند این امر می‌تواند با یک مدیریت هوشمند جبران شود اما به‌شرطی که فرصت‌سوزی نشود و بتوانیم با شناسایی بازارهای اطراف سهم محصولات خود را افزایش دهیم.

هشدار درباره فرسودگی ناوگان مترو

رئیس کمیسـیون حمل‌ونقل شورای شهر نسبت به فرسودگی ناوگان مترو پایتخت هشدار داد. به‌گزارش ایسنا، جعفر تشکری‌هاشمی در تذکر پیش از دسـتور خود با اشـاره به حادثه قطار مشـهد-یزد، گفت: حادثه قطار مشهد به یزد این پیام را برای ما داشت که باید از نیروی متخصص و کارآمد و تجهیزات مناسـب اسـتفاده کنیم، وگرنـه حوادث در کمین سیستم‌های حمل‌ونقلی خواهد بود.

وی اضافه کرد: ابتدای هفته شـاهد خرابـی در خط ۵ مترو بودیم که ناشی از فرسودگی شبکه برق بالاسری خط بود و این در حالی است که بارها تذکر داده بودیم که مترو تهران به‌دلیل کارکرد طولانی نیاز اورهال قطار، تجهیزات ایستگاه‌ها و شبکه برق دارد اما متاسفانه باوجود تذکرات متعدد تاکنون اقدام شایسته‌ای در این‌باره انجام‌نشده است.

رئیس کمیسـیون حمل‌ونقل شـورای شـهر با بیان اینکه در روزهای ابتدایی شـورای شـهر تذکر دادیم که انبارهای مترو خالی است و حالا پـس از ۱۰ ماه تنها اتفاقی کـه رخ داده، انعقاد یک قرارداد و ورود چرخ بوده و دیگر کار خاصی برای تامین قطعات انجام‌نشـده، گفت: متاسفانه واگن‌های زیادی باوجود نقص فنی یا فرسـودگی در شـبکه در حال کار هسـتند و اینجا تذکر می‌دهم که اسـتفاده از ناوگانی که ایمنی لازم را ندارد نباید صورت گیرد. تشکری‌هاشمی اضافه کرد: سال گذشته مترو با مپنا قراردادی برای بهبود وضعیت برق بالاسری داشت که تمدید قرارداد برای امسـال توسط کمیته فنی شهرداری تایید نشد و جای سوال دارد. شهردار تهران باید نسبت به این موضوع اهتمام ویژه‌تری داشته باشد.

گفت‌وگو

در بازدید رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت از روزنامه صمت مطرح شد:

نشاط کارگر فقط با افزایش حقوق نیست

۵۰ درصد کارگران صنعت، حقوق حداقلی ندارند

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

تعدیل نیرو امسـال چقدر محتمل است؟ تولیدکنندگان زیادی در صنایع گوناگون نسبت‌به افزایش هزینه‌های تولید گلایه‌مند هستند و عنوان می‌کنند نرخ محصولات و خدمـات از انـرژی گرفته تـا مواد اولیه بـرای تولیدکنندگان افزایش یافته اسـت. امسـال هم با افزایش ۵۷ درصدی حقوق و دسـتمزد کارگران و در کنار آن افزایش حق بیمه، شـرایط برای واحدهای صنعتی دشـوارتر شده اسـت؛ به‌گونه‌ای که شاید برخی کارفرماها ناچار به تعدیل بخشی از نیروهای خود باشند تا بتوانند حیات تولید را حفظ کنند. صنایعی مانند نساجی و چرم بیشترین رشد هزینه تولید را داشته‌اند، زیرا سـال گذشته قیمت پوسـت برای چرم‌سازان افزایش بسـیاری داشته است. از سـوی دیگر، قطعی برق، مشـکل دیگر واحدهای صنعتی بوده که در نهایت منجربه کاهش تیراژ و شاید افزایش قیمت تمام‌شده محصولات شود.

سیدعبدالوهاب سهل‌آبادی، رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران طی بازدیدی کـه از موسسـه فرهنگی و مطبوعاتی صمت داشـت درباره این مشـکلات در بخش صنعت گفت‌وگویی اختصاصی داشتند که در ادامه مشروح آن می‌خوانید.

وقتی کارگر نشـاط ندارد، به‌طور قطع کارش را هم به‌طور مطلوب انجام نمی‌دهد. نشـاط او هـم فقط حقوق نیسـت. امکانات دیگری است که نیازهای کلی جامعه به‌شمار می‌رود

◉ تولیدکننـدگان عنوان می‌کننـد افزایش ۵۷ درصـدی حقـوق و دسـتمزد کارگـران سبب‌شـده کارفرمایان ناچار بـه تعدیل نیرو برای حفـظ بنگاه اقتصادی خود باشـند، زیرا تولید را دچار مشـکلات زیادی کرده اسـت. نظر شما در این‌باره چیست؟

کارگران ضلع اصلی تولید هسـتند. شاید شریک اصلی یک کارفرما، کارگرش باشـد. مهم‌ترین بحث کارگر آرامش اوسـت؛ اینکه یـک کارگر خوب کار کنـد، محصولات کیفـی ارائه دهـد و دغدغه‌های کارفرما کاهش پیدا کند در مقاطعی اسـت که آن کارگر آرامش داشته باشد.

به‌عنـوان مثـال بـه لحـاظ بهداشـت و درمان اطمینان‌خاطر داشـته باشـد و به لحـاظ تفریحی بداند امکاناتی برای او وجود دارد که با سطح درآمد او همخوانی دارد.

حقوق و دسـتمزد بـا توجه به تـورم باید تغییر می‌کرد. به‌عنوان مدافع کارگران، بارها این موضوع را عنـوان کـرده‌ام اما عملکـردی که امسـال در حوزه افزایش دسـتمزدها اعمال شد، (افزایش ۵۷ درصدی) اشتباه بود.

ایـن افزایش حقوق، تـورم عجیبی که به مراتب از سال‌های قبل بیشتر بود در جامعه به‌وجود آورد که بـار اصلی آن باز هم بـر دوش همین کارگران افتاده اسـت. بـا افزایـش ۵۷ درصـدی حقوق و دسـتمزد شاهد هسـتیم که هزینه تامین نیازهای یک خانواده هم به همین نسبت افزایش پیدا کرده است.

دولت می‌توانسـت در شـرایط سـخت به شکل دیگـری ورود کرده و به جامعه کارگری کمک کند تا نیازمندی‌های معیشـتی آنها رفع شود و کارفرما نیز تشـویق و ترغیب به توسـعه فعالیتی تولیدی شود.

دولت می‌توانست به‌جز حقوق، سبدهای دیگری هـم در حمایت از کارگران تصویـب کند و به این ترتیـب، کارفرما مسـیری را با کمـک دولت جلو می‌برد. البته ایـن افزایش حقوق، یک منبع درآمد خاصی برای دولت شد که توانست دست‌کم هزینه تامیـن اجتماعی را به اندازه حقـوق افزایش ندهد و بخشـی را خود بپردازد؛ به این شـکل اگر واحد تولیدی تعداد کارگرهای سال ۱۴۰۰ خود را حفظ کرده و سـال ۱۴۰۱ هم افزایش نیرو داده باشـد، به‌عنوان تشـویقی، بخشـی از حق بیمه کارفرما را دولت تقبل می‌کـرد و به این ترتیب، هزینه تامین اجتماعی کاهش داشت.

امـا ایـن خبر هـم مهـم اسـت که براسـاس گزارش‌هـای اعلام‌شـده، اخراجی‌های امسـال در حوزه کارگری نسـبت‌به مدت مشابه سال گذشته، نه‌تنها افزایش نداشته که روند کاهشی داشته است؛ دلیل آن‌هم رسـالتی است که تولیدکننده به‌عنوان کارفرمـا دارد. کارفرمـا می‌داند یکـی از وظایفش حفظ نیروی انسـانی اسـت. آنها جـزو خانواده او هستند.

بنابرایـن برخلاف تصور بسـیاری از افراد حتی مسـئولان، امسـال تعداد اخراجی‌ها کمتر از سال گذشته بود و تنش‌های کارگری و کارفرمایی کمتر شـده که بسـتر خیلی از آنهـا عملکردهای دولتی بوده اسـت. به هر حـال، کارفرمـا و کارگر به این بلوغ رسـیده‌اند. این موضوع بسـیار ارزشمند است که کارگر عنوان می‌کند کارخانه‌ام در حالی که در گذشته این‌گونه نبود.

امـا در این میان، درباره حقوق و دسـتمزد، کار کارشناسی که انتظار بود، انجام نشده است. سال‌ها در کانون کارفرمایان کشور حضور داشتم و معتقدم بهتر از این می‌توانستیم عمل کنیم.

◉ معتقدید در شـرایط فعلی کار کارشناسی انجام نشـده اسـت. در این‌باره پیشنهاد شما چیست؟

ما پیشـنهاداتی داشتیم که ارائه دادیم. چرا برای کارمندان دولتی افزایـش حقوق ۱۰ درصد اعمال شـد اما حقوق نیروی انسانی بخش تولید به یکباره ۵۷ درصد افزایش یافت؟

◉ به هر حـال پایه حقوق کارمنـدان دولت، خیلی بیشتر از کارگران است.

به‌طور کلـی این‌گونه نیسـت. در بین کارمندان هنـوز افرادی داریم کـه ماهانـه ۴ میلیون تومان حقوق می‌گیرند و علاوه‌بر این، پایه حقوق کارگرها همه حداقلی نبوده است.

در برخی واحدهـای تولیدی بیش از ۷۰ درصد نیروهای انسانی حقوق حداقلی دریافت نمی‌کنند. براساس سابقه، تخصص و کار ویژه‌ای که دارند هر کدام دارای یک اشل حقوقی جداگانه هستند.

◉ آیـا می‌توانـد گفـت ۷۰ درصـد کارگران کشور حقوق حداقلی دریافت نمی‌کنند؟

خیر. در برخی واحدهای صنعتی این‌گونه اسـت. اما می‌تـوان گفت به طـور کلـی در کارخانه‌های تولیدی کشـور کل کارگرانشـان حقـوق حداقلی دریافت نمی‌کنند.

◉ این درصد چقدر است؟

به نظرم بالای ۵۰ درصد باشـد، چون هر صنف و صنعتی کارهای تخصصی مخصوص به خود را دارد و برخـی از کارگران کار تخصصـی انجام می‌دهند و براسـاس حرفـه و مهارتـی که دارند، دسـتمزد می‌گیرند. هیچ کارخانـه‌ای بدون کارگر متخصص نمی‌تواند فعال باشـد، تولید کند، صـادرات انجام دهد یا حتی بهره‌وری داشته باشد.

واحدهای صنعتـی دارای کارگر متخصص بوده و حقـوق ایـن کارگـران حداقلی نیسـت. برخی حداقل‌بگیرهـا هـم پورسـانت و پـاداش دریافت می‌کنند. کارگر حداقل‌بگیر فردی اسـت که آماتور بوده و تبحری ندارد.

◉ در برخـی صنایـع از جملـه صنعت قطعه کـه مشـکلات نقدینگی بیشـتری دارند، این حداقـل پایه ملموس‌تر اسـت. این موضوع را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

به‌طور قطع، حقوق و دستمزد کارگران واحدهای صنعتی با اسـم‌و رسـم و دارای برند با فعالیت یک تولیدی که به شـکل زیرپلـه‌ای فعالیت دارد، یکی نیست.

◉ برخـی کارگـران سـال گذشـته از دریافتی‌های ۴ تا ۵ میلیون تومانی می‌گفتند. این حداقل حقوق نیست.

سـال گذشـته حداقل حقوق حدود ۳ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان بود.

تولیدکننـده در این‌بـاره کـه هزینه‌های زندگی کارگران به سـختی تامین می‌شود، شکی ندارد اما این مربوط به حقوق نیسـت و به‌دلیل تورمی است که در کشور شاهد آن هستیم.

کارگری که سـال گذشـته ۳.۵ میلیـون تومان دریافت می‌کرده آیا امسـال با افزایش ۵۷ درصدی حقـوق، هزینه زندگی خود را می‌تواند تامین کند؟ این هم مسئله مهمی است.

آیا عمده نیـاز کارگر را که تامین اجتماعی باید برآورد کند، تامین می‌شـود و تامین اجتماعی به او خدمات می‌دهد؟ در حال‌حاضر یکی از مشـکلات کشـور در حوزه کارگری مشـکلات روحی و روانی کارگران در امر بهداشت است.

بسـیاری از اتفاق‌هایـی که در جامعـه کارگری در حال رخ دادن اسـت مسـئول آن دولت اسـت که باید به آن رسـیدگی کنـد. امروز هیچ کارگری نمی‌تواند از طریق بیمه تامین اجتماعی دندان‌های خـود یا خانـواده‌اش را ترمیم کند. ایـن را باید به چه کسـی گفـت؟ هزینه دارو بـرای درمان چقدر افزایـش پیدا کرده اسـت؟ چند درصـد کارگران قادرنـد در بیماری‌هـای مزمـن بـه بیمـه تامین اجتماعی امیدوار باشـند؟ آیا این هزینه‌کرد وظیفه کارفرماست؟

از دیگـر مشـکلاتی کـه امـروز تولیدکنندگان دارند، هزینه حمل‌ونقل بار و کارگر اسـت. به‌عنوان مثـال، هفتـه گذشـته در اصفهان گازوئیـل پیدا نمی‌شد.

زمانی عنوان کردم تقسـیم تقصیر باید کرد. من کارفرما چقدر مقصـرم و کارگر چقدر تقصیر دارد؟ محیطی که فعالیت در آن انجام می‌شـود، چقدر در مشکلات به‌وجود آمده دخیل است؟

امـروز وقتی کارگر نشـاط نـدارد، به‌طور قطع، کارش را هـم مطلوب انجـام نمی‌دهد. نشـاط او هم فقط حقوق نیسـت. امکانات دیگری اسـت که نیازهای کلی جامعه به‌شمار می‌روند و ارتباطی هم به کارفرما و کارگر ندارد و حقوق مادی هستند که تعریف آن با هزینه‌های زندگی متغیر است.

◉ وزیـر نیرو اعـلام کرده قرار اسـت صنایع به‌جز روزهای جمعه، یک روز در میان، تعطیل شـوند. ایـن امر خسـارت‌هایی بـه واحدهای تولیدی به لحـاظ سـخت‌افزاری و نرم‌افزاری وارد می‌کنـد. راهـکار خانه صنعـت، معدن و تجارت برای حل این معضل چیست؟

قانون مشـخص کرده اگر طبق برنامه زمان‌بندی قطعی برق رخ ندهد و خسـارتی به کارخانه‌ای وارد شود، وزارت نیرو باید خسـارت بپردازد. اگر به یاد داشته باشید سال گذشـته کار در این‌باره به‌جایی رسید که خانه صنعت، معدن و تجارت شکایت کرد و پـس از آن، بسـیاری از کارخانه‌دارها مراجعه و خسارت‌های سنگینی دریافت کردند.

خسـارت‌هایی کـه خاموشـی‌ها بـه واحدهای صنعتی وارد می‌کند، عدد بزرگی اسـت. متاسفانه دولت هیچ اقدامی درباره تعیین خسارت یا پرداخت آن بـرای تمام واحدهای تولیدی کشـور نکرد. اگر امسـال دوباره معضل سال گذشـته تکرار شود، به این دلیل است که اقداماتی در زمینه افزایش تولید برق نداشته‌ایم و علاوه‌بر این، هر سال مولدین برق کشور در حال ضعیف‌تر و فرسوده‌تر شدن هستند. از سوی دیگر، با بخش خصوصی به‌گونه‌ای برخورد شده که عطای همکاری در این زمینه را به لقایش بخشیده‌اند.

در مقطعی، نیروگاه‌های کوچک که قرار بود برق تولید کنند و برق آنهـا را اداره برق خریداری کند اداره بـرق هزینه تولید برق آنها را پرداخت نکردند که در نهایت دچار مشکلات اساسی شدند و از این کار دست کشیدند.

امسـال میزان قابل‌توجهی کمبود بـرق داریم و دولت هم بار این کمبود را بر دوش واحدهای صنعتی گذاشته است. در چنین شـرایطی، کارخانه‌دار چه اقدامی می‌تواند انجام دهد؟ در زمستان کمبود گاز داریم و در تابستان مشکل تامین برق.

مشکل گاز برای اسـتان‌های بزرگی که سردسیر هستند، فشار زیادی به صنعت آورده است. هر یک از ایـن معضلات می‌تواند صنعت را حرکتی که باید داشته باشد، بازدارد.

مـا نمی‌گوییم برق یا گاز مصـارف خانگی قطع شـود اما در جهان این‌گونه نیست که اگر کمبودی وجود دارد، بار آن را بر دوش صنعت بگذارند، بلکه می‌گوینـد صنعت کار کند و مصـرف برق مصارف خانگی کاهش یابد.

در برنامه‌ها زمان‌بندی هم با تشـکل‌ها مشورت نکردند تا با این موضع تخصصی برخورد شود.

طی نشسـتی که با تولیدکنندگان یک شـهرک صنعتی داشـتیم، عنوان کردند برای هر شـهرکی بایـد مطالعه شـود و به فراخور نـوع تولید به این نتیجـه رسـید کـه باید قطعـی بـرق رخ دهد یا خیر.

در هـر اسـتانی، انجمن‌هـای تخصصـی وجود دارد کـه خـوب بـود بـا آنها مشـورت می‌شـد. دسـته‌بندی شـده باید اعلام می‌شـد مثلا قطعی برق صنعت نسـاجی چند ساعت و چه موقع انجام شود.

هر سـال مصرف برق افزایش می‌یابـد اما تولید همان اسـت که سـال قبل بـوده و حتـی کمتر، زیرا زیرسـاخت‌های فرسـوده روند تولید را مختل می‌کند. البتـه برخی کارخانه‌ها وابسـته به دولت هسـتند که دربـاره آنها می‌توان بهتـر زمان‌بندی کرد.

بیش از ۵۰ درصد کارگران صنعت حداقل‌بگیر نیستند

با افزایش ۵۷ درصدی حقوق و دستمزد شاهد هستیم که هزینه تامین نیازهایی که یک خانواده دارد، به همین نسبت افزایش پیدا کرده است

تولید درگیر ابرچالش انرژی

دلالان خودرو مانع شفافیت

جای برنامه منسجم ملی خالی است

آموزش معدنی و بایدها و نبایدهای آن

مسیر پرچالش نقطه موجود تا مقصد مطلوب

می‌گویند توسعه بخش معدن از مسیر آموزش می‌گذرد. باتوجه به اینکه امروزه بخش معدن به یکی از حوزه‌های مهم اقتصاد کشور تبدیل شده، بحث آموزش فعالان این حوزه اهمیتی بیش از پیش پیدا کرده است. علاوه بر این نیاز به آموزش دوره‌ای بهره‌برداران و مسئولان فنی و ایمنی معادن نیز احساس می‌شود تا با استفاده از روش‌های نوین و رعایت اصول فنی و ایمنی، بهره‌برداری از معادن را بهینه‌تر کنند و میزان ضایعات ذخایر معدنی را به کمترین حد ممکن برسانند. از سوی دیگر معدنکاران باید علاوه بر مهارت‌آموزی آگاهی کافی نسبت به موضوعاتی از جمله حقوق دولتی، تعطیلی موقت، مزایده معادن، دریافت پروانه اکتشافی و حقوق خود داشته باشند. بنابراین جای خالی برنامه‌های آموزشی برای افزایش سطح دانش فعالان حوزه معدن از کارشناسان و متخصصان معدنی تا کارگر به چشم می‌خورد.
اما کارشناسان و فعالان معدن در این باره چه می‌گویند؟

عکس: گسترش معدن

ساختار و جایگاه منابع انسانی به‌عنوان یک شریک استراتژیک باتوجه به اهمیت بالای سرمایه انسانی در عصر کنونی باید بازتعریف و عملیاتی شود

از دانشگاه تا اشتغال

محمدحسین بصیری، مدیرعامل شرکت گسترش صنایع و معادن درباره ناکارآمدی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در حوزه معدن گفت: مسئله اصلی در شکل و نحوه بکارگیری نیروی انسانی کم‌تجربه در صنعت و بازار کار است. اساسا ناکارآمدی و عدم بهره‌وری نمی‌تواند در ابتدای امر برای افرادی که از تجربه کافی و موثر برخوردار نیستند، تعریف شود، بلکه مسئله اصلی در فرآیندی که افراد از دانشگاه تا شغل خود طی می‌کنند، دچار عارضه و قابل بهبود است اما باید نقش و مسئولیت‌های دانشگاه به‌عنوان یک نهاد علمی و شرکت‌ها به‌عنوان مقصد نیروی کار جوان بازتعریف و به‌شکلی واقع‌بینانه متناسب با نیازمندی‌های بازار کار بازطراحی و عملیاتی شود.

■ بکارگیری جوانان بومی

وی که در گفت‌وگو با فلزات آنلاین افزود: اعتماد به جوانان و توجه به توانمندی‌ها و انگیزه‌های ذاتی که دارند، همواره توانسته اثرات مثبت و غیر قابل انکاری بر جای بگذارد. تجربه این اعتماد در کشور وجود دارد و صرفا باید بنگاه‌های اقتصادی با طراحی و ارائه راهکارهای علمی و عملیاتی متناسب با شرایط بومی خود از این نیروی جوان بهره‌مند شوند؛ از این رو، مهم‌ترین دغدغه و مسئله در این موضوع فقدان برنامه‌ریزی واقع‌بینانه، فرآیندهای اثربخش و نبود اعتماد به نیروی جوان است که باید مورد توجه هر دو طرف دانشگاه و صنعت قرار بگیرد.

■ تغییر رویکرد از سنتی به انسانی

بصیری با اشاره به اهمیت تغییر رویکردهای سنتی و اداری به رویکردهای انسانی گفت: توسعه سرمایه انسانی در معدن تسریع در جبران کاستی‌های ایجاد شده است. وی تغییر نسل و تغییر در ترجیحات نسل آینده را مسئله مهمی دانست که اصلاح ساختار مدیریت منابع انسانی را اجتناب‌ناپذیر می‌کند، زیرا نسل جدید ترجیحات و تعاریف تازه‌ای از شغل در ذهن خود دارند و انطباق ساختارهای منابع انسانی با آن می‌تواند متضمن موفقیت و پیشرفت شرکت‌ها باشد.

■ اصل و ارزش

بصیری بازتعریف نقش مدیریت منابع انسانی در سازمان‌ها به‌ویژه شرکت‌های بزرگ را هم از ضروریات این موضوع دانست و گفت: هماهنگی و همسویی فرآیندهای منابع انسانی با استراتژی کسب‌وکار شرکت‌ها موضوعی بسیار حائزاهمیت است که در دنیا و کشورهای توسعه‌یافته به آن بسیار توجه می‌شود. ساختار و جایگاه منابع انسانی به‌عنوان یک شریک استراتژیک باتوجه به اهمیت بالای سرمایه انسانی در عصر کنونی باید بازتعریف و عملیاتی شود؛ از این رو پیشنهاد می‌شود شرکت‌های بزرگ در راستای برنامه‌ریزی و استقرار استراتژی‌های خود، راهکارهای نوین مرتبط با مدیریت سرمایه انسانی را به‌عنوان یک اصل و ارزش مدنظر قرار دهند و به آن توجه ویژه داشته باشند.

زنگ خطر به صدا در آمد

چندی پیش هم مدیر دفتر برنامه‌ریزی، فناوری اطلاعات و بودجه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور به تحلیل چالش‌های حکمرانی در بخش معدن پرداخت. رضا جدیدی سقوط آمار نیروی متخصص در رشته‌های معدن، جغرافیا و زمین‌شناسی طی ۱۰ سال اخیر را زنگ خطری برای استمرار چرخه حکمرانی معدن و علوم زمین دانسته و بر ضرورت برنامه‌ریزی هدفمند و توسعه‌ای نیروی انسانی براساس نیازسنجی دقیق و آینده‌نگرانه بازار کار (بخش دولتی و خصوصی) تاکید کرده است. وی گفت: مسئولان آموزش عالی و سیاست‌گذاران امر باید با استمرار مطالعه تحولات و نیازهای اقتصادی کشور در شرایط حال و آینده بازار کار، از جنبه‌های کمی و کیفی این موضوع مطلع شوند و سیاست‌های کلان اقتصادی را با محوریت نیروی انسانی، انتقال تجربه، دانش و مهارت‌آموزی موردنیاز به آنان، موردبررسی و واکاوی بیشتر قرار دهند.

■ کاهش ظرفیت

جدیدی در بخش دیگری از گزارش تحلیلی خود به کاهش ظرفیت بخش خصوصی و دولتی برای جذب نیروهای متخصص اشاره کرده و آورده است: ظرفیت بخش خصوصی و دولتی برای جذب نیروهای متخصص رو به کاهش است که مصداق این امر را می‌توان در سامانه سازمان برنامه و بودجه کشور که نشان‌دهنده آمار کاهنده شرکت‌های مهندسین مشاور طی سالیان اخیر است مشاهده کرد. جدیدی اشاره کرد: ایفای مطلوب نقش اقتصادی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی مستلزم داشتن اطلاع دقیق و بهنگام سیاست‌گذاران این مراکز از نیازها و شرایط بنگاه‌های اقتصادی است که به‌شدت در حال تحول است. بدیهی است تحقق این امر منوط به تحکیم پیوندها و روابط بین دانشگاه‌ها و مراکز صنعتی، تسهیل تبادل‌نظرها، تجارب و پیشنهادها میان این دو طرف به‌منظور اصلاح مکانیسم آموزش و آماده‌سازی دانشجویان است.

■ نقطه آغاز

وی معتقد است تحکیم هر چه بیشتر این ارتباطات مزایای بی‌شماری برای دو طرف درگیر این فرآیند خواهد داشت.

از طرف دیگر برای تقویت بخش خصوصی و شرکت‌های مهندسین مشاور شایسته است بستر قانونی مناسب و اعتبارات کافی برای برون‌سپاری فعالیت‌ها از بخش دولتی به خصوصی فراهم شود. وی در بخش دیگر این گزارش یادآور شد: مرزبندی ساختاری میان منابع مالی و نیروهای انسانی متخصص در حوزه اکتشاف و همچنین نبود برنامه هدفمند و خردمندانه زمین‌شناسی و اکتشافی باعث به‌وجود آمدن کلافی سر در گم در بخش کشف ذخایر معدنی و به تبع آن وجود ضعف در چرخه بخش معدن کشور شده که تسریع در اجرای پروژه‌های معدنی نیازمند رفع چالش فعالیت‌های زمین‌شناسی و اکتشافی است.

سخن پایانی

از آنجایی که بزرگ‌ترین سرمایه هر مجموعه‌ای نیروی انسانی آن است و رشد و توسعه فعالیت‌های مجموعه در گرو برخورداری از نیروهای مجرب و متعهد است، توانمندسازی این بخش از مهم‌ترین مسئولیت‌های کارفرمایان به‌شمار می‌رود، اما براساس گفته کارشناسان معدنی هنوز راه درازی برای رسیدن به نقطه مطلوب در این حوزه وجود دارد. به‌نظر می‌رسد اقدام عاجلی که برای پر کردن فاصله میان نقطه موجود و مقصد مطلوب باید انجام شود، برنامه‌ریزی دقیق برای بهره‌گیری از رویکردهای نوین و سرمایه‌گذاری در زمینه آموزش نیروی انسانی است تا از مزایا و مواهب آن همه فعالان این عرصه بهره‌مند شوند.

اصلاحیه شرکت آلومینای ایران

Iran Alumina

TENDER No.: j/12

شماره مناقصه: J/12

اصلاحیه متن آگهی فراخوان مربوط به مناقصه شماره j/12

TENDER CALL TEXT AMENDMENT RELATED TO TENDER NO. J/12

ONE STAGE TENDER INTERNATIONAL CALL FOR PURCHASE OF 10000 MT BAKED ANODE BLOCK

اصلاحیه شماره یک/۱: ردیف دو/۲ متن آگهی فراخوان

AMENDMEN NO. 1: ITEM 2 OF TENDER CALL TEXT

TENDER No.: j/12 DATE: 8th /June/2022

NOTE: Item no.2 is corrected as follows:

2.: Bid Bond Guarantee: 202,087 Euro/or 57,306,700,000 Rials

IRAN ALUMINA CO

en.iranalumina.ir

روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

اصلاحیه فراخوان عمومی مناقصات یک‌مرحله‌ای

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران

بدینوسیله فراخوان مناقصات عمومی یک‌مرحله‌ای که با شماره‌های ۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۰۴ و ۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۱۴ در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ثبت و از طریق آگهی در روزنامه‌های مورخ ۱۷ و ۱۴۰۱/۰۳/۱۸ منتشر گردیده است به شماره مناقصات به شرح ذیل اصلاح می‌گردد.

ردیف	موضوع مناقصه	شماره قبلی در سامانه	شماره اصلاح شده
۱	مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای انجام خدمات ایاب و ذهاب پرسنل با وسیله نقلیه سواری و حمل کالا	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۰۴	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۰۱۶
۲	مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای بکارگیری تجهیزات و ماشین‌آلات سنگین مورد نیاز واحد شمش آلومینیوم	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۱۴	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۰۱۷

اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- شرکت آلومینای ایران، به شماره تلفن‌های ۰۵۸۳۲۶۰۴۴۶۷ و ۰۵۸۳۲۶۰۵۳۴۵ و فکس ۳۲۲۷۲۴۸۷-۰۵۸

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴-۰۲۱

دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸-۰۲۱

روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

آگهی فراخوان عمومی ارزیابی کیفی مناقصه گران

نوبت اول

تجدید مناقصه شماره م.ع.پ/۱۴۰۰/۰۲۲ به شماره سامانه ستاد ۲۰۰۱۰۹۱۶۴۵۰۰۰۰۲۴

شرکت پایانه های نفتی ایران (سهامی خاص) در نظر دارد انجام خدمات موضوع مناقصه را با در نظر گرفتن شرایط کلی زیر و از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)، به صورت فراخوان عمومی ارزیابی کیفی مناقصه گران به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید:

الف) کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا تهیه فهرست مناقصه گران دارای صلاحیت ، ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www. setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی ، مراحل ثبت نام درسایت مذکور و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی را جهت شرکت در فراخوان محقق سازند . خاطر نشان می سازد به موجب بخشنامه وزارت صمت امکان ثبت نام بر خط رایگان در این سامانه جهت کلیه مناقصه گران فراهم می باشد.

شماره تماس سامانه ستاد در تهران جهت انجام مراحل عضویت در سامانه ۰۲۱۱۴۵۶ و اطلاعات تماس دفاتر ثبت نام در سایر استان ها ، درسایت سامانه (www.setadiran.ir) بخش «ثبت‌نام/پروفایل تامین‌کننده/مناقصه‌گر» موجوداست.

ب) نوع فراخوان: مناقصه عمومی ارزیابی کیفی مناقصه گران /یک مرحله ای

ج) نام و نشانی دستگاه مناقصه گزار: تهران- خیابان پاسداران - بالاتر از برج سفید - خیابان شهید حجت سوری (نیستان هفتم) پلاک ۱۱ - شرکت پایانه‌های نفتی ایران (سهامی خاص)

د) موضوع مناقصه: تعمیرات پیشگیرانه، موردی و کلی تجهیزات، ماشین آلات و تاسیسات شرکت پایانه های نفتی ایران در جزیره خارگ

ه) شرح مختصر خدمات: این پروژه شامل انجام فعالیت های تعمیرات پیشگیرانه، موردی و کلی تجهیزات، ماشین آلات و تاسیسات و نواحی صنعتی شرکت پایانه‌های نفتی ایران در سه بخش مکانیک ، برق و ابزار دقیق در جزیره خارگ می باشد.

و) نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار، تضمین انجام تعهدات و حسن انجام کار: ارائه تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار به مبلغ ۱۰٫۴۰۷٫۱۲۵٫۶۳۱ ریال حسب آئین نامه شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ هـ مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیأت محترم وزیران و همچنین تضمین انجام تعهدات در صورت برنده شدن به میزان ده درصد نرخ پیشنهادی برنده مناقصه؛ ضمنا تضامین صادره می‌بایست مطابق فرمت‌های نمونه پیوست آئین‌نامه مذکور ارائه گردد؛ لذا این شرکت از پذیرش تضامینی که فاقد شرایط فوق باشد معذور بوده و هیچ گونه مسئولیت و تعهدی در این خصوص، نخواهد داشت. شایان ذکر می باشد پس از انعقاد قرارداد، به میزان ده درصد از هر صورت وضعیت مناقصه گر برنده به‌عنوان تضمین حسن انجام کار کسر می گردد.

ز) محل ، مدت زمان اجرای خدمات و برآورد مناقصه گزار : محل اجرای خدمات موضوع مناقصه درشرکت پایانه نفتی ایران درجزیره خارگ و مدت انجام قرارداد ۳۰ ماه‌شمسی ودوره نگهداری به میزان ۳ ماه‌شمسی می‌باشد. برآورد مناقصه‌گزار برابر با ۳۲۵٫۳۵۶٫۲۸۱٫۵۳۹ (سیصد و بیست و پنج میلیارد و سیصد و پنجاه و شش میلیون و دویست و هشتاد و یک هزار و پانصد و سی و نه) ریال می باشد.

ح) مدت اعتبار پیشنهاد: مدت اعتبار پیشنهاد مالی از تاریخ ارائه پیشنهاد به مدت ۱۸۰ روز می باشد .

ط) گواهی ها و مدارک مورد نیاز:

۱) داشتن گواهینامه صلاحیت پیمانکاری حداقل پایه ۵ در رشته نفت و گاز از سازمان برنامه و بودجه کشور .

۲) دارا بودن شخصیت حقوقی.

۳) ارائه گواهی نامه تایید صلاحیت پیمانکاری از نظر ایمنی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۴) ارائه شناسه ملی حسب ماده ۱۶ آیین نامه اختصاص شناسه ملی به کلیه اشخاص حقوقی ایرانی.

۵) ارائه تصویر مصدق کد اقتصادی شرکت و کد ملی صاحبان مجاز امضا

۶) ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده توسط سازمان حسابرسی و یا اعضای جامعه حسابداران رسمی.

ی) زمان، مهلت و نشانی دریافت اسناد ارزیابی کیفی:

۱- با عنایت به ابلاغیه شماره ۱/۱۴۰۹۳۵ مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۱۱ دبیر محترم کارگروه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) و تاکید موکد بر الزام بکارگیری امضای الکترونیکی اسناد پاکت های (ب) و (ج) و عدم پذیرش نسخ فیزیکی واسناد فاقد امضای الکترونیکی (دارای مهرگرم) ، کلیه مناقصه گران موظف می باشند تمامی اسناد پاکت های (ب) و(ج) مناقصه را با امضاء الکترونیکی ودر موعد مقرر در اسناد مناقصه از طریق سیستم سامانه ستاد بارگذاری نمایند در غیر اینصورت مناقصه گزار از پذیرش نسخه فیزیکی اسناد پیش گفته معذور خواهد بود.

۲- کلیه مناقصه گران واجد شرایط می توانند به مدت ۷ روز از زمان درج آگهی نوبت دوم نسبت به دریافت اسناد و معیارها و جداول ارزیابی کیفی از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) اقدام و ظرف مهلت ۱۴ روز پس از انقضای مهلت دریافت اسناد، ضمن تکمیل، مهر و امضای آن ها و الصاق مستندات مربوطه به همراه سایر اسناد، مدارک و گواهینامه های ذکر شده در آگهی نسبت به تغذیه اسناد پیش گفته در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) اقدام نمایند. همچنین مناقصه گران می‌توانند جهت رویت آگهی به سایت‌های WWW.SHANA.IR، HTTP://IETS.MPORG.IR و WWW.IOTCO.IR مراجعه نمایند.

۳- مناقصه گزار در رد و یا قبول مدارک در تمام مراحل مطابق قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه های اجرایی آن مختار خواهد بود.

شناسه آگهی : ۱۳۳۳۵۷۲

روابط عمومی

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری گسترش دنبال کنید

www.Gostaresh.news

خبر

قرنطینه ۳ میلیون نفری نرخ مس را کاهش داد

قیمت جهانی مس در آخر هفته پس از آنکه بخش‌هایی از شانگهای شروع به اعمال محدودیت‌های جدید قرنطینه کرونایی کردند، کاهش یافت.

اماکن تفریحی در بزرگ‌ترین منطقه چائویانگ پکن که بیش از ۳ میلیون نفر در آن زندگی می‌کنند، روز پنجشنبه پس از شناسایی یک مورد کرونا، تعطیل شدند.

به‌گزارش معدن ۲۴، مس برای تحویل در جولای با ۱.۸ درصد کاهش نسبت به روز چهارشنبه ۹۶۲۳ دلار در هر تن در روز پنجشنبه در بازار نیویورک رسید.

داده‌های روز پنجشنبه نشان داد که صادرات چین در ماه می با سرعتی دورقمی رشد کرده است که نشانه‌ای دلگرم‌کننده برای دومین اقتصاد بزرگ جهان است که به‌شدت از محدودیت‌های کووید آسیب دیده است. واردات مس در ماه مه در پایین‌ترین حد خود در اوایل سال باقی ماند و با ادامه افزایش ظرفیت ذوب داخلی، خرید کنسانتره مس به ۲.۱۹ میلیون تن رسید.

موجودی مس شانگهای نشان می‌دهد که این کالا هنوز برای بازگشت قابل‌توجه تقاضای واردات، آماده نشده است.

در پایان باید خاطرنشان کرد که چین بزرگ‌ترین تولیدکننده و مصرف کننده مس دنیا است؛ بنابراین عملکرد این کشور در تولید و مصرف فلز سرخ، تاثیر بسزایی بر قیمت این محصول در بازار جهانی دارد.

تولید، درگیر ابرچالش انرژی

عکس: آیدا فریدی

امسال نیز تهدید کمبود برق و انرژی گاز کماکان جدی است؛ با این تفاوت که در سال گذشته، بی‌برنامگی و اعلام نشدن برنامه دقیق برای خاموشی‌ها یکی از مشکلات جدی صنعت فولاد کشور و از جمله فولاد مبارکه به‌شمار می‌رفت و به صنعت ضربه وارد کرد. حال اگر بتوان مصرف انرژی را بهینه‌سازی کرد، به‌طورقطع کمک‌رسان خواهد بود و با مدیریت صحیح مصرف، می‌توان بخش زیادی از مشکلات را حل کرد.

گروه معدن
editor@smtnews.ir

امیر طباطبایان

دولت باید با سیاست‌گذاری درست، ضمن ایجاد زیرساخت، ابزارها و ساختارهای لازم برای بهینه‌سازی مصرف انرژی را سروسامان دهد

مدیر انرژی و سیالات شرکت فولاد مبارکه درباره محدودیت‌های تامین انرژی برق گفت: امسال در زمینه محدودیت برق هنوز محدودیتی اعمال نشده است، هرچند زمزمه‌هایی به‌گوش می‌رسد که با ارائه برنامه به کارخانه‌های فولادی و صنایع پرمصرف کشور بتوانند همزمان با اوج مصرف برق، برنامه‌های کاهش تولید از جمله رفتن برخی خطوط تولیدی به اورهال و تعمیرات اساسی را اجرا کنند.

تهدید کمبود برق و انرژی گاز جدی است

به‌گزارش روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه، امیر طباطبایان تصریح کرد: البته دمای پایین هوا در اردیبهشت ۱۴۰۱ و بارش‌های سال پیش به دیرتر شروع شدن محدودیت‌های برق کمک کرده است، ازاین‌رو تصور ما این است که دولت محدودیت‌ها و خاموشی‌های برق را دیرتر اعلام کند، هرچند به‌طور قطع محدودیت تامین برق وجود خواهد داشت و ما را دچار مشکل خواهد کرد. وی با اشاره به راهکارهای پیش‌بینی‌شده برای مواجهه با کمبود برق در سال ۱۴۰۱ خاطرنشان کرد: هم‌اکنون در حال احداث نیروگاه‌های حرارتی و تجدیدپذیر هستیم، ولی هیچ‌یک به نتیجه اصلی که تولید انرژی الکتریکی باشد، نرسیده است. برنامه ما آن است که نیروگاه ۱۰۰۰ مگاواتی سیکل ترکیبی با راندمان بالا در فولاد مبارکه را قبل از شروع محدودیت‌های سال ۱۴۰۲ به مدار تولید بیاوریم که در حال حاضر عمده تجهیزات اصلی توسط شرکت مپنا ساخته شده و عملیات اجرایی پروژه در حال انجام و با سرعت خوبی در حال پیشرفت است. طباطبایان خاطرنشان کرد: در حوزه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر (انرژی خورشیدی و بادی) نیز اقداماتی برنامه‌ریزی شده که بتوانیم از این محل نیز بخشی از انرژی خود را تامین کنیم، از جمله احداث نخستین نیروگاه‌های خورشیدی روی سطح آب به ظرفیت ۳۵ مگاوات را در برنامه داریم که هم‌اکنون در حال شناسایی پیمانکار هستیم و بخشی از انرژی تولیدی آن برای پیک سال آینده به‌بهره‌برداری خواهد رسید. نیروگاه خورشیدی ۵۴۰ مگاواتی در مرحله اخذ مجوزهای لازم، اختصاص زمین و تعیین پیمانکار است و بزرگ‌ترین نیروگاه خورشیدی کشور به‌شمار می‌رود. نیروگاه ۱۰۰ مگاواتی بادی نیز در منطقه میل نادر استان سیستان و بلوچستان در مرحله اختصاص زمین و اخذ مجوزهای لازم است و ساختگاه دیگر نیروگاه بادی به‌ظرفیت ۱۰۰ مگاوات هم در استان خراسان‌رضوی و شهرستان خواف در حال بررسی و مطالعه است تا بتوان با راه‌اندازی این نیروگاه‌ها بخشی از انرژی موردنیاز هلدینگ فولاد مبارکه را تامین کرد.

تاثیر شرکت‌های دانش‌بنیان در تامین انرژی

طباطبایان تاکید کرد: نیروگاه‌های یادشده با سرمایه‌گذاری فولاد مبارکه ایجاد می‌شود و مصرف آن برای کل هلدینگ فولاد مبارکه است. فولاد مبارکه یک ساختگاه دارد که در شهرستان مبارکه اصفهان است و فولاد سنگان و فولاد هرمزگان یا مجتمع فولاد سبا و دیگر شرکت‌های تابعه که مصرف‌کننده برق هستند نیز از برق تولیدی آنها استفاده خواهند کرد. وی درباره برنامه‌های فولاد مبارکه برای تامین گاز افزود: مشکل گاز، متفاوت با صنعت برق است و راه‌حل‌های متفاوتی نیز دارد. در این راستا تفاهمنامه‌ای میان شرکت ملی گاز و شرکت فولاد مبارکه به‌امضا رسیده تا بتوانیم با استفاده از توانمندی شرکت‌های دانش‌بنیان، پروژه ذخیره‌سازی گاز طبیعی را شروع کنیم و همان‌طور که در دنیا به این روش ذخیره‌سازی ال‌ان‌جی انجام می‌شود و از آن در فصول سرد سال استفاده می‌کنند، ما هم بتوانیم در فصول سرد از گاز ال‌ان‌جی بهره ببریم و در زمان‌هایی که لازم است، بخشی از نیازهای خود را تامین کنیم. به گفته وی، یکی از پیشنهادهای دیگر فولاد مبارکه به شرکت گاز استان جایگزینی بخاری‌های کم‌راندمان با راندمان بالا است، چراکه کمابیش ۶۰ تا ۷۰ درصد گاز مصرفی کشور در فصول سرد سال در بخش خانگی رخ می‌دهد و اگر مصرف در بخش خانگی کنترل نشود، به‌طورحتم ظرف چند سال آتی، وضع بدتر خواهد شد. مدیر انرژی و سیالات شرکت فولاد مبارکه تاکید کرد: یک پکیج به شرکت گاز ارائه کردیم که با تعویض و جایگزینی رایگان بخاری‌های راندمان پایین بتوانیم از محل صرفه‌جویی انجام‌شده، بخشی از محدودیت‌های گاز خود را در فصول سرد سال برطرف کنیم. وی افزود: چنانچه به هر دلیلی از جمله نبود انرژی برق و گاز یا مواد اولیه، تولید انجام نشود، نه‌تنها نمی‌توانیم تولید کنیم بلکه همین تولید نیز از شرایط دسترسی خارج می‌شود. در ادامه سرمایه‌گذاری ما و تمام زنجیره تولید کشور که از محصولات ما به‌عنوان خوراک واحدهای خود استفاده می‌کنند، غیرقابل استفاده خواهد بود و این به‌نفع کشور و فولاد مبارکه است که این سرمایه ملی یعنی گاز طبیعی به‌هدر نرود. طباطبایان درباره نقش دولت برای تامین برق صنایع تصریح کرد: در واقع تامین زیرساخت به‌نوعی وظایف وزارت نیرو و نفت است که در حوزه تامین برق و گاز پایدار گام بردارد، اما اکنون باتوجه به شرایطی که به‌وجود آمده، وزارت صنعت، معدن و تجارت به کمک وزارت نیرو آمده و اگر موردتوجه قرار بگیرد و روی آن تمرکز شود، این اقدام گامی برای کمک به وزارت نیرو خواهد بود. وی تاکید کرد: البته فولاد مبارکه اقدامات مربوط به بهینه‌سازی را دنبال می‌کند و چشم امیدش به اقدامات دولتی نیست. این شرکت پروژه‌هایی را دنبال می‌کند که بهینه‌سازی مصرف برق و گاز را به‌دنبال دارد و آخرین آن، پروژه بازیافت حرارت از دودکش نیروگاه گازی فولاد مبارکه بود که سال ۹۷ به‌بهره‌برداری رسید و روزانه ۱۲ میلیون مترمکعب مصرف گاز شرکت را کم کرد و راندمان نیروگاه ۶ درصد رشد داشت.

بهینه‌سازی مصرف انرژی نیازمند مشوق‌های قانونی

مدیر انرژی و سیالات شرکت فولاد مبارکه خاطرنشان کرد: از سوی دیگر، بازار بهینه‌سازی مصرف انرژی نیز لازم است که از سوی دولت و سازمان‌های مربوطه راه‌اندازی شود تا مشوقی برای تمامی صنایعی باشد که در حوزه بهینه‌سازی انرژی سرمایه‌گذاری می‌کنند. در اصل ما راهکار را می‌دانیم، اما هیچ مشوقی برای سرمایه‌گذاران در حوزه بهینه‌سازی انرژی ایجاد نکرده‌ایم و بهتر است با مشوق‌های عملی بهینه‌سازی را عملیاتی کنیم.

طباطبایان درباره اینکه چقدر از ظرفیت‌های تولیدی فولاد مبارکه بابت کمبود برق و گاز و مواد اولیه معطل مانده است، گفت: در کل کشور به‌خاطر نبود انرژی در سال ۱۴۰۰، کمابیش ۶ میلیارد دلار صادرات بخش فولاد از دست رفت. باید به این نکته اشاره کرد که در کشور حدود ۳۵ میلیون تن ظرفیت تولید فولاد خام داریم که سال گذشته حدود ۲۷ میلیون تن تولید شده است. عمده این افت تولید یا به‌دلیل قطعی برق بوده یا اعمال محدودیت در حوزه تامین گاز که به‌هرحال، اثر منفی خود را بر تولید برجای گذاشته است.

سخن پایانی

دولت باید با سیاست‌گذاری درست، ضمن ایجاد زیرساخت، ابزارها و ساختارهای لازم برای بهینه‌سازی مصرف انرژی را سروسامان دهد. باوجود سختی‌های بسیار، امکان دستیابی به فناوری روز دنیا در زمان تحریم شدنی است، اما اینکه مراکز دانشگاهی و دانش‌بنیان ما به این سمت حرکت کنند و این فناوری‌ها در ایران تولید، بومی‌سازی یا مهندسی معکوس شود، یک ضرورت است. در این زمینه حمایت بخش دولتی و خصوصی اهمیت بسیار زیادی دارد. حمایت‌ها از این شرکت‌ها باید مستمر باشد تا نتیجه حاصل شود و بتوان شاهد اتفاقات خوبی بود.

برنامه دولت برای عرضه‌های تلفیقی در بورس کالا

دولت برای افزایش عرضه‌ها در بورس کالا و تامین نیاز واحدهای تولیدی قصد دارد عرضه‌ها را به شیوه تلفیقی به‌جلو ببرد، در این راستا کمیته تنظیم بازار دستورکارهای جدیدی را ارائه داد. به‌گزارش کامودیتی، کمیته تنظیم بازار در وزارت صنعت، معدن و تجارت با حضور نمایندگان شرکت‌های پتروشیمی در حوزه بالادست و پایین‌دست و نمایندگان اتاق بازرگانی (بخش خصوصی) و فولاد مبارکه تشکیل جلسه داد و موضوع‌های مختلفی تصمیم‌گیری شد که از جمله مهم‌ترین موضوع‌های مطرح‌شده، بحث عرضه تلفیقی در حوزه پتروشیمی و فولاد بود. درباره عرضه تلفیقی در حوزه پتروشیمی، موضوع از سوی دولت به وزیر نفت واگذار شده و شرکت‌ها در ۷ قلمی که بازار در آن کسری عرضه دارد، در حال فرآیند اخذ نرخ به‌منظور اعلام نرخ تلفیقی به بورس کالا هستند که زمان‌بندی آن از سوی انجمن کارفرمایان پتروشیمی اطلاع‌رسانی می‌شود. معاملات ورق گرم در بورس کالا، در هفته گذشته در سقف نرخ جهانی (قیمت پایه) انجام گرفت و روند عرضه فولاد مبارکه در ماه‌های اخیر مطلوب بود، بنابراین اختیار شرایط فروش حداقل ۵۰ درصد پیش‌پرداخت به فولادمبارکه واگذار تا بسته به شرایط بازار، نسبت به تنظیم رقم اعتبار و پیش‌پرداخت اقدام کند. به‌علاوه در جلسه توافق شد میزان عرضه ورق ماهانه از ۴۰۰ به ۴۴۰ هزار تن افزایش یابد و تا سقف ۱۰ درصد از الگوی مچینگ با شرایط و نرخ بورس کالا انجام گیرد. فولاد مبارکه در صورت کسری عرضه روی تابلوی بورس کالای ایران، اقدام به واردات و اجرای الگوی عرضه تلفیقی روی ورق گرم خواهد کرد. قیمت پایه ورق گرم در بورس کالا جهانی است و در صورت رقابت، قیمت‌های بالای جهانی کشف می‌شود. در جلسه با فولاد مبارکه توافق شد که تناژ عرضه و شرایط پرداخت ورق سرد به‌گونه‌ای توسط شرکت مدیریت شود تا رقابتی روی قیمت‌ها در رینگ عمومی انجام نشود و به سطح بالاتر از نرخ‌های جهانی افزایش نیابد. به‌علاوه توافق شد در صورت رشد تقاضای داخلی، از الگوی عرضه تلفیقی برای واردات و تامین بازار استفاده شود. فولاد مبارکه مجاز به اجاره سایر خطوط ورق گرم و سرد کشور به‌صورت کارمزدی (تهاتر اسلب با ورق گرم و تهاتر ورق گرم با ورق سرد) به‌منظور تقویت تولید و عرضه خروجی محصول از این محل در بورس کالا است.

بازار شمش فولاد و البته میلگرد برای دومین هفته متوالی دارای کسری عرضه است. بخشی از این موضوع به قطعی برق و بخشی به بازارسازی برخی شرکت‌ها برمی‌گردد. در جلسه مقرر شد واحدهایی که اقدام به عرضه محصول خود در بورس کالا می‌کنند، در اولویت تامین برق تابستان قرار گرفته و مکاتبات مربوطه با وزارت نیرو انجام می‌شود. به‌علاوه مقرر شد در صورت تداوم مدیریت عرضه در هفته سوم آینده دسترسی واحدهای متخلف به سامانه جامع تجارت محدود و این واحدها از فهرست شرکت‌های مجاز به صادرات فولاد حذف شود.

باتوجه به نوسان‌های قیمت، موضوع سیمان در دستور کار جلسه آتی کمیته مدیریت بازار در هفته پیش‌رو قرار گرفت.

نشست دانش‌بنیان ۷ غول صنعتی کشور برگزار شد

کارگروه دانش‌بنیان پیشرانان پیشرفت ایران با حضور نمایندگان شرکت ملی صنایع مس ایران، هلدینگ خلیج‌فارس، فولاد مبارکه، نفت و گاز پارسیان، گل‌گهر، معادن و فلزات و چادرملو به‌منظور برنامه‌ریزی اقدامات مشترک، نشست تخصصی برگزار کرد.

به‌گزارش مس‌پرس، سیدمهدی سدیدی، عضو و دبیر گروه پیشرانان پیشرفت هدف از برپایی این جلسه را بررسی و ارزیابی ظرفیت‌ها و اقدامات انجام‌شده و طراحی برنامه‌های آینده در این حوزه برشمرد. سدیدی احصای پروژه‌های فناورانه راهبردی شرکت‌ها در زنجیره ارزش، تشکیل کنسرسیوم مشترک دانش‌بنیان، سنجش زمینه‌های جدید تاسیس کسب‌وکارهای دانش‌بنیان و انتخاب فناوری‌های پیشران ملی برای ارتقای سطح فناوری تولید را از اهم تصمیمات این نشست عنوان کرد. گروه پیشرانان پیشرفت ایران با عضویت هلدینگ خلیج‌فارس، فولاد مبارکه، ملی مس ایران، نفت و گاز پارسیان، گل‌گهر، معادن و فلزات و چادرملو از مهر سال ۱۴۰۰ اعلام موجودیت کرده و عهده‌دار تولید بیش از نیمی از محصولات زنجیره پتروشیمی و فولاد است.

تکرار رکورد تولید روزانه آهن‌اسفنجی در مجتمع فولاد سبا

مدیر عملیات مجتمع فولاد سبا از تکرار رکورد تولید روزانه آهن‌اسفنجی در مجتمع فولاد سبا خبر داد. به‌گزارش روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه، بهمن خلیلی، مدیر عملیات مجتمع فولاد سبا با اشاره به دستیابی به این رکورد اظهار کرد: تلاشگران واحد احیای مستقیم فولاد سبا در تاریخ ۱۷ خرداد موفق شدند با تولید ۴ هزار و ۸۰۰ تن آهن‌اسفنجی، رکورد روزانه تازه‌ای ثبت کنند و رکورد قبلی ۱۹ اردیبهشت امسال به‌میزان ۴ هزار و ۷۲۰ تن را ارتقا دهند. وی با بیان اینکه تولید با نرخ ۲۰۰ تن در ساعت، رکورد ارزشمندی است که از ظرفیت اسمی تعریف‌شده حداقل ۱۰ درصد بالاتر است، افزود: فولادمردان مجتمع فولاد سبا از ابتدای امسال با عزمی راسخ برای تحقق شعار سال و عمل به منویات رهبر معظم انقلاب، تولید را با جدیت بیشتری دنبال کردند و در این مسیر طی دفعات مکرر موفق شدند رکوردهای تولید روزانه کلاف گرم و آهن‌اسفنجی را ارتقا بخشند. مدیر عملیات مجتمع فولاد سبا خاطرنشان کرد: قصد داریم با ثبت رکوردهای تولید روزانه که منجر به ارتقای رکوردهای ماهانه می‌شوند، جهش تولید در

آگهی دعوت به مناقصه عمومی
(تجدید نوبت اوّل)
انتخاب پیمانکار تأمین نیرو
شرکت صنایع سیمان گیلان سبز (سهامی خاص)
در نظر دارد بخشی از خدمات تأمین نیروی انسانی کارخانه به آدرس: سیاهکل، دیلمان، بعد از روستای گولک را به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.
از متقاضیان دعوت می‌گردد جهت دریافت اسناد مناقصه به تارنمای اینترنتی شرکت سیمان گیلان سبز به نشانی www.gilancement.ir مراجعه و مدارک مربوطه را دریافت و حداکثر تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۴ به واحد دبیرخانه شرکت تحویل نمایند.
آدرس دفتر مرکزی: خیابان فردوسی، خیابان شهید تقوی، کوچه انوشیروانی، پلاک ۵، شرکت سیمان تهران، ساختمان شرکت صنایع سیمان گیلان سبز
ضمناً جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن: ۶۶۷۰۲۱۵۵-۰۲۱ و ۶۶۷۶۰۱۰۲-۰۲۱ داخلی ۱۰۵ و ۱۰۲ تماس حاصل فرمایند.
شرکت صنایع سیمان گیلان سبز

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر
آگهی مناقصه عمومی
شماره ۱۴۰۱/۱۳/ع
شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "ارائه خدمات مشاوره شامل مهندسی مفهومی، تهیه اسناد و برگزاری مناقصه و نظارت بر عملیات پیمانکار EPC احداث کارخانه تولید شمش طلا به ظرفیت سالیانه ۱۰۰ کیلوگرم با استفاده از کانسنگ معدن طلای سرکهنو میرجاوه(سیاه جنگل)" را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت مهندسین مشاور دارای گواهی‌نامه صلاحیت خدمات مشاوره با رتبه یک در گروه معدن تخصص «کانه‌آرایی و فراوری مواد» از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه نموده و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات ساعت ۹ الی ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.
کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی دعوت به مناقصه عمومی
(تجدید نوبت اوّل)
انتخاب پیمانکار تأمین نیروی حفاظت فیزیکی
شرکت صنایع سیمان گیلان سبز (سهامی خاص)
در نظر دارد عملیات انتخاب پیمانکار تأمین نیروی حفاظت فیزیکی کارخانه خود را به مدت یک سال به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. از متقاضیان دعوت می‌گردد جهت دریافت اسناد مناقصه به تارنمای اینترنتی شرکت سیمان گیلان سبز به نشانی www.gilancement.ir مراجعه و مدارک مربوطه را دریافت و حداکثر تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۴ به واحد دبیرخانه شرکت تحویل نمایند.
آدرس دفتر مرکزی: خیابان فردوسی، خیابان شهید تقوی، کوچه انوشیروانی، پلاک ۵، شرکت سیمان تهران، ساختمان شرکت صنایع سیمان گیلان سبز
ضمناً جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن: ۰۱۳-۴۲۴۸۸۴۰۹ تماس حاصل فرمایند.
شرکت صنایع سیمان گیلان سبز

با ما
سبک زندگی اقتصادی
را گسترش دهید
پایگاه خبری «گسترش نیوز»
www.Gostaresh.news

آگهی مفقودی
سند کمپانی پژو ۴۰۵ نقره‌ای به شماره پلاک ۴۵ ب ۲۲۵ ایران ۳۱ و به شماره موتور ۱۲۴۸۵۰۹۴۴۰۶ و به شماره شاسی ۱۳۲۳۶۹۹۹ مفقود گردیده و از اعتبار ساقط است.
خرم‌آباد

مالیات ارزش افزوده خوراکی‌ها یک درصد شد

عکس: آیدا فریدی

در حالی که در چند سال گذشته با نوسان شدید نرخ ارز و تورم، مردم از افزایش نرخ بسیاری از کالاهای اساسی گلایه دارند و می‌گویند دیگر توان خرید برخی کالاها را ندارند، از ابتدای هفته جاری بسیاری از کالاهای اساسی مشمول یک درصد مالیات بر ارزش افزوده شدند. این رقم تا پیش از این ۹ درصد بود.

شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا با هدف جلوگیری از افزایش قیمت مواد غذایی و تحمیل هزینه بیشتر به سبد خانوارهای کم‌درآمد و دهک‌های پایین جامعه، اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده برای اقلام خوراکی را منتفی کرد.

به گزارش ایرنا، در جلسه ۵ اسفند ۱۴۰۰ شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا که با حضور سران سه قوه به ریاست سید ابراهیم رئیسی برگزار شد، اعضا چند موضوع مهم اقتصادی کشور را بررسی و درباره آنها تصمیم‌گیری کردند. براساس یکی از مصوبات این جلسه، اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده در زمینه اقلام خوراکی و کالاهای سفره خانواده منتفی شد. پیش از این با اجرای قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده، مواد خوراکی هم مشمول این مالیات شده بود، اما شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا با هدف جلوگیری از افزایش قیمت مواد غذایی و تحمیل هزینه بیشتر به سبد خانوارهای کم‌درآمد و دهک‌های پایین جامعه، تصمیم گرفت اقلام خوراکی از شمول این قانون خارج شود.

▣ کاهش ۸ درصدی یک مالیات

با آغاز اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده و اختصاص ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده، بسیاری از کالاهای وارداتی از جمله محصولات کشاورزی که فرآوری نشده همچون شیر، پنیر، ماست، آرد، نان، انواع گوشت و فرآورده‌های گوشتی، برنج و حبوبات و سویا، انواع روغن‌های خوراکی، شیرخشک، تخم‌مرغ نطفه‌دار، قند و شکر و... مشمول این مالیات شدند. این روند تا همین چند روز پیش ادامه داشت؛ تا اینکه براساس مکاتبه معاون اقتصادی رئیس جمهوری با وزرای اقتصاد و جهاد کشاورزی، فهرست اقلام اساسی وارداتی که نرخ مالیات بر ارزش افزوده آنها از ۹ به یک درصد کاهش یافته، ابلاغ شد. بر این اساس نرخ مالیات بر ارزش افزوده گندم، برنج، دانه‌های روغنی، انواع روغن خام، قند، شکر و گوشت قرمز از ابتدای لازم‌الاجرا شدن قانون مالیات بر ارزش افزوده (۱۳دی ۱۴۰۰) تا پایان سال ۱۴۰۱ به یک درصد کاهش یافت. بر این اساس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون مالیات بر ارزش افزوده تا پایان سال ۱۴۰۱، نرخ اخذ مالیات بر ارزش افزوده برای واردات گندم، برنج، دانه‌های روغنی، انواع روغن خام، حبوبات شامل عدس، نخود، لوبیا و ماش، قند، شکر، گوشت مرغ، گوشت قرمز و چای یک درصد تعیین می‌شود. در مصوبه شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی نرخ اخذ مالیات بر ارزش افزوده قند و شکر تولید داخل نیز یک درصد تعیین شد.

▣ ابلاغ به گمرکات

براساس ابلاغیه مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۸ مدیرکل واردات گمرک ایران به گمرکات اجرایی در زمینه مصوبه شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی درباره مالیات بر ارزش افزوده برخی کالاهای اساسی، از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون مالیات بر ارزش افزوده-۱۴۰۰/۱۰/۱۳- تا پایان سال ۱۴۰۱، نرخ مالیات بر ارزش افزوده واردات گندم، برنج، دانه‌های روغنی، انواع روغن خام، قند، شکر و گوشت قرمز معادل یک درصد تعیین شده است. این ابلاغیه باتوجه به بند (۳) مصوبات شصت‌وششمین جلسه شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی موضوع نامه مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۶ دبیر محترم شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی و معاون اقتصادی رئیس جمهوری صادر شده است. مالیات بر ارزش افزوده «مالیات غیرمستقیمی» است که مصرف‌کننده (خریدار) آن را به همراه بهای خرید کالا یا خدمات می‌پردازد و دریافت‌کننده (فروشنده) موظف است مقدار مالیات دریافتی را به خزانه دولت واریز کند. در حالی که نرخ مالیات بر ارزش افزوده در ایران ۹ درصد محاسبه می‌شود و در لایحه جدید دولت نیز همین نرخ حفظ شده، متوسط نرخ استاندارد این نوع مالیات در کشورهای عضو اتحادیه اروپا حدود ۱۶ درصد برآورد شده است.

▣ نامه به وزرای اقتصاد و جهاد

در همین راستا معاون اقتصادی رئیس جمهوری با ارسال نامه‌ای به وزرای اقتصاد و جهاد کشاورزی، مصوبه کاهش نرخ مالیات بر ارزش افزوده واردات ۱۳ قلم کالای اساسی وارداتی و دو قلم کالای تولید داخل به یک درصد را ابلاغ کرد.

به گزارش ایبنا، در نامه محسن رضایی، معاون اقتصادی رئیس جمهوری به وزرای اقتصاد و جهاد کشاورزی آمده است: مصوبات شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی در زمینه کاهش نرخ مالیات بر ارزش افزوده واردات برخی اقلام کالاهای اساسی که به‌اعتبار تشخیص سه قوه به تایید رهبر معظم انقلاب رسیده، مطابق نظر رئیس جمهوری به‌شرح زیر برای اجرا ابلاغ می‌شود: «از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون مالیات بر ارزش افزوده تا پایان سال ۱۴۰۱ نرخ مالیات بر ارزش افزوده برای واردات گندم، دانه‌های روغنی، برنج، انواع روغن خام، حبوبات شامل نخود، عدس، لوبیا، ماش، قند، شکر، گوشت قرمز، چای و همچنین نرخ مالیات بر ارزش افزوده قند و شکر تولید داخل معادل یک درصد تعیین شد.»

▣ کاهش مالیات بر ارزش افزوده ۹ کالای اساسی

قانون دائمی مالیات بر ارزش افزوده که از ۱۳ دی امسال اجرا شد، تغییراتی نسبت به قانون موقت دارد که از جمله آن این است که کالاهای اساسی کشاورزی مالیات می‌پردازند. رئیس کل سازمان امور مالیاتی با اعلام این خبر از کاهش مالیات ارزش افزوده ۹ قلم کالای اساسی به یک‌درصد توسط ستاد هماهنگی اقتصادی سران قوا خبر داد.

داوود منظور ادامه داد: اقلام اساسی کشاورزی تولید داخل از مالیات ارزش افزوده معاف هستند، اما کالاهای وارداتی اساسی مشمول مالیات ارزش افزوده شده‌اند. رئیس کل سازمان امور مالیاتی تاکید کرد: باتوجه به اینکه مالیات ۹درصدی ارزش افزوده اقلام اساسی کشاورزی وارداتی می‌تواند منجر به افزایش نرخ در بازار شود، شورای هماهنگی اقتصادی سران قوا نرخ مالیات ارزش افزوده کالاهای اساسی را تعدیل و یک درصد تعیین کرد. منظور ادامه داد: این مصوبه از زمانی که ابلاغ شود، اجرایی خواهد شد. معاون وزیر اقتصاد گفت: ۹ قلم کالای اساسی کشاورزی شامل گندم، لپه، عدس، ذرت، روغن خوراکی، جو، سویا و برنج و کنجاله مالیات ارزش افزوده یک‌درصدی پرداخت می‌کنند.

▣ مالیاتی که از ابتدا هم درست نبود

استاد اقتصاد دانشگاه اصفهان نیز در گفت‌وگو با ایسنا گفت: مالیات بر ارزش افزوده یعنی مالیات بر ارزش نهایی یک کالا و معمولا فروشندگان و تولیدکنندگان این مالیات را از مصرف‌کنندگان دریافت می‌کنند، در حالی که مالیات بر مصرف چیزی جدا از مالیات بر ارزش افزوده است؛ بنابراین اخذ مالیات بر ارزش افزوده از کالاهای اساسی از ابتدا هم نادرست بود. کمال طیبی با بیان اینکه مالیات بر ارزش افزوده را باید تولیدکننده یا فروشنده پرداخت کند، تصریح کرد: اجرای قانون دریافت مالیات بر ارزش افزوده از کالاهای اساسی به‌طور قطع تورم‌زا خواهد بود و آن منابعی که از مسیر مالیات نصیب دولت می‌شود را به‌نوعی خنثی می‌کند. طیبی با تاکید بر اینکه دریافت مالیات بر ارزش افزوده از کالاهای اساسی هر روز موجب کوچک شدن سفره‌های مردم می‌شود، گفت: مالیات بر ارزش افزوده بار اضافه‌ای را به هزینه خانوارها تحمیل می‌کند و به‌نوعی حدود ۹ درصد از قدرت خرید مردم می‌کاهد.

سخن پایانی

مالیات بر ارزش افزوده در بعضی از کشورها به‌عنوان جایگزینی برای سایر مالیات‌ها مورداستفاده قرار گرفت؛ برای مثال در کشور دانمارک این مالیات جایگزین مالیات بر عمده‌فروشی شد، در حالی که در کشور سوئد و نروژ از آن به‌عنوان جایگزینی برای مالیات بر خرده‌فروشی استفاده شد. همچنین این مالیات در ۲۱ کشور از کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه مالیات بر مصرف داخلی را تحت‌الشعاع قرار داده و به‌جای آن به‌کار گرفته شد. نگاهی به تجربه کشورهای مختلف و دامنه استفاده آنها از این مالیات نشان می‌دهد این نظام مالیاتی در دامنه وسیع، از سطوح عمده‌فروشی گرفته تا زنجیره نهایی تولید و فعالیت‌های خرده‌فروشی کاربرد دارد و به‌دلیل همین انعطاف‌پذیری، مزایا و منافع بیشتری را برای دولت‌ها در مقایسه با سایر مالیات‌ها به ارمغان آورده است.

محک فقط تهران نیست!
همه‌ی ایران مهر شما همراهشونه

کمک از طریق کد دستوری:
*۷۳۳*۲۳۵۴۰#

محک
مؤسسه خیریه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان
mahak-charity.org
کمک از طریق وب‌سایت محک
و گزینه نیکوکاری اپلیکیشن آپ

یادداشت

ضرورت کاهش هزینه‌های واردات

مجیدرضا حریری ـ رئیس کمیسیون واردات اتاق بازرگانی ایران

تعرفه وارداتی گمرک متشـکل از ۲ بخش سـود و حقوق گمرکی است. میزان هریک از این بخش‌ها براسـاس مصوبات تعیین‌شده از سوی مجلس شورای اسلامی و قوانین موجود در کشـور تعیین می‌شـود، از ایـن‌رو تغییر هریک از این بخش‌ها، نیازمند بررسی فراوان اسـت. تا پایان سال گذشـته، مجموع سود و حقوق گمرکی که در کل به‌عنوان تعرفه‌های وارداتی شناخته می‌شوند، با نرخ ارز ترجیحی محاسبه می‌شـد؛ به‌عبارتی دیگر، ارز ۴۲۰۰ تومانی مبنای تعیین و محاسـبات تعرفه‌های گمرک بود. با آغاز سال جدید نرخ ارز تسعیر (ارزی که مبنای محاسـبات گمرک اسـت) بیش از ۵ برابر افزایـش یافته و به‌حدود ۲۳ هزار تومان رسید. در چنین شرایطی نمی‌توان انتظار داشت تغییری در نرخ تمام‌شده تولید ایجـاد و بازار دچـار چالش نشـود، چرا که امـروزه بخـش بسـیار محـدودی از واردات کشور را کالاهای لوکس تشکیل داده و مابقی اقلام مهم و ضروری هسـتند. بخش مهمی از کالاهای اسـتراتژیک کشور مانند گندم، مواد غذایـی و... وارداتی هسـتند، همچنین مواد اولیه صنایع نیز بیشـتر از کشـورهای دیگر تامین شـده و از ایـن‌رو حتی کالاهای تولید داخل نیز با افزایش هزینه‌های وارداتی، رشد قیمتـی شـدیدی را تجربه خواهنـد کرد. از سویی دیگر، تورم جهانی شکل‌گرفته در پس جنگ روسـیه و اوکراین و افزایش کرایه‌های حمل‌ونقـل، همگـی از عواملی هسـتند که سـبب شـده امروزه تولیدکنندگان با چالش تامین هزینه تولید و مواد اولیه مواجه شوند. در حال حاضر حداقل میـزان تعرفه وارداتی برای کالاهای اساسـی، ۴ درصد است. به‌نظر من این نرخ باید به‌میزان زیادی تعدیل شده و حتـی به صفر درصد برسـد، چرا که بدون تعرفه‌های وارداتـی نیز تورم گریبانگیر تولید اسـت. دولت اگر حمایـت از تولید و تجارت را جزئی از اهداف خود قرار داده، باید نسـبت به کاهش هزینه‌های این بخش توجه داشـته باشـد. هنوز کتاب تعرفه واردات به‌طورجامع منتشر نشـده و به‌صورت بخشنامه‌ای، درباره تک‌تک اقلام و کالاهای وارداتی دولت قوانین خود را اعلام می‌کند.

یکی از مسـائل مهم، کاهش حجم واردات در پس افزایش هزینه تجارت اسـت، چرا که تولیدکننـدگان و همچنین فعـالان تجاری، توانایی پرداخت هزینه‌های فعلی را نداشـته و همین دلیل سبب می‌شود تا شاهد کاهش واردات باشـیم. کاهـش واردات به‌معنـای شکل‌گیری معضل کمبود کالا در بازار داخلی است، همان‌طور که مشاهده می‌شود، تمامی این عوامل زنجیروار به یکدیگر متصل است و نباید به مسائل اقتصادی به‌صورت تک‌بعدی نگاه کرد.

تعدیل تعرفه‌هـای وارداتـی، اقدامی مهم و ضـروری اسـت کـه دولـت بایـد بـه آن اهتمـام ورزد. هرچند مشـکلات مالی فعلی در بخش‌هـای تولیـدی و اقتصادی، بسـیار گسترده اسـت، اما همین اقدامات جزئی نیز می‌تواند تاثیری مثبـت بر احوالات اقتصادی کشـور داشـته باشـد. از آنجایی که تولید و تامین کالاهای اسـتراتژیک بازارهای داخلی به‌طورمستقیم وابسته به واردات است، هرچه هزینه‌های وارداتی تعدیل شود، بهبود نسبی در تمامی زنجیره‌هـای تولید حاصل خواهد شـد. همان‌طور که در ابتدا اشـاره شـد، در شرایط فعلی کالاهای مصرفی بخش کوچکی از میزان واردات کشـور را تشکیل داده و در عوض اقلام اسـتراتژیک برای بازار و صنعت، حجم زیـادی از واردات را به خود اختصاص می‌دهند.

باید تاکید کـرد مهم‌تریـن پیامد افزایش تعرفه‌هـای گمرکی، دامن زدن بـه گرانی و تـورم حاکم بـر جامعه اسـت. معضل مهم و اساسی فعلی در ایران، تورم بوده و خطر تورم، خطر نابودی کشـور اسـت، از این‌رو باید در نظر گرفته شود هر تصمیم و سیاست‌گذاری، چـه تاثیـری بـر میـزان تـورم خواهـد داشت.

در همین راستا، دولت سیزدهم نیز به‌تازگی اصلاحات چندگانه‌ای شامل کاهش نرخ سود بازرگانـی، کاهش مالیـات بـر ارزش‌افزوده کالاهای اساسـی و همچنین کاهش عوارض گمرکـی اقلام تولیـد را در راسـتای کنترل تبعـات تورمی در دسـتور کار خود قرار داده است.

وجود ۴ میلیون تن کالای اساسی در بنادر

مدیرکل امور بندری سازمان بنادر و دریانوردی گفت: موجودی کالاهای اساسی در انبارهای بندری، شناورهای پای اسکله‌ها و شناورهای منتظر در لنگرگاه‌ها بیش از ۴ میلیون و ۸۸ هزار تن است. به‌گزارش مهر، روانبخش بهزادیان درباره آخرین وضعیت موجودی کالاهای اساسـی در بنادر گفت: تا پایان امروز ۲۲خرداد ۱۴۰۱، ۴ میلیون و ۸۸ هزار و ۹۱۲ تن انواع کالای اساسی شـامل گندم، ذرت، جو، سویا، برنج، شـکر، روغن‌خام و دانه‌های روغنی در بنادر کشـور موجود است. این رقم مجموع کالاهای اساسی در انبارهای بندری، شـناورهای پای اسـکله و محموله کشتی‌های منتظر در لنگرگاه می‌شود. مدیرکل امور بندری سازمان بنادر و دریانوردی ادامه داد: در بندر امیرآباد تاکنون ۷۰ دستگاه کامیون حامل کالاهای اساسی به وزن هزار و ۷۳۲ تن خارج شده است، همچنین ۲۰ هزار و ۵۹۶ تن گندم، ۲۰۷ هزار و ۹۷۰ تن ذرت، ۷۶ هزار و ۷۰۸ تن جو، ۱۴۳ تن سویا و ۴۴ هزار و ۳۴۵ تن روغن‌خام در این بندر موجود است که مجموع آن به ۳۴۹ هزار و ۷۶۲ تن انواع کالاهای اساسی می‌رسد. در بندر نوشهر تاکنون ۳۳ دستگاه کامیون به وزن ۷۰۰ تن کالای اساسی خارج شده است، ضمن اینکه ۱۳۸ هـزار و ۶۸۹ تـن ذرت، ۲۱ هزار و ۵۸۲ تن جو و ۹ هزار و ۹۹۴ تن روغن خام و در مجموع ۱۷۰ هزار و ۲۶۵ تن کالای اساسـی در این بندر وجود دارد. این مقام مسئول یادآور شد: در بندر انزلی ۴۴ کامیون به وزن ۹۵۳ تن کالای اساسی خارج شده و ۱۱ هزار و ۶۳۸ تن گندم، ۱۲ هزار و ۳۵۷ تـن ذرت، ۲۳ هـزار و ۹۶۶ تن جو، ۶۸ تن برنج و ۲۲ تن دانه‌های روغنی موجودی داریم که مجموع آن به ۵۷ هزار و ۷۶۴ تن می‌رسد.

بررسی تاثیر کاهش مالیات ارزش‌افزوده بر واردات کالاهای اساسی

غذا ارزان می‌شود؟

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

دولت روز شـنبه، ۲۱ خرداد امسـال اعلام کرد فهرسـتی از اقلام اساسـی وارداتی، مشـمول مالیات بر ارزش‌افـزوده با نرخ یک درصد خواهند شـد. این کاهش ۸ درصدی میـزان مالیات بر ارزش‌افزوده کالاهای اساسی در زمانی که دولت نرخ ارز محاسبه تعرفه وارداتی را حدود ۶ برابر افزایش داده است، به‌نظر می‌رسد اقدامی حمایتی برای بخش تولید و تجارت باشد. از سویی دیگر، به‌دلیل تنش‌های بین‌المللی و جنگ روسیه و اوکراین، هزینه تامین اقلام اسـتراتژیک به‌ویژه مواد غذایی افزایش یافته و همین موضوع سـبب می‌شود تـا راهکارهای مربوط بـه کاهش هزینه از اهمیت و اولویـت بالایی برخوردار باشـند. هرگونه رویکردی که سـبب شود تا از هزینه‌های تولیدکنندگان و تاجران کاسته شـده و در نهایت کالاها با نرخ مناسبی به‌دست مصرف‌کنندگان برسـند، نگرشی مناسـب و موثر است، اما از سـویی دیگر، کارشناسان اقتصادی و فعالان تجاری عقیده دارند تصمیمات چند ماه اخیر، عامل اصلی افزایش چندبرابری هزینه‌های تولید و تورم بازار مصرف است. تولیدکنندگان اذعان دارند به‌دلیل وجود این چالش‌ها، کاهش مالیات بر ارزش‌افزوده واردات کالاهای اساسـی نمی‌تواند تاثیر چشـمگیری در بازار داشته باشـد. صمت در این گزارش، در رابطه با ابعاد کاهـش مالیـات بر ارزش‌افـزوده از ۹ درصد به یک درصد و همچنین تاثیـر آن در بازارهای داخلی و تجارت خارجی، با کارشناسان و فعالان اقتصادی و تجاری به گفت‌وگو پرداخته است که در ادامه می‌خوانید.

عکس: آیدا فریدی

کاهش مالیات ارزش‌افزوده کالاهای اساسی

براساس مکاتبه معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری با وزرای اقتصاد و جهاد کشاورزی، فهرست اقلام اساسی وارداتی که نرخ مالیـات ارزش‌افزوده آنها از ۹ درصد به یک درصد کاهش یافته، ابلاغ شـد. به‌گزارش ایرنا، محسـن رضایی، معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری در مکاتبـه‌ای با سیداحسـان خاندوزی، وزیـر اقتصاد و سیدجواد سـاداتی‌نژاد، وزیر جهاد کشاورزی، مصوبه جلسـه ۶۶ شـورای هماهنگی اقتصـادی در زمینه کاهش نرخ مالیات ارزش‌افـزوده واردات برخی اقلام اساسی را ابلاغ کرد. معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری در این نامه نوشت: کاهش نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده واردات برخـی اقلام کالاهای اساسـی به تشـخیص سـران ۳ قـوه و به‌تایید رهبر معظم انقلاب رسـیده و برای اجرا ابلاغ شـده اسـت. بر این اساس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون مالیات بر ارزش‌افزوده تا پایان سـال ۱۴۰۱، نرخ اخذ مالیات بـر ارزش‌افزوده برای واردات گندم، برنج، دانه‌های روغنی، انواع روغن‌خام، حبوبات شامل عدس، نخود، لوبیا و ماش، قند، شکر، گوشت مرغ، گوشـت قرمز و چای یک درصد تعیین می‌شود.

در مصوبه شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی نرخ اخذ مالیات بـر ارزش‌افزوده قند و شـکر تولید داخل نیز یک درصد تعیین شـد. باتوجه بـه اینکه نرخ مالیات ۹ درصدی ارزش‌افزوده روی اقلام اساسـی کشاورزی وارداتی می‌تواند منجر به افزایش نرخ در بازار شـود، به‌نظر می‌رسـد این اقدام دولـت به‌منظور ثبات بازار و جلوگیری از افزایش نرخ اقلام اسـتراتژیک در بازار داخلی باشد.

هزینه‌تراشی‌های داخلی و خارجی

امیر شهریاری، عضو کمیسیون کشاورزی و صنایع وابسته اتاق بازرگانی ایران در گفت‌وگو با صمت نسـبت به کاهش مالیات بر ارزش‌افزوده کالاهای اساسـی واکنش نشان داد. او در رابطه بـا تاثیر این موضوع بر بازارهای داخلی گفت: در نگاه نخست یک درصد شدن مالیات بر ارزش‌افزوده واردات کالاهای اساسـی، تاثیر مهمی بر کاهش هزینه تمام‌شـده تولیـد و در نهایـت کاهـش التهابات بازار مصـرف خواهد داشـت، اما در رویکردی موشـکافانه‌تر خواهیم دید مسائل و مشـکلات داخلـی و خارجی در کنار یکدیگر منجر شـده تا رونـد افزایش نرخ چندبرابری برای تمامی کالاها ادامه‌دار باشد. وی در ادامه تصریح کرد: در داخل کشور نرخ ارز شیب صعـودی در پیش گرفت. همچنین دولت نرخ ارز تسـعیر را برای محاسـبه تعرفه‌های گمرکـی، از ۴۲۰۰هزار تومان به بیـش از ۲۳هزار تومـان افزایش داد. بـالا رفتن هزینه‌های ترخیص و دیگر مسـائل داخلی این‌چنینی سبب شده تا در تمامی کالاها افزایش نرخ داشـته باشـیم، چرا که بخشی از کالاهای اسـتراتژیک وارداتی، مواد اولیـه تولیدات داخلی بوده و از این‌رو تورم در بسـیاری از بازارهای کالایی شـکل گرفت. شـهریاری ادامـه داد: مهم‌ترین اتفـاق خارجی که سبب شده تا نرخ کالاها افزایش یابد، جنگ روسیه و اوکراین اسـت. در پس تنش‌های شکل‌گرفته میان این ۲ کشور، نرخ مواد غذایی و هزینه حمل بار بسیار افزایش یافته است. همین موضوع سـبب شـده تا در نهایت کالاهای وارداتی، جهش قیمتی سنگینی را تجربه کنند.

▣ کاهش درآمدهای مالیاتی

شـهریاری ضمن اشـاره به‌وجود ردیف برای درآمدهای حاصـل از مالیات ارزش‌افـزوده در بودجه ۱۴۰۱، ادامه داد: همان‌طور که پیش‌تر به‌طور کامل شـرح داده شـد، عوامل مختلف داخلی و خارجی دسـت به‌دسـت هم داده تا بهای کالاهای استراتژیک وارداتی و همچنین نرخ تمام‌شده تولید به‌طرز چشـمگیری افزایـش یابد. دولـت در برنامه بودجه ۱۴۰۱ بخشی را به‌عنوان درآمدهای حاصل از مالیات واردات در نظـر گرفته و از ابتدا قصد داشـت تا امسـال نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده واردات کالاهای اساسـی را کاهش دهد، اما اجرایی شدن این تصمیم ۳ ماه طول کشید. وی خاطرنشان کرد: افزایـش ۶۰۰ درصدی نرخ ارز تسـعیر در تعرفه‌های وارداتی، مسـئله مهمی اسـت که به‌تنهایـی باعث افزایش هزینه واردات می‌شود. این مسئله تاثیر مستقیمی بر فعالیت بخش‌های تولیدی داشـته و از این‌رو تولیدکنندگان شرایط نامناسبی را در این مدت سپری نکردند. بخش‌های تولیدی همواره وابسـتگی مسـتقیمی به واردات داشـته و افزایش هزینه‌هـای تجاری، بازار داخلی را بـا کمبود کالایی درگیر می‌کند. این عضو کمیسـیون کشـاورزی و صنایع وابسـته اتاق بازرگانی ایران، افزایش هزینه کردهای تولیدکنندگان را مهم‌تریـن پیامد افزایش هزینه‌هـای وارداتی عنوان کرد و درباره ابعاد آن گفت: برای تولیدکنندگان، سـرمایه در گردش، مسـئله بسیار مهمی اسـت. هزینه‌های وارداتی در ایـن چند وقت اخیـر به اندازه‌ای افزایش داشـته که بخش مهمـی از تولیدکننـدگان، توانایی پرداخـت آن را ندارند، بنابراین با ضعف در تامین سرمایه مواجه شده و همین امر به کمبودهای کالایی در بازار داخلی دامن زده است.

▣ فشار اقتصادی، بازار را تهدید می‌کند

شـهریاری به‌طور کلی کاهش نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده واردات را دارای تاثیـر چندانـی بـر بازار توصیـف نکرد. او معتقد اسـت: فشـار هزینه‌های فعلی، به‌قدری زیاد اسـت که یک درصد شـدن مالیات ارزش‌افـزوده واردات کالاهای اساسـی، تغییـری در قیمت‌ها در بـازار ایجـاد نمی‌کند.

شهریاری در این‌باره تصریح کرد: افزایـش هزینه‌های تولید، خود را به‌عنوان تورم کالایـی در جامعه نشـان می‌دهد. امروزه نیـز بازار ایـران درگیر تورم‌هـای فزاینده و مخرب در بیشـتر گروه‌های کالایی اسـت. کاهش مالیات بـر ارزش‌افزوده واردات کالاهای اساسـی از ۹ درصد به یک درصـد، تاثیر محدودی بر قیمت‌ها خواهد گذاشـت، اما اگر مشکلات مالی را نسبت به تمهیدات دولت برای کاهش هزینه تولیـد در نظر گیریم، عوامل داخلی و خارجی متعددی بازار را تهدید کرده و بر قیمت‌های تمام‌شده فشار وارد می‌کنند، بنابراین اقـدام مذکور دولت، دردی را از تورم فعلی جامعه و فشارهای تولید دوا نمی‌کند. وی خاطرنشان کرد: مهم‌ترین عاملی که سـبب می‌شـود تا کاهش مالیات بر ارزش‌افزوده واردات، تاثیر چندانی بر بهبود قیمت‌ها نداشته باشد، تغییر نرخ ارز محاسـبه تعرفه‌های وارداتی اسـت. افزایش بیش از ۵ برابری نرخ این ارز، مهم‌ترین تغییری است که در هزینه‌های واردات و در نتیجه نرخ تمام‌شده تولید در این مدت رخ داده است.

> **افزایش ۶۰۰ درصدی نرخ ارز تسعیر در تعرفه‌های وارداتی، مسئله مهمی است که به‌تنهایی باعث افزایش هزینه واردات می‌شود. این مسئله تاثیر مستقیمی بر فعالیت بخش‌های تولیدی دارد**

حلقه‌های به‌هم پیوسته تجارت

کیومرث فتح الله کرمانشـاهی، معاون کل اسبق سازمان توسـعه تجارت در گفت‌وگو با صمت نسبت به نظر دولت مبنی بـر کاهش مالیات بر ارزش‌افزوده بر واردات کالاهای اساسـی واکنش نشـان و در این‌باره توضیـح داد: تنظیم اصولی تعرفه‌هـا و عوارض گمرکی و چارچوب‌های مالیاتی یکی از ضرورت‌های توسـعه تجارت بـوده و اهمیت آن بر کسی پوشیده نیست. علاوه بر آن باید توجه داشت تجارت، مربعی چهارضلعی متشـکل از تولیدکننـده، صادرکننده، واردکننده و در نهایت مصرف‌کننده اسـت، از این‌رو دولت هر تصمیمی که اتخاذ می‌کند، باید به تمام ابعاد مربوط به ۴ رکن تجارت توجه کافی داشته باشد. به‌بیانی دیگر، حفظ منافـع ۴ ضلع تجـارت همواره از اولویت برخوردار اسـت. کرمانشاهی ادامه داد: غیر از حفظ منافع حلقه‌های تجاری، ثبات در سیاست‌گذاری‌ها و مقررات حائزاهمیت است. وضع قوانین و چارچوب فعالیت تجاری، باید ضمن اصولی بودن، ثبات نیز داشته باشـند. تنها در این صورت فعالان تجاری می‌تواننـد برای آینـده قدم‌های خود، برنامه‌ریزی داشـته باشند. این کارشناس تجاری ضمن تاکید بر بالا بودن میزان هزینه‌هـای گمرکی در ایران خاطرنشـان کرد: به‌طورکلی هزینه‌های گمرکی در ایران به نسبت سایر کشورهای دیگر بالا است. تا پایان سال گذشـته، ارز محاسباتی تعرفه‌های گمرکی، ارز ترجیحی بود. از ابتدای امسال این ارز به نرخی بالاتـر از ۲۳ هزارتومان رسـید و دولـت ارز ترجیحی را از محاسـبات گمرکی حذف کرد. همین موضوع سبب شد تا نرخ تمام‌شده کالا بسیار افزایش یابد. حال با تعدیل مالیات بر ارزش‌افزوده واردات، به‌نظر می‌رسـد دولت قصد کاهش هزینه‌های وارداتی را دارد.

▣ از دست رفتن مزیت‌های صادراتی

کرمانشـاهی یک درصد شـدن مالیات بـر ارزش‌افزوده واردات کالاهـای اساسـی را اقدام دولـت به‌منظور کاهش فشـار بر واحدهای تولیدی و بازار ارزیابی کرد. او همچنین به تاثیر هزینه‌های وارداتی بر بازار داخلی و خارجی اشـاره کـرد و توضیح داد: یکی از مهم‌تریـن هزینه‌های تولید در امسـال، حذف ارز ترجیحی از محاسبات تعرفه‌های واردات گمرکی بود. این موضوع سـبب شـد تا شاهد افزایش نرخ کالاهـا و تولیدات در بازار داخلی باشـیم. در همین مدت کوتاه، افزایش حدود ۵ برابری نرخ ارز تسـعیر سـبب شد تا نرخ تمام‌شـده برای مصرف‌کننـده افزایش یابد، چرا که بیشتر مواد اولیه تولیدات و صنایع و همچنین بخش مهمی از کالاهای اسـتراتژیک موردنیاز کشور، وارداتی هستند، از این‌رو افزایش هزینه واردات، به‌طبع بر نرخ تمام‌شده تولید به‌طورمسـتقیم اثرگذار خواهد بود، بنابراین فشار هزینه‌ها بر مصرف‌کننده وارد شـده و در نهایت تورم در بازار شکل خواهد گرفت. معاون کل اسـبق سـازمان توسـعه تجارت ادامـه داد: با افزایش نرخ تمام‌شـده تولید، بدیهی اسـت هزینه صادرکننده نیز بالا رفته و در نهایت مزیت رقابتی در بازار جهانی از تولیدات ایران سلب خواهد شد، بنابراین هر تصمیم دولت، هـم بر بازار داخلی و هم بر تجارت خارجی اثرگذار اسـت،پس بـا تغییر مقـررات و هرگونـه افزایش هزینه‌هـا، ۴ ضلع تجـارت تحت‌تاثیر قـرار گرفته و ضمن دشوارتر شدن فعالیت اقتصادی برای تولیدکنندگان و تجار، تورم جاری را برای بخش مصرف‌کننده سنگین‌تر می‌کند.

▣ ضرورت حفظ بازارهای جهانی

کرمانشـاهی همچنیـن بـه اهمیـت وجـود ثبـات در سیاست‌گذاری‌ها تاکید کرد. او ضمن اشاره به اهمیت حفظ بازارهای جهانی گفت: دولت سیزدهم از ابتدای آغاز به کار خود، بر حفظ ثبات در بازارها تاکید داشـت، اما تصمیمات اتخاذشـده در این مدت، باعث ایجاد نوسـان و چالش در بخش‌های مختلف اقتصادی و تولیدی شد. تغییرات مستمر تعرفه‌هـای وارداتی و عوارض صادراتی از نوسـانات مهمی بود که در چند ماه گذشـته برای بیشتر بخش‌های تولیدی و صنعتی شـکل گرفت. مسـئولان در این مدت به اهمیت ثبات در سیاسـت‌ها و چارچوب‌های قانونی توجهی نداشته و ایـن موضـوع تولیدکنندگان و صادرکننـدگان را درگیر چالش کرد. معاون کل اسـبق سـازمان توسعه تجارت به تشریح موانع کسـب بازارهای جهانی برای صادرکنندگان پرداخـت و گفـت: زمانی کـه تولیدکننده به اشـباع بازار برای محصولات خود می‌رسـد، تنها بـه بازارهای خارجی امیـد دارد. تغییر دادن تعرفه‌های وارداتی منجر به افزایش نرخ تمام‌شـده تولید می‌شود. از سـویی دیگر، تحولات در بحث عوارض صادراتی نیز تاثیر مخربی بر توسعه صادراتی دارد. باید توجه کرد کسـب بازارهای جهانی دشوار بوده و برای تاجـران ایرانی حضور در مجامع بین‌المللی، به‌راحتی انجام نمی‌گیرد، اما سـخت‌تر و مهم‌تر از کسب بازار، حفظ و اسـتمرار حضور در آن بازارها است. وی در ادامه تصریح کـرد: زمانی که قوانین به‌طور مـداوم تغییر کرده و هزینه تمام‌شـده کالای صادراتـی افزایش یابد، بـازار هدف برای ایـران از بین رفته و رقبـا به‌راحتی جای محصولات ایرانی را خواهند گرفت.

▣ کفه هزینه‌ها سنگین‌تر است

معاون کل اسـبق سـازمان توسـعه تجـارت، در پایان، مالیات‌ستانی را یکی از مهم‌ترین منابـع درآمدی دولت‌هـا عنوان کرد.

او همچنین یک درصد شـدن مالیات بـر ارزش‌افـزوده واردات کالاهای اساسـی را اثرگذار بر بازار ندانست و گفت: دولت بارهـا اعـلام کرده بهتریـن راه درآمد، مالیات اسـت. این مالیـات باید هدفمند و اصولی بوده و ضمن رعایت عدالت، به‌نحوی تنظیم شود که به قشر ضعیف و حقوق‌بگیر جامعه آسیبی وارد نشود.

کرمانشاهی تصریح کرد: با کاهش مالیات بر ارزش‌افزوده واردات کالاهای اساسـی، در گام نخسـت به‌نظر می‌رسـد شـاهد تعدیل قیمت‌ها در بازار باشیم، اما باید توجه داشت تغییـر نرخ ارز تسـعیر از ۴۲۰۰هزارتومان بـه مبلغی بالغ بـر ۲۳هزار تومـان، تاثیر خـود را به‌طورگسـترده بر بازار خواهد گذاشـت، از این‌رو یک درصد شـدن نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده واردات کالاهای اساسـی، به‌نظر می‌رسد تاثیر چندانی بر بازار نداشته باشد.

سخن پایانی

تنها ۳ ماه از آغاز امسال می‌گذرد، اما در همین مدت کوتاه شـاهد اجرایی شـدن برنامه‌هـا و طرح‌های مهم اقتصادی هسـتیم. بازار، نوسـانات و التهابات متعددی را تجربـه کرد و بایـد دید در ادامـه طرح‌های آتی در بهبود بازار داخلی و توسعه تجارت خارجی، تا چه میزان تاثیرگذار خواهند بود.

ایران در کاراکاس پارک‌های فناوری ایجاد کند

رئیس‌جمهوری ونزوئلا علاقه‌مندی این کشور برای کمک و همراهی ایران برای ایجاد و توسعه پارک‌های فناوری را در این کشور اعلام کرد. به‌گزارش ایرنـا، نیکلاس مادورو رئیس‌جمهـوری ونزوئلا که به همراه جمعی از وزیران و معاونان ریاسـت جمهوری این کشـور به ایران سفر کرده، روز گذشته از پارک فناوری پردیس بازدید کرد.

ایـن بازدیـد به میزبانی سـورنا سـتاری معـاون علمـی و فناوری رئیس‌جمهـوری و مهدی صفاری‌نیا رئیس پارک فناوری پردیس انجام شـد. در این بازدید وزیران امور خارجه، کشـاورزی، ارتباطات، علوم و فناوری، حمل‌ونقل و گردشـگری ونزوئلا، مـادورو رئیس‌جمهوری این کشور را همراهی کردند. رئیس‌جمهوری ونزوئلا پس از بازدید از پارک فناوری پردیس خطاب به میزبانان ایرانی خود گفت: ما از شما در حوزه ایجاد و توسـعه پارک‌های فناوری الهام گرفتیم و بسیار علاقه‌مندیم با کمـک، همراهـی و حمایت ایران این اقـدام را در ونزوئلا انجام دهیم. در ادامه ایـن بازدید، هیات ونزوئلایی از شـرکت‌های پارس‌آنلاین در حوزه فناوری‌اطلاعات، زیست تخمیر در حوزه فرآورده‌های پروبیوتیک و دارویی و آریاطب فیروز در حوزه تجهیزات پزشکی بازدیدکردند و در جریان دستاوردهای فناورانه شرکت‌های عضو پارک قرار گرفتند. طبق اعلام پارک فناوری پردیس در این برنامه علاوه بر بازدید از بخش‌های گوناگـون پارک، دو طرف درباره زمینه‌های همکاری مشـترک رایزنی کردنـد. رئیس‌جمهوری ونزوئلا روز جمعـه ۲۰ خرداد به همراه هیاتی بلندپایه سیاسی و اقتصادی وارد تهران شد.

دانش‌بنیان‌ها تولیدات صادرات‌محور را افزایش می‌دهند

مشتریان محصولات دانش‌بنیان را دریابیم

گروه دانش‌بنیان
editor@smtnews.ir

صادرات محصـولات دانش‌بنیان، یکـی از کلیدی‌ترین راه‌هـای ارزآوری برای کشور اسـت. کارشناسان معتقدند اسـتفاده از ظرفیت وزارتخانه‌ها و سـازمان‌های اجرایی در خارج کشـور به‌عنوان خانه‌هـای نوآوری و فناوری برای صـادرات محصـولات دانش‌بنیـان و همکاری‌های فناورانـه، از جمله اقداماتی است که علاوه بر معاونت علمی و فناوری، بهتر است از سوی دیگر نهادهای دولتی مرتبط هم موردبررسـی قرار گیرد. گفتنی اسـت خانه‌هایی که به‌عنوان مرکز توسعه صادرات محصولات دانش‌بنیان شناخته شده و در کشـورهایی مانند چین، سوریه، روسیه، ترکیه و کنیا راه‌اندازی شده‌اند، در سال جاری در چند کشور دیگر نیز ایجاد خواهند شد. صمت در این گزارش به بررسـی اهمیت صادرات محصولات شـرکت‌ها دانش‌بنیان در کشورهای موردتقاضا پرداخته است.

امروز بخش خصوصی مطمئن اسـت که دولت به جهت‌گیری خود برای تسهیل محیط کسب‌وکار و فعالیت‌های تولیدی و صادراتی ادامه می‌دهد

نسخه شفابخش اقتصاد

یکـی از مـوارد مهـم در اقتصـاد مقاومتـی، اقتصاد دانش‌بنیـان اسـت و به عبارتـی اقتصـاد دانش‌بنیان به‌عنوان پیشرانه اقتصاد مقاومتی مطرح می‌شود. در این میان، صنعت برای رونق و توسـعه بیشـتر و برای اینکه در راسـتای اقتصاد مقاومتی قرار بگیرد، نیازمند علم و فناوری اسـت که شرکت‌های دانش‌بنیان در این زمینه می‌توانند نقش کمک‌کننده و تسهیلگر داشته باشند. از آنجا که تنها نسـخه شفابخش اقتصاد بیمار کشور، روی آوردن به اقتصاد مقاومتی اسـت و به‌دلیل سهم عمده و مهم شـرکت‌های دانش‌بنیان در تحقق این نوع اقتصاد، حمایـت و اعتماد بیشـتر به این شـرکت‌ها می‌تواند به اقتصاد مقاومتی، نجات و سـربلندی بیشتر کشور کمک کند. این موضوع در کنار اهمیتی که رهبر معظم انقلاب با نام‌گذاری امسال به‌نام تولید، اشتغال‌آفرین و دانش‌بنیان مطرح کردند، بر توجه بیشتر به این شرکت‌ها و فعالیت‌ها افزود، به‌گونه‌ای که کمتر نشسـتی برگزار می‌شـود که بخشـی از آن نشسـت به این موضوع مربوط نباشـد. بر همیـن مبنا توجه به صادرات محصـولات دانش‌بنیان، یکی از رویکردهای مهم توسـعه اقتصاد دانش‌بنیان در شرایط اوج‌گیری تحریم‌هاست.

گره‌گشایی از صادرات دانش‌بنیان

وزیر امور اقتصادی و دارایی در جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی اظهار کرد: با وجود اینکه فعالان اقتصـادی، تولیدکنندگان و صادرکنندگان در صف اول اقتصاد حتما با چالش‌هایی مواجه هسـتند و آن‌قدر که شایسـته آنهاست، پشتیبانی‌های اقتصادی ممکن است نصیب آنها نشـود و کوتاهی‌های در نظام بانکی و اداری در پشـتیبانی از تولیدکنندگان و صادرکنندگان باشـد، اما همیشـه این جلسـات برای گره‌گشایی بوده و مسیر اصلاحـات آینده را از طریـق همین گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی شناسایی کردیم.

به‌گزارش ایرنا، سیداحسـان خانـدوزی افزود: اگرچه انباشـتی از مسـائل و مشـکلات وجود دارد و اصلا هم جـای انکار نیسـت اما امروز بخـش خصوصی مطمئن اسـت که دولت به جهت‌گیری خود برای تسهیل محیط کسب‌وکار و روان کردن فعالیت‌های تولیدی و صادراتی ادامه داده و با بخش خصوصی همراه و همسو است.

وی خاطرنشـان کرد: اگر در تمام بخش‌های اقتصادی بر حرکت به سمت دولت الکترونیک بر اقتصاد مبتنی بر نظامات دانش‌بنیان متمرکز می‌شویم، به این خاطر است کـه بتوانیم در مجوزها به جـای اینکه بخش خصوصی گرفتار باشـد، از طریق درگاه ملی مجوزها، آن مسـائل را حل‌وفصل کنیم.

خانـدوزی همچنین درباره عـوارض صادراتی اظهار کرد: پس از ماجرای اخیر روسـیه و اوکراین تقریبا تمام اقتصادهایـی که وضعیـت باثباتی داشـتند، تمهیدات ویژه و اضطراری فوریتی در پیش گرفتند و بسـیاری از کشـورها قطع صادرات خود را اعلام کردند در بسـیاری از محصولات درباره تعرفه‌ها، نظامات جدید و شـدیدی را اعمال کردند.

وزیـر امـور اقتصـادی و دارایی یادآور شـد: تلاش ما در دولت ایـن بود و موفق هم شـدیم. حال نباید به سـمت ممنوعیـت صـادرات برویم و اگر می‌خواهیم هزینه منفعت فعـال اقتصادی را تغییر دهیم که بیشـتر به داخـل عرضه کنند تا بـازار خارجی باید با مکانیسـم‌های بازاری انجـام دهیم و بگذاریم خودش انتخـاب کنـد و قـراردادش را با وارد‌کننـده خارجی و صادرکننـده ایرانی قراردادها فسـخ نشـود و ممنوعیت برای صادرات ایجاد نکنیم.

صادرات دانش‌بنیان‌ها در اولویت برنامه‌های تجاری

سـیدرضا فاطمی‌امیـن، وزیر صنعـت، معدن و تجـارت در حاشـیه دیـدار با معاون نخسـت‌وزیر و همچنیـن وزیـر انـرژی و معادن کوبـا در جمع خبرنـگاران گفـت: بیـش از ۳۰ زمینـه همکاری در حوزه‌هایـی از جملـه مـس، لوازم‌خانگی، دارو، تجهیزات پزشکی و... برای افزایش مراودات تجاری دو کشـور آماده شده که در این جلسه موردبررسی و تبادل‌نظر قرار گرفت.

فاطمی‌امین با اشاره به دستاوردهای کوبا در حوزه زیسـت‌فناوری بیان‌کرد: همکاری‌های مشـترکی نیز میان ایـران و کوبا در حوزه‌های زیسـت‌فناوری وجود داشـته اسـت. ما از کوبایی‌ها برای بازدید از یک نمایشگاه صنایع دانش‌بنیان دعوت کرده‌ایم که مورد اسـتقبال آنها قرارگرفته است و هیات کوبایی با چند شـرکت تجهیزات پزشکی و دارویی دیدار و گفت‌وگو خواهند داشت.

صادرات ۵۰ درصدی به افریقا

سـیدروح‌الله لطیفی، سخنگوی گمرک ایران نیز در این‌باره به صداوسـیما گفت: همان‌طور که در گراف‌ها نشان دادید، به کشورهای افریقایی در سال ۱۴۰۰ از بین ۵۵ کشور افریقایی به حدود ۵۰ کشور صادرات داشته‌ایم و از نظر تعداد در حوزه صـادرات این میزان خوب اسـت اما از لحاظ حجم، این حجم صادرات مطلوب نیسـت و فقط ۲ و نیم درصد از کل صادرات سـال ۱۴۰۰ به کشـورهای افریقایی بوده اسـت و این میزان وسـعت جغرافیایی و جمعیتی و نزدیکی به جمهوری اسلامی ایران ا در مقایسـه با امریکای لاتین یا اقیانوسـیه می‌سنجیم، این شـاید به خاطـر حمل‌ونقل مباحث دیگر شـاید متفاوت باشد اما قرابت‌های فرهنگی، روانی و حتی قومی در بعضی از این کشورها و بحـث مذهبـی در برخـی از این کشـورهای افریقایی بیشـتر از این می‌طلبد.

وی افزود: سال گذشته ۲ میلیون و ۵۲۶ هزار و ۳۹۹ تن کالا بـه ارزش یک میلیارد و ۱۹۹ میلیون و ۴۴۲ هزار و ۱۵۰ دلار صادرات به کشـورهای افریقایی بوده است. همچنین نیجریه، موزامبیک ، کنیا، سـودان ، الجزایر، تانزانیا ، سـومالی، ساحل عاج در بهرست این بازارهای صادراتی قرار دارد.

بیش از ۳۰ میلیون دلار فرآورده‌های خام دامی در سال ۱۴۰۰ از استان اصفهان صادر شده که بسیاری از این محصولات نتیجه فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان بود

حل مشکلات صادراتی شرکت‌های دانش‌بنیان

افشـین کلاهـی، رئیس کمیسـیون کسـب‌وکارهای دانش‌بنیان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشـاورزی با بیان اینکه در ۱۰ سـال گذشـته موضوع توجه بیشتر به محصولات دانش‌بنیان و صادرات آن مطرح بوده، اظهار کرد: در این مدت شاهد اتفاقات و تحولات خوبی در این زمینه بودیم و نهادهای سیاست‌گذار در این بخش حمایت‌های مناسـبی را انجام داده‌اند. کلاهـی ضمن بیان این مطلب افزود: ۷ هزار شـرکت دانش‌بنیان طی این مدت فعالیت خود را آغاز کرده‌اند و در حال خدمات‌رسـانی هستند که توانستند صادرات یک میلیارد دلاری را رقم بزنند و ۳۰۰ هزار میلیارد تومان نیز درآمد داشـته‌اند. کلاهی با اشـاره به نام‌گذاری امسـال به‌نام «تولید؛ دانش‌بنیان، اشـتغال آفرین» خاطرنشـان کرد: در این شـرایط، زمان مناسبی فراهم شده تا شرکت‌هایی که در زیست‌بوم فناوری فعالیت می‌کنند، دسـت به اقدامات بزرگ‌تری بزنند. وی تصریح کرد: به دور از هرگونه اقدامات احساسـی می‌توان زمینه را بـرای بزرگ‌تر کردن شـرکت‌ها یا ایجاد همکاری‌های دوجانبـه فراهم کرد تا با همکاری و سـرمایه‌گذاری‌های بیشـتر، شـاهد رشـد تولید نوآوری و فناوری و صادرات آنها در این بخش باشیم. رئیس کمیسیون کسب‌وکارهای دانش‌بنیـان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشـاورزی ایران با بیان اینکه باید برنامه‌ریزی‌ها به‌گونه‌ای باشـد که آثـار توسـعه در بخش دانش‌بنیان‌هـا را در جامعه لمس کنیم، تاکید کرد: در صورت تحقق شـعار سـال، به‌زودی شاهد چند برابر شدن صادرات این محصولات خواهیم بود که البتـه با بهبـود روابط خارجی سرعت بیشتری خواهد گرفت.

وی افـزود: باید هدف‌گذاری بر این مبنا باشـد که بخشـی از زنجیره تامیـن جهان قرار بگیریم که با همکاری‌های مشـترک با شرکت‌های بزرگ اقتصادی در دنیا محقق خواهد شد.

افزایش صادرات با کمک دانش‌بنیان‌ها

مدیـرکل دامپزشـکی اسـتان اصفهـان نیز با بیـان اینکه دامپزشـکی در حوزه شـرکت‌های دانش‌بنیان می‌تواند برای فعالان این حوزه بسـتر بسیار مناسـبی فراهم کند، افزود: در زمینه تجهیزات حوزه دامپزشـکی با حمایت‌هایی که شـده، شماری از شـرکت‌های دانش‌بنیان دستگاه‌های سونوگرافی و رادیولوژی پرتابل و نیز لوازم جراحی تولید کردند.

شـهرام موحـدی در گفت‌وگو بـا مهر با بیـان اینکه تولید تجهیزات دامپزشـکی بایـد ادامه یابد، خاطرنشـان کرد: این تجهیزات تولید شده توسـط دانش‌بنیان‌ها به لحاظ صادراتی نیز بی‌تردید بازار خوبی خواهند داشت.

موحدی به فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه فرآوری فرآورده‌های خام دامی اشـاره کرد و گفت: پیش‌تر بسـیاری از فرآورده‌هـای خـام دامی یـا قابلیت صادرات نداشـتند یا ارزش‌افـزوده‌ای ایجاد نمی‌کردند و حتی به‌دلیل اینکه قابلیت صادرات نداشـتند نمی‌توانسـتیم اسـتفاده داخلی هم از آنها داشته باشیم و امحای آنها نیز مشکل زیست‌محیطی ایجاد می‌کرد اما اکنون در حوزه دانش‌بنیان این‌ها را فرآوری کرده و بـه ارز تبدیـل کرده‌ایم. وی اضافه کرد: بیـش از ۳۰ میلیون دلار فرآورده‌های خام دامی در سال ۱۴۰۰ از استان اصفهان صادر شـده که بسیاری از این محصولات نتیجه فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان بودند و این رقم عدد بسـیار خوبی است و بی‌شک تولید دانش‌بنیانی فضای مناسـبی خواهد بود اگر تحریم‌های ظالمانه برداشـته شـود. مدیرکل دامپزشـکی استان اصفهان درباره برنامه‌های این سـازمان در حوزه دانش‌بنیان در سـال جاری نیز ابراز کرد: مسـائل و مشـکلات خود را طی جلساتی در سال گذشته و امسال به دانش‌بنیان‌ها انتقال داده‌ایم و اگر این تعاملات بیشتر شـود، اتفاقات خوبی در حوزه دامپزشکی خواهد افتاد.

سخن پایانی

صـادرات محصـولات دانش‌بنیان با فنـاوری بالا به‌دلیـل نقش تاثیرگـذار در ایجاد ارزش‌افزوده و ارزآوری، برای اقتصاد ملی کشورهای در حال‌توسعه بسیار با اهمیت تلقی می‌شـود. ضمن اینکه نتایج فعالیت‌های این صنایع به دیگر بخش‌های اقتصادی منتقل می‌شود و به افزایش بهره‌وری و گسترش کسب‌وکار می‌انجامد. براساس دیدگاه بسیاری از صاحب‌نظران اقتصادی، آینده تحولات اقتصادی در گرو بسط فعالیت‌های دانش‌محور، ایجاد نوآوری در محصولات و گسترش و نفوذ آن در تمامی عرصه‌های تولیدی و صادراتی خواهد بود. در پژوهش حاضر، سیاست کشورهای توسعه‌یافته و در حال‌توسعه در زمینه توسعه صادرات محصولات دانش‌بنیان با فناوری بالا با استفاده از مدل داده‌های پنل برای دوره زمانـی ۲۰۱۵-۱۹۹۵ و با توجه بـه متغیرهای قیمتی و غیرقیمتی، عوامل مؤثر بر صـادرات محصولات دانش‌بنیان با فناوری بـالا مورد آزمون قرار می‌گیرد. نتایج پژوهش نشان داد متغیرهای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، نرخ ارز موثر واقعی، درجه بازبودن اقتصاد و شاخص حکمرانی در هر دو گروه از کشورها بر صادرات محصولات دانش‌بنیان با فناوری بالا تاثیر مثبت و معنادار دارند و زیرسـاخت‌های اطلاعات و ارتباطات تنها در گروه کشورهای توسعه‌یافته بر صادرات محصولات دانش‌بنیان مؤثر بوده و در کشورهای در حال توسعه بی‌معنی است.

توجه جدی به اقتصاد دانش‌بنیان

نظرگاه

سـیده‌فاطمه میـری، کارشـناس دفتـر توسـعه کسـب‌وکار بین‌المللـی ، معاونـت علمـی و فناوری ریاست جمهوری: توان ساخت و صدور کالاهای با فناوری بالا در بازارهای رقابتی جهانی یکی از شاخص‌های سنجش قدرت نوآوری یک کشـور اسـت و حجم صادرات با فناوری بـالا به‌عنـوان یکی از دسـتاوردهای نهایی تجاری‌سـازی ظرفیت نوآوری ملی شناخته می‌شود.

برخلاف قرن گذشته که صنایع منابع‌بر، کاربر و سرمایه‌بر منبـع ثـروت و قدرت یک کشـور بودند، امـروزه صنایع با فنـاوری بـالا منبع اصلـی تولید ثـروت و در نتیجه قدرت هسـتند و چنیـن صنایعی جز بـا افزایـش بهره‌مندی از نیروهـای متخصـص علمی و فنـاوری، هزینه‌های تحقیق و توسـعه و همکاری‌هـای علمـی و فنـاوری منطقه‌ای و بین‌المللی، قادر نیسـتند محصولات با فناوری بالا که واجد شرایط صدور به بازارهای هدف باشند را تولید کنند.

هدف اصلی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در چارچوب اقتصاد مقاومتی که به فرموده رهبر معظم انقلاب «اقتصادی دانش‌بنیان اسـت»، کمک به توسـعه صادرات محصـولات بـا فناوری بـالا و افزایش حجم این دسـته از صـادرات در ترکیب فعلی صادرات غیرنفتی کشـور اسـت و ایـن مهم نیازمند تدوین، تصویب، اصلاح و هم‌افزا کردن قوانیـن و مقررات حاکم بر تولید و صدور کالاها و خدمات، طراحی سـازکارهای اقتصادی ارتقای کیفیت و حمایت از تولید داخلی است.

معاونت علمی و فناوری در راستای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان اقدام به بررسی مشکلات و ضعف‌های موجود بر سر راه کسب‌وکارهای بین‌المللی این شرکت‌ها کرده و برای توانمندسازی شرکت‌های دانش‌بنیان و حمایت از آنها برای ورود به بازارهای بین‌المللی اقداماتی انجام داده که در ادامه به برخی از آنها به‌اختصار اشاره خواهد شد.

گفتنی اسـت در اقدامات انجام‌شـده تلاش این بوده که بـا مدل مشـارکت دولت و بخش خصوصـی، حمایت‌های مشـروط، زمـان‌دار و هدفمند برای ایجاد زیرسـاخت‌های لازم برای تسـهیل فرآیند صادرات و کسب‌وکار بین‌المللی شرکت‌های دانش‌بنیان اعمال شود.

▣ حمایت از ایجاد و توسعه تشکل‌های صادراتی

تشـکل‌ها و واسـطه‌های صادراتـی بـا هـدف توسـعه صادرات محصولات شـرکت‌های کوچک و متوسـطی که امکان سـرمایه‌گذاری در ایجاد دپارتمان یا واحد مسـتقل بازرگانـی بین‌المللی ندارنـد، در حوزه‌های تخصصی ایجاد می‌شوند.

ایـن مهم در حـوزه صنایع دانش‌بنیان کـه اغلب آنها را شـرکت‌های کوچک و متوسـط دربرمی‌گیـرد نیز صادق است. شرکت‌های مدیریت صادرات محصولات دانش‌بنیان، تشـکیلاتی است که به‌عنوان بخش صادرات خارج از محل شرکت عمل می‌کند.

ایـن نهاد محصولات و خدمات را بـه خریداران خارجی معرفی کرده و از سوی شرکت تولیدکننده به‌دنبال تجارت می‌رود. کاملا مستقل است و به‌عنوان یک دپارتمان فروش صادرات برای صادرکنندگانی که قدرت رقابت ندارند، عمل می‌کند. در حال‌حاضر بیش از ۲۰ شرکت مدیریت صادرات در کشـور ایجاد شـده که عمدتا در حوزه صادرات صنایع غذایـی و محصولات کشـاورزی (غیردانش‌بنیان) در حال فعالیت هستند.

در ایـن میان، سـازمان توسـعه تجـارت نیز اقـدام به رتبه‌بنـدی شـرکت‌های مدیریـت صادرات در ۴ سـطح A، B، C و D) کرده اسـت. در راسـتای توسـعه صادرات محصـولات دانش‌بنیـان و کمـک به شـرکت‌های دارای ظرفیـت صادراتی برای ورود به عرصـه تجارت بین‌الملل، معاونـت امور بین‌الملل و تبادل فناوری اقدام به حمایت در راسـتای ایجاد شـرکت‌های مدیریت صادرات تخصصی در یک سال گذشته کرده که در این راستا، ۲ شرکت مدیریت صادرات در حوزه‌هـای گیاهان دارویی و برق و الکترونیک شکل گرفته‌اند.

پایگاه‌هـای صادراتـی محصـولات دانش‌بنیـان، مکان بازرگانی و اقتصادی اسـت که از سوی تشکل‌های صادراتی یا خصوصی در کشورهای هدف ایجاد می‌شود و با استفاده از نیروهـای متخصص بومی یـا غیربومی، خدمات تجاری لازم برای تسـهیل و پشتیبانی از روند صادرات محصولات ایرانـی در تمـام مـوارد از قبیـل تحقیقاتی، مشـاوره‌ای، سـرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی، تاسیس دفاتر تجاری و سایر خدمات تجاری را فراهم می‌کند.

پایـگاه صادراتی به مفهومی که معاونت امور بین‌الملل و تبادل فناوری دنبال می‌کند تاکنون ایجاد نشـده اما ایجاد مراکز تجاری دائمی که کارکرد مشـابهی دارند در دسـتور کار دولت قرار دارد و طبق اخبار منتشـر شـده تاکنون در کشـورهای تونس، مجارسـتان، ازبکسـتان، عراق و ترکیه پایگاه ایجاد شده است.

علاوه بر موارد یادشـده، گاه پیشـنهادات ارزشمندی از سـوی مراکز پژوهشی و اجرایی به معاونت امور بین‌الملل و تبادل فناوری ارائه می‌شود که انجام آنها منجر به گسترش فرهنـگ صادرات دانش‌بنیان میان شـرکت‌های توانمند و پرظرفیت خواهد شـد. پروژه «تدوین کتاب صادرکنندگان موفـق محصـولات دانش‌بنیـان» و «تدوین مـدل بهینه کسـب‌وکار صادراتی» از جمله این پروژه‌های پیشـنهادی است.

پروژه‌هایی درباره ایجاد زیرسـاخت آمـاری و اطلاعاتی موردنیـاز حـوزه صـادرات محصـولات دانش‌بنیـان و کسـب‌وکار بین‌الملل قابل تعریف و انجام است. پروژه‌هایی از قبیل «شناسـایی کدهـای گمرکی متناظر با محصولات دانش‌بنیـان» و «ایجـاد پرتـال محصـولات دانش‌بنیان صادراتی» از جمله این پروژه‌های پیشنهادی است.

گزارش خبری

سهم انسان در خشک‌شدن دریاچه ارومیه

به‌اعتقاد پژوهشگران، وضعیت ۲۰ سال اخیر دریاچه ارومیه منحصربه فرد و مستقل از میزان بارش‌ها بوده که این امر نشان می‌دهد سهم عوامل انسانی در بروز خشکسالی بیشتر بوده است.

به‌گزارش ایسنا، علی حاجی‌مرادی، کارشناس‌ارشد حوزه آب دانشگاه صنعتی‌شریف و مسئول واحد فنی ستاد احیای دریاچه ارومیه در وبینار جشنواره ملی استارت‌آپی حرفه سبز با موضوع برنامه احیای دریاچه ارومیه که از سوی دانشگاه شیراز برگزار شد، با تاکید بر اینکه تغییراتی که در این حوضه آبریز در ۲۸ سال اخیر رخ داده منحصر به‌فرد است، گفت: مطالعات دیرینه‌شناسی که توسط ۲ محقق ایرانی دانشگاه میامی روی دریاچه ارومیه انجام شد، حاکی از آن است که حتی در زمانی که میزان بارش آن ۱۸۰ میلیمتر (کمترین میزان بارندگی و خشکسالی) بوده است، این دریاچه خشک نشد و این نشان می‌دهد اتفاقاتی که در این حوضه در سال‌های اخیر رخ داد، ناشی از عوامل غیرطبیعی بوده است.

وی بااشاره به کاهش تراز دریاچه ارومیه و بارش در این دریاچه از سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۹۲، با تاکید بر اینکه رفتار کاهشی تراز این دریاچه به‌طور کامل مستقل از میزان بارش سالانه حوضه آبریز آن بوده است، اظهار کرد: تراز ارومیه در سال ۱۳۷۴ به ۱۲۷۸ و در سال ۸۴ به ۱۲۷۴ و این میزان در سال ۹۴ به ۱۲۷۰ متر رسید.

حاجی‌مرادی، با بیان اینکه در خشک شدن ارومیه عوامل انسانی و طبیعی دخیل است، ادامه داد: سهم عوامل طبیعی در خشک شدن دریاچه ارومیه ۳۱ درصد است که شامل کاهش ۱۸ درصدی بارش و افزایش ۱.۵ درجه‌ای دما در ۲ دهه اخیر نسبت به دوره بلندمدت است و سهم عوامل انسانی ۶۹ درصد است که شامل توسعه کشاورزی و احداث سدها و افزایش برداشت از منابع آب زیرزمینی می‌شود.

مسئول واحد فنی ستاد احیای دریاچه ارومیه ادامه داد: بر اساس شاخص تنش آبی (نسبت کل مصارف آب به منابع آب تجدیدپذیر)، مصرف کمتر از ۲۰ درصد منابع آبی، مصرف «ایمن» و مصرف ۲۰ تا ۴۰ درصد منابع به عنوان مصرف «قابل‌قبول» تعریف می‌شود و در صورتی که میزان مصرف بیش از ۴۰ درصد از منابع آبی باشد، مصرف «بسیار پرخطر» خواهد بود. این در حالی است که کل ظرفیت آب تجدیدپذیر این حوضه ۷۱۳۶ میلیون مترمکعب و کل مصرف منابع آبی این حوضه آبریز ۵۲۸۹ میلیون مترمکعب برآورد شده است.

این محقق حوزه آب دانشگاه شریف میزان مصارف آب حوضه آبریز ارومیه برای بخش کشاورزی را ۴۶۹۹ میلیون مترمکعب و مصارف شرب، بهداشت و صنعت این حوضه را ۵۸۸ میلیون مترمکعب عنوان کرد و گفت: براساس برآوردها کل مصرف منابع آب حوضه آبریز دریاچه ارومیه در سال ۹۳ حدود ۷۴ درصد از کل ظرفیت آب تجدیدپذیر این حوضه بوده است.

روند توسعه کشاورزی در ارومیه

حاجی‌مرادی به روند توسعه کشاورزی در سطح حوضه آبخیز دریاچه ارومیه در بین سال‌های ۷۳ تا ۹۹ اشاره کرد و یادآور شد: غلات (گندم و جو)، نباتات علوفه‌ای (یونجه و ذرت)، حبوبات، دانه‌های روغنی، چغندرقند، جالیزی (سبزی و پیاز)، سیب‌زمینی و باغات از جمله فعالیت‌های کشاورزی در حوضه دریاچه ارومیه بوده است که بیشترین میزان مصرف آب در بخش نباتات علوفه‌ای، چغندر قند و باغات بوده است. وی راه‌حل اصلی بحران در حوضه آبریز دریاچه ارومیه را صرفه‌جویی ۴۰ درصدی در مصرف آب کشاورزی دانست و گفت: صرفه‌جویی ۴۰ درصدی یعنی حدود ۱۷۰۰ میلیون مترمکعب مصرف آب این بخش کاهش می‌یابد.

آخرین وضعیت دریاچه ارومیه

وی بااشاره به آخرین وضعیت دریاچه ارومیه اظهار کرد: تغییرات افت تراز آب دریاچه ارومیه از سال ۹۳ تا ۹۹ به همت ستاد احیای این دریاچه و مصوبات دولت کاهش یافت؛اما متاسفانه بنا به دلایل متعدد، میزان افت تراز آب این دریاچه از الگوهای سال ۸۳ تبعیت می‌کند و شاهد افت تراز آب هستیم.

پیشنهاداتی برای دانش‌بنیان‌ها

در این وبینار همچنین بهداد چهره‌نگار، مسئول واحد مطالعات راهبردی و امور بین‌الملل دفتر برنامه‌ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه بااشاره به ضرورت استفاده از شرکت‌های دانش‌بنیان در سازکار پایش و نظارت بر روند تغییرات دریاچه ارومیه، گفت: مشکل اصلی همه تالاب‌های کشور از جمله بختگان، پریشان و طشک این است که میزان مصرف آب به‌ویژه در بالادست این تالاب‌ها افزایش یافت و این امر موجب شد که تالاب‌ها نتوانستند حقابه خود را دریافت کنند.

چهره‌نگار، برآورد مقدار مصرف آب‌های سطحی را از دیگر چالش‌های کشور در این زمینه دانست و گفت: ما برای این منظور از تصاویر ماهواره‌ای بهره بردیم و فعالان عرصه استارت‌آپی با استفاده از این فناوری‌های رایگان می‌توانند خدمات شایسته‌ای به محیط‌زیست کشور ارائه دهند.

فعالیت ۷۰ رشته صنایع‌دستی در مازندران

سرپرست میراث‌فرهنگی مازندران از فعالیت ۷۰ رشته صنایع‌دستی در استان خبر داد و گفت: ۲ اثر فاخر منبت‌چوب نیز ثبت ملی شده است.

مهدی ایزدی در گفت‌وگو با مهر بااشاره به فعالیت ۸ هزار هنرمند در ۷۰ رشته صنایع‌دستی از تخصیص ۱۵ میلیارد ریال اعتبار در سال قبل به این بخش خبر داد و افزود: ۳۸۴ پروانه تولید انفرادی صادر و هزار و ۵۹۷ پروانه تولید انفرادی تمدید شد.

وی از صدور ۲۴ پروانه تولید کارگاهی صنایع‌دستی سال قبل در استان خبر داد و اظهار کرد: همچنین ۲۷ پروانه تولید کارگاهی تمدید شد و ۱۲۶ کارت شناسایی هنرمندان این بخش در سال قبل صادر شده است.

وی بااشاره به ثبت ۲ اثر فاخر در رشته منبت‌چوب در استان گفت: دریافت ۲۸ نشان ملی مرغوبیت کالا در رشته‌های لاک‌تراشی، مصنوعات چرمی، نمدمالی، ساز سنتی و... از جمله دستاوردها بوده است.

ایزدی یادآور شد: راه‌اندازی و تجهیز خانه کلبادی ساری با محوریت صنایع‌دستی، خانه چالوس با محوریت صنایع‌چوبی و تهیه و تدوین رشته‌های صنایع‌دستی از جمله این اقدامات است.

سرپرست میراث فرهنگی مازندران تصریح کرد: امسال نیز ۱۷۶ پروانه تولید انفرادی و کارگاهی، ۵۴ کارت شناسایی و مجوزهای برگزاری نمایشگاه منطقه‌ای صنایع‌دستی صادر شد.

صرف ۷هزار لیتر آب برای تولید یک کیلو برنج!

دخل و خرج «مایه حیات» نمی‌خواند

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

در شرایط خشکسالی موضوع کاشت محصولات آب‌دوست در مناطق مختلف استان نقل سخن مسئولان و متولیان در بخش‌های مختلف است، از جلسات متعدد مسئولان گرفته تا صدر اخبار رسانه‌ها؛ حرف و سخن از دست خالی سفره‌های آب زیرزمینی، کاهش دبی رودخانه‌ها، کاهش آب پشت سدهای لرستان و کاشت محصولاتی است که بخش آب استان را با چالش جدی مواجه کرده است.

در حالی کشاورزان به‌سمت کشت محصولاتی مانند برنج در لرستان می‌روند که دلیل این موضوع از سوی آنها سود ناشی از فروش این محصولات عنوان می‌شود،اما این سوال مطرح است که ارزش سفره‌های آب زیرزمینی و مایه حیاتی که پای این مزارع هدر می‌رود، چقدر است؟ کاشت محصول برنج در حالی رخ می‌دهد که نه‌تنها روستاهای لرستان که حتی شهرها نیز از چالش کم‌آبی در امان نمانده،اما آب موجود به‌راحتی صرف محصولاتی می‌شود که نه استراتژیک هستند و نه کشت آنها در این منطقه ضرورتی دارد.

آب «ایوشان» پاسخگوی کشت محصولات آب‌دوست نیست

سیدعماد شاهرخی، رئیس سازمان جهاد کشاورزی لرستان بااشاره به تنش آبی در لرستان به مهر اظهار کرد: آب سد «ایوشان» پاسخگوی کشت محصولات آب‌دوست نیست. وی با بیان اینکه اگر آب را هم رها کنیم، حتی کشت انجام شود، بعد با خشک شدن مواجه می‌شوند و تنش آبی بیشتری خواهند داشت، عنوان کرد: این امر را به کشاورزان اعلام کرده‌ایم و آنها نیز تا حدودی این موضوع را قبول دارند.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی لرستان با بیان اینکه عده‌ای هستند که کشاورزان را تحریک می‌کنند، براساس اعلام کارشناسان امور آب، ۲۵ میلیون مترمکعب آب پشت سد «ایوشان» وجود دارد، گفت: این میزان به‌هیچ‌عنوان پاسخگوی کشت محصولات آب‌دوست نیست.

شاهرخی بااشاره به مباحث زیست‌محیطی در این رابطه نیز تصریح کرد: تمام تلاش ما این بوده که با شوراها، دهیاری‌ها و... جلسه برگزار و کشاورزان را توجیه کنیم که کشت محصولات آب‌دوست ممنوع است، شورای حفاظت آب استان نیز این امر را منع کرده است. وی بیان کرد: با این ذخیره آبی که پشت سد «ایوشان» وجود دارد، امکان رهاسازی آن برای کشت محصولات آب‌دوست وجود ندارد.

فرونشست آب

رئیس سازمان جهاد کشاورزی لرستان بااشاره به ضرورت ارائه آموزش و همچنین فرهنگ‌سازی در این رابطه تصریح کرد: مردم بخشی از بیرانشهر به من گفتند که ما می‌دانیم اگر برنج بکاریم، ۲ یا چند سال دیگر هیچ‌کدام از ما اینجا نمی‌تواند زندگی کند، اما الان چون امورات ما نمی‌گذرد، مجبور هستیم که اینجا برنج بکاریم!

> در حالی کشاورزان به‌سمت کشت محصولاتی مانند برنج در لرستان می‌روند که دلیل این موضوع حاصل از فروش این محصولات عنوان می‌شود

> کاشت محصولات آب‌دوست مانند برنج منابع آبی لرستان را روزبه‌روز کمتر می‌کند، به‌طوری‌که به‌گفته مسئولان، کشت هر کیلو برنج ۷هزار لیتر آب را می‌بلعد

شاهرخی با بیان اینکه کشاورزان خودشان می‌دانند که آب فرونشست کرده است و آب چاه‌ها کم‌کم دیگر جواب نمی‌دهد، افزود: باید در حوزه فرهنگ‌سازی و ارائه آموزش‌ها بیشتر کار کنیم.

وی در ادامه سخنان خود بااشاره به موضوع الگوی کشت بیان کرد: در قالب چندین نامه رسمی و همچنین برگزاری جلسه با شوراها و دهیاری‌ها به‌صورت منطقه‌ای این موضوع را به کشاورزان توصیه کرده‌ایم.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی لرستان با تاکید بر اینکه ۱۰ سال است که کشت برنج در لرستان شروع شده است، گفت: ما قبل از این، ۱۰ سال در استان چه محصولی کشت می‌کردیم؟ لوبیا، ذرت علوفه‌ای و... کشت می‌کردیم، الان هم این را به کشاورزان می‌گوییم که امکانات و بازار برای کاشت این نوع محصولات را ما فراهم می‌کنیم و شرکت‌های بسته‌بندی ما در استان در حال فعال و احداث شدن هستند.

شاهرخی تاکید کرد: در این رابطه ما مشکلی نداریم، اطلاع‌رسانی به‌موقع در سطح کشاورزان به‌طورکامل انجام گرفته است.

عمده کشت بهاره، محصولات آب‌دوست است

وی با بیان اینکه عمده محصولاتی که به‌صورت بهاره کشت می‌شوند و در تابستان برداشت می‌شوند، آب‌دوست هستند، فقط میزان آنها متفاوت است، گفت: میزان آبی که در کشت بهاره مصرف می‌شود با میزان آبی که در کشت پاییزه مصرف می‌شود، متفاوت است.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی لرستان ادامه داد: حتی ما یک گام فراتر رفته‌ایم، به کشاورزان اعلام کرده‌ایم که محصول چغندرقند باوجود اینکه آب‌دوست است، کشت شود، اما به‌صورت قراردادی کشت شود، چرا که دلال در آن هیچ نقشی ندارد، کشاورز به‌طورمستقیم با کارخانه قرارداد منعقد می‌کند و شکر نیز کالایی استراتژیک برای کشور است.

شاهرخی ادامه داد: تلاش ما این است که فرهنگ کشت برنج را کم‌کم در استان حذف کنیم، چون در واقع آبی نداریم، نماینده ولی‌فقیه در استان نیز در خطبه‌های نمازجمعه توصیه کردند که امسال که بارش‌ها کم بوده نمی‌توانیم مانند سال‌های قبل کشت کنیم؛ این واقعیتی است که وجود دارد.

۷هزار لیتر آب برای یک کیلو برنج!

مجتبی میر، معاون تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی لرستان نیز در این رابطه با تاکید بر همکاری و اطلاع‌رسانی لازم از سوی رسانه‌ها در راستای جلوگیری از کشت محصولات آب‌دوست در لرستان اظهار کرد: در هر هکتار برنج، حدود ۲۰ تا ۲۴هزار مترمکعب آب مصرف می‌شود.

وی با بیان اینکه برای هر یک کیلوگرم برنج، حدود ۷ هزار لیتر آب مصرف می‌شود، تصریح کرد: منطقی است که در حال حاضر برنج مزیت کشاورزی ما در استان نباشد، چون آب نداریم.

معاون تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی لرستان با تاکید بر اینکه از سال گذشته همکاران ما در رابطه با رعایت الگوی کشت در میان کشاورزان اطلاع‌رسانی و آموزش لازم را داشته‌اند، افزود: حوزه ترویج جهاد کشاورزی استان با دهیاری‌ها، کشاورزان و... جلسات زیادی برگزار کرده‌اند و تاکید شده که کشاورزان کشت محصولات آب‌دوست نداشته باشند.

آب نیست!

میر بیان کرد: از ابتدای امسال این امر انجام شده است و تلاش کرده‌ایم تا روشنگری کنیم که در واقع آب نیست، وقتی ۲ سال پشت‌سرهم تجربه خشکسالی را داریم، باید یک جایی مدیریت کنیم.

وی با بیان اینکه کشت برنج در سراسر کشور ممنوع شده است، ادامه داد: سایر محصولات آب‌دوست در قالب پرآب‌بر و کم‌آب‌بر با محدودیت کشت می‌شوند، در این رابطه «به‌روش‌ها»؛ تاریخ کشت‌های متناسب، استفاده از ارقام و گونه‌هایی که پاسخگوی نیاز ما باشد و... مدنظر قرار گرفته است.

معاون تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی لرستان با تاکید بر اینکه اجرای همه این روش‌ها نیازمند همراهی کشاورزان است، بیان کرد: در این راستا رسانه‌ها به کمک ما بیایند.

میر با تاکید بر اینکه به کشت‌هایی که با محدودیت مواجه شده‌اند و کشاورزان بومی که تخصیص آب داشته باشند و در گذشته از تسهیلات آبیاری تحت‌فشار استفاده نکرده باشند، اقدام به پرداخت تسهیلات بلاعوض می‌کنیم، گفت: برای سال آینده برنامه‌ریزی می‌کنیم که این تسهیلات را پرداخت کنیم.

وی ادامه داد: همچنین برای نخستین‌بار در استان، کشت قراردادی علوفه را به‌عنوان کشت جایگزین برنج راه‌اندازی کرده‌ایم، در این رابطه بسته‌های حمایتی نیز در نظر گرفته‌ایم.

سخن پایانی

انتظار می‌رود مسئولان با استفاده از ابزارهای تشویقی و در صورت نیاز بازدارنده و همچنین برگزاری کلاس‌های آموزشی در راستای ارتقای سطح آگاهی و فرهنگ‌سازی به‌منظور آشنایی کشاورزان نسبت به خسارات جبران‌ناپذیر کشت محصولات آب‌دوست از کاهش روزافزون آب‌های زیرزمینی و از دست رفتن این سرمایه ارزشمند جلوگیری کنند و کشاورزان نیز باتوجه به شرایط خشکسالی، همکاری لازم را در این رابطه با مسئولان داشته باشند.

انعقاد تفاهمنامه شهرک‌های صنعتی و پارک علم و فناوری البرز

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان البرز از انعقاد تفاهمنامه این شرکت با پارک علم و فناوری البرز خبر داد.

به‌گزارش خبرنگار صمت از استان البرز، حمیدرضا عقاب‌نشین ضمن اعلام این خبر گفت: به‌منظور توسعه همکاری مشترک و همه‌جانبه علمی، پژوهشی، فناوری و استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود شرکت‌های فناور، دانش‌بنیان، نوآور و های‌تک این تفاهمنامه منعقد شد. وی افزود: هدف از انعقاد این تفاهمنامه استفاده مطلوب از توانمندی‌ها و ظرفیت‌های طرفین در تجاری‌سازی فناوری‌های منتج از پژوهش‌های کاربردی، گسترش فعالیت‌های دانش‌بنیان و نیز همکاری مشترک در توسعه زیست‌بوم نوآوری و فناوری استان البرز است.

عقاب‌نشین امضای این تفاهمنامه را گامی مثبت در راستای حمایت موثر از شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان دانست و تصریح کرد: انعقاد این تفاهمنامه، نتایج ارزشمندی در راستای توسعه فناوری در سطح استان خواهد داشت.وی ادامه داد: یکی از مهم‌ترین مفاد این تفاهمنامه، حمایت از جذب و استقرار شرکت‌های فناور و دانش‌بنیان تولیدی، واحدهای تحقیق و توسعه مراکز توانمند و مشاوران خدمات توسعه کسب‌وکار در شهرک‌های صنعتی البرز با رویکرد توسعه و نفوذ فناوری‌های نوین در بین صنایع کوچک و متوسط و توسعه فناوری‌های نوین است. مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی البرز بر حمایت‌های ویژه به‌منظور استقرار شرکت‌های دانش‌بنیان در شهرک‌های صنعتی که به مرحله توسعه فعالیت فناورانه رسیده‌اند، تاکید کرد و گفت: در این زمینه، مشوق‌های ویژه‌ای در نظر گرفته شده است تا این واحدها به مرحله تجاری‌سازی و تولید صنعتی برسند. این مقام مسئول درباره مشوق‌های استقرار شرکت‌های دانش‌بنیان در شهرک‌های صنعتی عنوان کرد: این شرکت‌ها در کنار اولویت واگذاری زمین و ارائه خدمات با اقساط طولانی‌مدت از دیگر مشوق‌های متعدد حمایتی برخوردار می‌شوند.

البرزی‌ها صرفه‌جویی در مصرف آب را جدی بگیرند

باتوجه به محدودیت منابع آبی و مناسب نبودن بارش‌های امسال از یک‌سو و افزایش جمعیت و مهاجرپذیر بودن البرز از سوی دیگر، توصیه می‌شود مردم استان البرز صرفه‌جویی در مصرف آب را جدی‌تر بگیرند.

به‌گزارش صمت، مهدی‌زاده، مدیرعامل شرکت آبفای استان البرز با اعلام این مطلب و تاکید بر اینکه نزولات آسمانی و ذخایر آبی به‌شدت در حال کاهش است، گفت: در تابستان امسال اگر صرفه‌جویی نکنیم، با مشکل کم‌آبی و افت فشار مواجه خواهیم بود، بنابراین سعی ما بر این است که با اجرای تمهیدات لازم از جمله بهره‌برداری از مدول (بخش) سوم و جدید تصفیه‌خانه آب شماره ۲ کرج به ظرفیت ۵۰۰ لیتر بر ثانیه، تابستان امسال را بدون مشکل پشت‌سر بگذاریم. مدیرعامل آبفای البرز گفت: پسندیده است هم‌استانی‌های عزیز همگی خود را در برابر بحران خشکسالی مسئول بدانند و روش‌های صرفه‌جویی در مصرف آب را به‌ویژه در کوتاه کردن زمان استحمام، تعویض شلنگ‌های فرسوده کولرهای آبی و تنظیم شیر شناور و پرهیز از شست‌وشوی حیاط به‌کار گرفته و با دوستان، آشنایان و خویشاوندان خود در این‌باره صحبت کنند. وی از شهروندان درخواست کرد تا با صرفه‌جویی بیشتر و رعایت الگوی استاندارد مصرف (۱۵۰ لیتر در شبانه‌روز برای هر نفر) ضمن کمک به حفظ منابع آبی موجود و پیشگیری از روبه‌رو شدن با قطعی آب، امکان استمرار خدمات‌رسانی و بهره‌مندی همگانی از آب‌آشامیدنی را فراهم کنند. در حال حاضر مصرف آب‌خانگی در استان البرز به حدود ۲۰۰ لیتر به ازای هر نفر رسیده است.

افزایش ظرفیت تولید آب مجتمع سورک جاسک

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب هرمزگان گفت: با تلاش شبانه‌روزی و اقدام جهادی ظرفیت تولید آب مجتمع ۲۰ روستای سورک شهرستان جاسک با هدف تامین نیاز آبی شرب مردم در آستانه تابستان افزایش یافت. به‌گزارش خبرنگار صمت از استان هرمزگان، عبدالحمید حمزه‌پور در بازدید از این مجتمع در تشریح جزئیات این طرح آبرسانی افزود: آب موردنیاز مجتمع سورک تا پیش از این از ۳ حلقه چاه تامین می‌شد که با اضافه شدن چاه جدید ظرفیت تولید ۱۴ لیتر در ثانیه افزایش یافت.وی خاطرنشان کرد: چاه شماره ۴ سورک با عمق ۳۹ متر به‌صورت دستی و با قالب‌بندی بتنی حفر شده که برای تجهیز آن اعتباری افزون بر ۲۵ میلیارد ریال هزینه شده است. مدیرعامل آب و فاضلاب هرمزگان، همچنین از اجرای خط انتقال آب در حد فاصل چاه شماره ۳ تا ۴ به طول ۵۰۰ متر خبر داد و اظهار کرد: با وارد مدار شدن چاه شماره ۴، جمعیتی افزون بر ۴ هزار نفر از ظرفیت ایجادشده بهره‌مند خواهند شد.

حمزه‌پور در ادامه با بیان اینکه تامین نیاز آبی روستاها به‌عنوان یکی از ضرورت‌های کار جهادی در دولت مردمی در دستورکار آبفا قرار گرفته است، افزود: آبفا تمام توان خود را به‌کار گرفته تا روستاییان هرمزگان از نعمت آب شرب پایدار بهره‌مند شوند.

به‌گفته وی، در حال حاضر در بیشتر شهرستان‌ها طرح‌های فعال آبرسانی وجود دارد که با وارد مدار شدن آنها زمینه تامین آب پایدار روستاها را فراهم خواهد کرد.

آسیب لغو عرضه خودرو در بورس به بازار سرمایه

عضو ناظر مجلس در شورای عالی بورس از لغو عرضه خودرو در بورس انتقاد کرد و گفت: تصمیم وزارت صنعت، معدن و تجارت در لغو عرضه خودرو در بورس باید هر چه سریع‌تر اصلاح و این تعلیق لغو شود. به گزارش خبرگزاری صداوسیما، محسن علیزاده درباره اقدام وزارت صنعت، معدن و تجارت در لغو یکباره عرضه خودرو در بورس کالا، اظهار کرد: تصمیمات خلق‌الساعه می‌تواند آسیب‌های بسیاری به بازار سرمایه وارد کند. او گفت: مافیای صنعت خودروسازی آنقدر قدرت دارند که حتی در تصمیمات وزارت صنعت، معدن و تجارت درباره نوع عرضه خودرو هم اعمال نظر و نفوذ می‌کنند، وزارت صنعت، معدن و تجارت باید در این‌باره پاسخگو باشد. علیزاده افزود: پیش از این هم گفته بودیم که موافق عرضه خودرو در بورس کالا هستیم، چراکه منجر به ایجاد شفافیت، حذف واسطه‌ها و دلالان‌ها و کمک به توسعه شرکت‌های خودروسازی می‌شود اما به نظر می‌رسد در این میان، برخی از مافیاهای موجود در صنعت خودروسازی اجازه نمی‌دهند عرضه و تقاضا منجر به کشف نرخ واقعی خودرو شود. تصمیم وزارت صنعت، معدن و تجارت در لغو عرضه خودرو در بورس کالا مغایر با سیاست‌های کلان کشور در توسعه بازار سرمایه است که باید هر چه سریع‌تر اصلاح و این تعلیق لغو شود. علیزاده گفت: از مدت‌ها قبل عرضه خودرو در بورس مطرح شده بود، اگر قرار بود جلوی آن گرفته شود باید قبل از واریز پول توسط مردم و خریداران اتفاق می‌افتاد اما متاسفانه وزارت صنعت، معدن و تجارت دقیقا در لحظه‌های آخر عرضه خودرو در بورس کالا، چنین تصمیمی را اتخاذ و اعلام کرده که با سیاست‌های توسعه بازار سرمایه مغایر است. عضو ناظر مجلس در شورای عالی بورس در پایان خواستار حمایت بیشتر دولت بازار سرمایه شد.

واکنش فعالان بازار سرمایه به تعلیق عرضه خودرو در بورس کالا بررسی شد

دلالان خودرو مانع شفافیت

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

عرضه خودرو در بورس کالا به‌عنوان راهکاری برای ارتقای سطح شفافیت معاملات و همچنین حذف دست دلالان و واسطه‌ها در طول سال‌های اخیر مطرح شده است. «کارا» نخستین خودرویی بود که در بورس کالا به فروش رفت و برخلاف تبلیغات شاهد کاهش قیمت این محصول در مقایسه با بهای خرید آن در بازار آزاد بودیم. همین عرضه اولیه حکایت از آن داشت که عرضه خودرو در بورس کالا در تنظیم بازار این محصول تا چه میزان اثرگذار است. به اعتقاد فعالان بازار سهام، عرضه خودرو در بورس کالا، محرک رونق بازار سرمایه نیز به‌شمار می‌رود، چراکه سود خریدوفروش خودرو به‌جای آنکه در اختیار دلالان قرار گیرد، نصیب خودروسازان خواهد شد. با این وجود، روند عرضه‌های بعدی خودرو در بورس کالا با دستور وزارت صنعت، معدن و تجارت متوقف شد. مرکز ارتباطات وزارت صنعت، معدن و تجارت ضمن تشریح چرایی توقف عرضه خودرو در بورس کالا اعلام کرد: «این وزارتخانه با هدف جلوگیری از تضییع حقوق مردم و عرضه خارج از سامانه یکپارچه تخصیص خودرو که با هدف شفافیت و نظارت در عرضه درست خودرو ایجادشده، عرضه خودرو در بورس کالا را متوقف کرده است.» با این وجود، فعالان بازار ضمن رد این ادعا تاکید دارند که تداوم سیاست‌های قبلی وزارت صنعت، معدن و تجارت و جلوگیری از عرضه خودرو در بورس کالا، زمینه تداوم سود دلالان و واسطه‌های خودرو و متضرر شدن صاحبان سهام شرکت‌های خودروساز است.

عکس: صمت

> به اعتقاد فعالان بازار سهام، عرضه خودرو در بورس کالا، محرک رونق بازار سرمایه نیز به‌شمار می‌رود، چراکه سود خریدوفروش خودرو به‌جای آنکه در اختیار دلالان قرار گیرد، نصیب خودروسازان خواهد شد

شفاف‌سازی عرضه خودرو

متن کامل جوابیه وزارت صنعت، معدن و تجارت به این شرح است: «ایجاد شفافیت در عرضه خودرو هم‌زمان با ایجاد تحول اساسی در ریل‌گذاری صنعت خودرو ازجمله افزایش تولید باکیفیت و طراحی سکوهای (پلتفرم) جدید در دستور کار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرارگرفته و به همین منظور از اواخر اردیبهشت‌ماه، تخصیص خودرو به سامانه یکپارچه با نظارت سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان منتقل شد.

این اقدام پیرو نامه رئیس‌جمهوری به وزیر صنعت، معدن و تجارت درباره شفاف‌سازی عرضه خودرو، انجام‌شده و سامانه یکپارچه تخصیص خودرو، اکنون به‌عنوان تنها مرجع تخصیص خودروهای سواری، تحت نظارت سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان فعالیت می‌کند و با توجه به روند شکل‌گرفته در افزایش تولید خودروهای کامل در خودروسازان داخلی و تداوم روند عرضه خودروسازان در این سامانه، شاهد افزایش رضایتمندی مردم در دسترسی شفاف به خودرو با قیمت‌های مناسب هستیم.

از جمله مزایای این اقدام می‌توان به تخصیص عادلانه خودرو، بالا رفتن امکان دسترسی مصرف‌کنندگان، شفافیت و ایجاد رویه‌ای واحد در عرضه برای همه خودروسازان، رفع شائبه مهندسی عرضه به‌صورت قطره‌چکانی یا عرضه خودرو در بازارهای غیرشفاف توسط خودروسازان، افزایش تنوع و حق انتخاب برای مصرف‌کنندگان در هر دوره عرضه و رفع نقایص عمده روش‌های گذشته اشاره کرد.

البته وزارت صنعت، معدن و تجارت تنها ناظر اجرای تخصیص خودرو بوده است و روند اجرایی آن از سوی شرکت‌های خودروسازی انجام می‌شود؛ بنابراین وزارت یادشده به‌منظور نظارت دقیق بر شیوه تخصیص خودرو و تضمین حقوق مردم، پیش‌تر دست‌کم در دو مورد در تاریخ‌های ۱۷/۲/۱۴۰۱ و ۲/۳/۱۴۰۱، با سازمان بورس کالا درباره جلوگیری از توقف عرضه خودرو در این سازمان مکاتبه کرده بود که ترتیب اثر داده نشد؛ بنابراین اقدام وزارت صنعت، معدن و تجارت یک‌شبه و بدون اطلاع قبلی نبوده است.

بدیهی است عرضه خودروهای پر تقاضا و کم‌تعداد در بورس کالا منجر به افزایش نجومی قیمت آنها و همچنین سه قیمتی شدن آنها (قیمت محصول، بورس و بازار) می‌شود.»

> تداوم سیاست‌های قبلی وزارت صنعت، معدن و تجارت و جلوگیری از عرضه خودرو در بورس کالا، زمینه‌ساز تداوم سود دلالان و واسطه‌های خودرو و متضرر شدن صاحبان سهام شرکت‌های خودروساز است

ارتقای سودآوری خودروسازان

همایون دارابی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: عرضه خودرو در بورس کالا به‌منزله حذف رانت و دلالی و همچنین انتقال سود واقعی حاصل از فروش خودرو به بنگاه‌ها بود. خودروسازان امسال به‌شدت تحت‌فشار هستند. از یک‌سو تورم حاکم بر اقتصاد بر عملکرد صنعتگران تاثیر منفی می‌گذارد و از سوی دیگر، این صنایع با افزایش هزینه تولید روبه‌رو هستند. همزمان افزایش نرخ دلار بر عملکرد خودروسازان تاثیر منفی دارد.

وی افزود: در این میان، شاهد تداوم سیاست قیمت‌گذاری دستوری برای خودروسازان هستیم و در سایه تداوم چنین سیاست‌هایی عملکرد خودروسازان کشور با زیان همراه شده است. به‌علاوه آنکه اصرار دولت بر تداوم قیمت‌گذاری دستوری حتی زمینه کنترل قیمت را در بازار فراهم نکرده؛ یعنی سود حاصل از فروش خودرو به جیب دلالان و واسطه‌ها می‌رود.

این فعال بازار سرمایه افزود: در حال حاضر، فرآیند خرید خودرو از کارخانه شبیه بخت‌آزمایی شده است. این موضوع به زیان صنعت خودرو است و پیامدهای آن می‌تواند به زمین خوردن این صنعت منجر شود. در چنین شرایطی، عرضه خودرو در بورس کالا می‌تواند زمینه رفع این مشکلات را برای خودروسازان برطرف کند و در همین حال حتی منجر به تنظیم این بازار شود.

دارابی با اشاره به نخستین عرضه خودروهای کارا در بورس کالا اظهار کرد: قیمت کشف‌شده برای این خودروها در رینگ معاملاتی بورس کالا از قیمت فروش این محصولات در بازار آزاد پایین‌تر بود. همین موضوع نیز مانع تداوم عرضه خودرو در بورس کالا شد. در واقع بخشی از فشارها برای ممانعت از عرضه خودرو در بورس کالا، به‌دلیل حذف دست واسطه‌ها و دلالان از این بازار است.

وی گفت: وقتی شرکتی درآمد واقعی داشته باشد و سود حاصل از فعالیت آن نصیب دلالان نشود، در درجه نخست شرکت از سود حاصل از فعالیت تولیدی بهره‌مند و در اصل، زنجیره تامین قوی می‌شود. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که خودروسازان ما در موقعیت کنونی با چالش جدی در تامین هزینه قطعه‌سازان روبه‌رو هستند. این شرکت‌ها بدهکار هستند و حتی نمی‌توانند تسهیلات جدید دریافت کنند. حال اگر درآمدزایی این شرکت‌ها افزایش یابد، از یک‌سو امکانی برای تسویه بدهی آنها فراهم می‌شود و از سوی دیگر، تیراژ تولیدشان افزایش می‌یابد.

در همین حال، با پوشش زیان انباشته و خروج از زیان عملیاتی، عملکرد آنها بهبود و ارزش سهام این شرکت‌ها افزایش خواهد یافت؛ یعنی اجرای طرح عرضه خودرو در بورس کالا می‌توان به نفع بازار سرمایه باشد.

وی در ادامه تاکید کرد: دولت سهامدار اصلی عرضه‌های خودرویی است. صندوق‌های بازنشستگی جزو سهامداران اصلی و بزرگ گروه‌های خودرویی هستند و عرضه خودرو در بورس کالا می‌تواند بخشی از مشکلات صندوق‌های سرمایه‌گذاری را برطرف کند. دولت هم می‌تواند متناسب با این شرایط، از خودروسازان مالیات مناسب را دریافت و بخشی از مشکلات کمبود بودجه را با تکیه بر کسب مالیات از این شرکت‌ها برطرف کند.

دارابی درباره ۳ نرخی شدن قیمت خودرو با عرضه این محصول در بورس کالا گفت: عرضه خودرو کارا در بورس کالا نشان داد این اقدام زمینه رشد قیمت خودرو را در بورس کالا فراهم نمی‌کند؛ یعنی ادعاهای مطرح‌شده در این زمینه اشتباه هستند. در واقع اقدامات جدید وزارت صنعت، معدن و تجارت مبنی بر لغو عرضه خودرو در بورس کالا تنها به نفع دلالان است.

کسب سود دلالان در سایه نبود شفافیت

مصطفی صفاری، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: بازار خودرو در حال حاضر با چالش نبود شفافیت روبه‌رو است و در چنین شرایطی، قیمت خودرو روزانه و توسط دلالان و واسطه‌ها تعیین می‌شود.

وی افزود: بخش عمده‌ای از تقاضا برای خرید خودرو، کاذب است. کما اینکه عرضه نخست کارا در بورس کالا موید این قضیه بود؛ یعنی مشخص شد بخش عمده‌ای از تقاضا برای خرید خودرو، غیرواقعی و ماحصل دلالی و واسطه‌گری با هدف درآمدزایی از این بخش است.

در واقع شکاف میان عرضه و تقاضا در این بازار آنقدرها که گمان می‌رود بالا و قابل‌توجه نیست اما ایجاد تقاضای غیرواقعی برای خرید خودرو زمینه‌ساز رشد قیمت این محصول می‌شود و سود ناشی از آن به جیب دلالان خواهد رفت.

صفاری گفت: دلالان و واسطه‌ها تمایلی به شفافیت‌بخشی به معاملات خودرو ندارند، چراکه حباب قیمت خودرو شکسته می‌شود و سود آنها از بین خواهد رفت.

این فعال بازار سرمایه تاکید کرد: عرضه خودرو در بورس کالا فرصت مناسبی برای خودروسازان است، چراکه سود حاصل از فروش خودرو به‌جای واسطه‌ها، در اختیار تولیدکنندگان قرار می‌گیرد؛ با این وجود، هنوز عده‌ای در این بازار هستند که از نبود شفافیت در بازار خودرو سود می‌برند.

وی در پایان تاکید کرد: بدون تردید عرضه خودرو در بورس کالا به رشد ارزش سهام این شرکت‌ها منتهی خواهد شد؛ یعنی سهامداران از قیمت واقعی خودرو منتفع می‌شوند و نه واسطه‌ها؛ بنابراین اگر شفافیت هدف اصلی سیاست‌گذاران است، انتظار می‌رود به تداوم عرضه خودرو در بورس کالا مصر باشند.

بورس جذاب می‌شود

مجتبی دیبا، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت و در ارزیابی عرضه خودرو در بورس کالا و تاثیر آن بر عملکرد بازار سهام، گفت: عرضه یک محصول در بورس کالا به‌منزله ارتقای شفافیت در معاملات است. در همین حال انتظار می‌رود با کوتاه شدن دست دلالان از بازار، سود حاصل از خریدوفروش خودرو نصیب خودروساز شود.

وی افزود: چهارشنبه ۱۸ خردادماه عرضه خودرو در بورس کالا با نامه وزارت صنعت، معدن و تجارت ملغی شد. اما از سرگیری عرضه این محصول در بورس، رغبت سهامداران را به خرید سهام این گروه افزایش می‌دهد، چراکه در صورت اجرایی شدن این سازکار جدید برای خریدوفروش خودرو، سود حاصل از این معاملات در اختیار خودروسازان قرار می‌گیرد و صورت‌های مالی این شرکت‌ها جذاب می‌شود. اقدامی که حتی می‌تواند زمینه‌ساز رونق بازار سرمایه هم باشد.

سخن پایانی

هفته گذشته عرضه ۲ خودرو پرطرفدار در بورس کالا با دستور وزارت صنعت، معدن و تجارت لغو شد. این در حالی است که مقرر شده بود ۲ خودرو با پایه قیمتی بسیار پایین‌تر از نرخ این محصولات در بازار آزاد، در رینگ معاملاتی بورس کالا عرضه شوند. مخالفان عرضه خودرو در بورس کالا معتقدند این اقدام مانع رشد قیمت خودرو می‌شود. با این حال، تجربه عرضه خودرو در بورس کالا، چیز دیگری را نشان می‌دهد. در واقع طرفداران این طرح تاکید دارند عرضه خودرو در بورس کالا از یک‌سو زمینه برقراری شفافیت را در بازار خودرو فراهم می‌کند و از سوی دیگر، زمینه‌ساز حذف سود دلالان و واسطه‌ها می‌شود. در همین حال باید تاکید کرد که فروش خودرو در بورس کالا به‌منزله بهبود شرایط مالی خودروسازان کشور خواهد بود و بدین‌ترتیب رغبت سهامداران به خرید سهام این گروه افزایش می‌یابد.

یادداشت

تنظیم بازار یا حمایت از دلالان؟

شهیر محمدنیا
کارشناس بازار سرمایه

عرضه خودرو در بورس کالا در سال ۱۳۹۹ از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی مصوب شد. هدف از تصویب طرح یادشده کاهش گپ قیمتی خودرو درب کارخانه و بازار آزاد بود. در همین حال مقرر شد این تفاوت قیمتی برای توسعه زیرساخت‌های صنعت خودرو استفاده شود. در همان دوره، وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت با اجرای طرح یادشده مخالف بودند و مانع از اجرای آن شدند. در دولت جدید مجددا مقرر شد این طرح اجرایی و خودرو در بورس کالا عرضه شود.

با این وجود، هفته گذشته شاهد لغو عرضه خودرو در بورس کالا با نامه وزارت صنعت، معدن و تجارت بودیم. بدون تردید وزارتخانه از نظر قانونی اختیارات لازم را برای لغو این عرضه‌ها دارد اما لغو عرضه خودرو در چنین شرایطی حکایت از نبود مدیریت واحد و درست دارد.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که عرضه خودرو در بورس کالا بدون تردید به نفع بازار سرمایه است. در حال حاضر میان قیمت خودرو در کارخانه و بهای خریدوفروش خودرو در بازار آزاد تفاوت چشمگیری وجود دارد و چنانچه خودرو با یک قیمت ثابت در بورس کالا به فروش برسد، سود حاصل از فروش خودرو با قیمت واقعی به خودروسازان منتقل می‌شود. این موضوع به منزله ارتقای سودآوری سهامداران خودرویی‌ها خواهد شد. در همین حال، این تفاوت قیمتی می‌تواند زمینه توسعه زیرساخت‌های صنعت خودروسازی را فراهم کند. با این وجود می‌توان اینطور ادعا کرد که وزارت صنعت، معدن و تجارت در حال حاضر در میدان دلالان بازی می‌کند، چراکه لغو عرضه خودرو در بورس کالا به نفع دلالان خواهد بود.

در ادامه باید خاطرنشان کرد که وزارت صنعت، معدن و تجارت تاکید کرده عرضه خودرو در بورس کالا، زمینه ۳ نرخی شدن قیمت خودرو را فراهم می‌کند. این ادعا درست است اما مشکل صنعت و بازار خودرو جای دیگری است؛ درنتیجه انتظار می‌رود وزارتخانه اهتمام خود را برای حذف واسطه‌گری از این بازار بگذارد. در همین حال بر افزایش تیراژ خودرو متمرکز شوند.

بورس کالا فرآیندی شفاف برای نقل‌وانتقال خودرو است و در همین حال سیستم نظارتی دقیقی بر روند معاملات خودرو جریان خواهد یافت. بنابراین عرضه خودرو در بورس کالا در حالت کلی مثبت ارزیابی می‌شود. در این میان، خریدوفروش خودرو در بستر یادشده حتی امکان دریافت مالیات را برای دولت تسهیل می‌کند. با این وجود، گویا وزارت صنعت، معدن و تجارت قصد دارد در زمین مافیای خودرو بازی کند.

در ادامه باید تاکید کرد که خرید و فروش خودرو طبق روال گذشته به نفع دلالان خودرو است.

درواقع عده‌ای از این فرصت اختلاف قیمتی بهره می‌برند اما این فرصت‌های خاص تنها در اختیار بخشی از اعضای جامعه قرار می‌گیرد و متاسفانه هیچ راهکار عملیاتی نیز برای حذف این رانت وجود ندارد. تلاش وزارت صنعت، معدن و تجارت مبنی بر کنترل قیمت نیز حتی به نفع مصرف‌کننده واقعی خودرو تمام نمی‌شود؛ چراکه شاهد معامله این محصولات با قیمت به مراتب بالایی در بازار آزاد هستیم.

سهامداران گروه‌های خودرویی منافع مشترکی با خودروسازان دارند؛ بنابراین چنانچه ارزش حاصل از قیمت خودرو صرف توسعه این صنعت شود، منفعت سهامداران این صنعت نیز تضمین می‌شود.

در پایان باید خاطرنشان کرد که در کشور ما، خودرو جزو کالاهای سرمایه‌ای است و درنتیجه این بازار تنها با افزایش تیراژ متعادل می‌شود. البته عرضه خودرو در بورس کالا موجب می‌شود مردم از طریق بورس که دارای سازکاری رگلاتوری شده است، خودرو را خریداری کنند؛ درنتیجه به بازار عمق بخشیده می‌شود.

همزمان منافعی که در این بخش حاصل می‌شود به جیب صاحبان سهام می‌رود. در ادامه امکان شفافیت و نظارت بر این بازار بیشتر می‌شود.

یادداشت

به تمام دنیا متخصص صادر می‌کنیم

محمدرضا خالصی
استاد دانشگاه تربیت مدرس

درباره آموزش و جایگاه آموزش در افزایش بهره‌وری بخش معدن باید گفت که همه گرفتاری‌های ما در همه عرصه‌های زندگی در کشور یک راه‌حل بیشتر ندارد و آن بازگشت به علم و روش‌های علمی در راهبری مسائل و موضوعات است.

هیچ راهی جز توسل به علم نیست و فرق میان کشورهای پیشرفته و عقب‌افتاده در میزان استفاده از علم و دانش در راهبری جامعه است.

علم از چه طریق توسعه پیدا می‌کند، انتقال می‌یابد و کاربردی می‌شود؟ از طریق آموزش.

آموزش نقش توسعه، کاربردی‌سازی علم و انتقال بین‌نسلی علوم را برعهده دارد.

اگر معتقد هستیم همه مشکلات ما با علم حل می‌شود، آموزش وظیفه انتقال آن را برعهده دارد تا بتواند علم را از جاهای مختلف دنیا جمع کند و به جاهای دیگری از دنیا و نسل‌های دیگر انتقال دهد،بنابراین آموزش نقشی بسیار کلیدی دارد.

کشورهای پیشرفته، نظام آموزشی با بهره‌وری و کیفیت بالایی دارند و هرچقدر که کشوری نظام آموزشی باکیفیت‌تری داشته باشد، کیفیت زندگی مردم و فعالیت‌های آنها از جمله در بخش معدن بالاتر می‌رود.

با این مقدمه می‌رسیم به این نکته که وضعیت آموزش در کشور ما چگونه است؟

آموزش در کشور را به ۲ بخش کلی می‌توان تقسیم کرد؛ یک بخش آموزش‌های پیش از دانشگاه است و یک بخش به پس از آن برمی‌گردد. در دوران اولیه که زندگی فکری و اجتماعی انسان شکل می‌گیرد تا پیش از دانشگاه، نظام آموزشی ما دچار چالش‌های بسیار جدی است و مهارت‌های نرمی که باید بیاموزند تا در زندگی از آن استفاده کنند مثل مهارت گفت‌وگو، انتقادپذیری، کار تیمی، همفکری، احترام به دیگران، اخلاق‌مداری، انتقال ارزش‌ها و دیگر مهارت‌های اصولی در این زمینه‌ها بسیار ضعیف عمل کرده‌ایم، یعنی نظام آموزش و پرورش ما عملکرد مطلوبی در سال‌های گذشته نداشته است. بچه‌هایی که ۱۸ سال در سیستمی رشد کرده‌اند و چیزهایی که باید بیاموزند، هنوز نیاموخته‌اند، به یک‌باره نمی‌توان تحولات عمیقی در آنها ایجاد کرد. بچه‌ها باید به ارزش کار و علم و اینکه با علم چه تحولاتی می‌توان ایجاد کرد، آگاه باشند و این باید از قبل در آدم‌ها ایجاد شده باشد.

بنابراین درباره نظام آموزشی نباید این نکته را فراموش کنیم که کیفیت آموزش دانشگاهی بستگی به کیفیت آموزش پیش از آن هم دارد. بسیاری از مشکلاتی که ما در دانشگاه داریم، باید سال‌ها پیش و در آموزش مقدماتی حل می‌شد،اما دانشجویان ما توان این را ندارند که کار تیمی بکنند و با کارهای بین‌رشته‌ای و تیمی مشکلات را حل کنند و قابلیت حل مسئله ندارند؛ باید سال‌ها قبل می‌آموختند.

درباره دانشگاه و آموزش‌های پیشرفته صادقانه باید بگویم که وضعیت ما بد نیست، از این جهت که با کمال تاسف تنها صادراتی در کشور داریم که تمام دنیا به‌دنبال آن هستند، دانشجویان و فارغ‌التحصیلان ما هستند که در بهترین دانشگاه‌های دنیا می‌توانند جذب شوند و ادامه تحصیل دهند.

البته باید به این نکته توجه داشت که مشکل بزرگ ما در سطح دانشگاهی، تعدد مراکز آموزشی است. در هر رشته‌ای که تصور کنیم، حداقل ده برابر اروپا، امریکا و حتی گاهی کل دنیا دانشجو داریم و در رشته معدن چند سال پیش تحقیقی انجام شد و نشان داد که به فرض در دوره کارشناسی‌ارشد فرآوری مواد معدنی، ما به اندازه ۱۰ برابر کل اروپا، امریکا و استرالیا دانشجو می‌پذیریم، یعنی کشورهایی که مجموع مساحت‌شان سه‌چهارم کل زمین را شامل می‌شود.

به‌طورمسلم وقتی این تعداد دانشجو در یک رشته جذب می‌شود، کیفیت کار کاهش پیدا می‌کند. تعداد بالای دانشجوهای ما به‌خاطر تعدد دانشگاه‌های ما است و اختلاف کیفیت بین آنها بسیار بالا است. وقتی صحبت از کیفیت دانشگاه می‌شود، باید به‌طور مشخص بگوییم به کدام دانشگاه می‌خواهیم اشاره کنیم، چون برای مثال شهرهایی داریم که ۲ دبیرستان بیشتر ندارند، اما چند دانشگاه در آنها وجود دارد، پس نمی‌توان به‌طورکلی درباره همه دانشگاه‌ها صحبت کرد.

اگر دانشگاه‌های مرجع کشور در مهندسی معدن داریم، با قاطعیت می‌توان گفت خروجی لیسانس، فوق‌لیسانس و دکتری با نسبت بالایی قابل رقابت با دنیا است.

در چه زمینه‌ای ضعف دارد؟ هرجایی که پول و ارتباطات نیاز باشد، دانشگاه‌های ما در آن زمینه ضعف دارند، چون در حال حاضر کشور ما از نظر اقتصادی مرفه نیست و میزان پولی که به دانشگاه‌ها تزریق می‌شود، کم است و دانشگاه‌های ما فقیر هستند، بنابراین هرجایی که به پول نیاز است، مثل آزمایشگاه‌ها، تجهیزات ارتباطات با مجامع صنعتی و بین‌المللی و مانند آن ضعیف هستیم. ارتباط دانشجویان ما با دانشجویان سایر نقاط دنیا قطع است یا بسیار بسیار کم است. ارتباط دانشجویان ما با بخش صنعت کم است.

این به آن معنی نیست که دانشگاه‌های ما ضعف دارند. من معتقدم دانشگاه‌های ما نسبت به سایر بخش‌های کشور پیشرو هستند و بسیار به استانداردها نزدیک هستند، زیرا اساتید دانشگاه‌های مرجع ما در دانشگاه‌های بزرگ بین‌المللی مدارج عالی را طی کرده‌اند و تجربه حضور، تحصیل و تدریس در مراکز علمی بزرگ را دارند، بنابراین ما در بسیاری از رشته‌ها از جمله معدن، اساتیدی داریم که از نظر تعداد مقالات، پژوهش‌ها و جایگاه بین‌المللی جزو دانشمندان برتر دنیا به‌شمار می‌روند، پس مراکز آموزش عالی مرجع کم و بیش استانداردهای آموزشی و پژوهشی را دارا هستند.

وزارت صنعت، معدن و تجارت در تلاش برای صدور مجوز استفاده از مواد ناریه

وزارت صنعت، معدن و تجارت پیشنهاد داده است که نام این وزارتخانه به فهرست مراجع صدور مجوز استفاده از مواد ناریه در معادن اضافه شود.

به‌گزارش ایسنا، در آیین‌نامه اجرایی «قانون مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و دارندگان سلاح و مهمات غیرمجاز» در دی سال ۹۲ ابلاغ شده است.

در این آیین‌نامه مراجعی که به‌موجب قوانین و مقررات، ابلاغیه‌های ستاد کل نیروهای مسلح و مصوبات شورای امنیت کشور، صلاحیت صدور مجوز سلاح و مهمات غیرمجاز را دارند، مشخص شده است.

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، سازمان انرژی اتمی درباره مواد رادیواکتیو (پرتوزا)، وزارت اطلاعات درباره مواد میکروبی، نیروی انتظامی، سازمان‌های حفاظت اطلاعات ارتش، سپاه و نیروی انتظامی دارای صلاحیت هستند، اما وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌منظور رفع مشکلات بهره‌برداران از معادن برای استفاده از مواد ناریه برای انفجار، پیشنهاد اضافه شدن این وزارتخانه به فهرست مراجع صدور مجوز را ارائه کرده و کمیسیون سیاسی و دفاعی دولت هم در حال بررسی کارشناسی این درخواست که در تاریخ ۱۰ اردیبهشت امسال با دولت مطرح شده است، به‌سر می‌برد.

افزایش بهره‌وری معدن و صنایع وابسته در گرو آموزش

جای برنامه منسجم ملی خالی است

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

رشد مهارت و توان نیروی انسانی رکن اصلی پیشرفت هر حوزه صنعتی است. این موضوع باتوجه به نقش و اهمیت حوزه معدن، اهمیتی دوچندان پیدا می‌کند. معدن رشته‌ای ارزش‌ساز و بسیار پرهزینه است و مشکلات و خسارت‌هایی که در زنجیره معدن به‌وجود می‌آید، ناشی از ضعف آموزش است. صاحب‌نظران معتقدند باید باتوجه به پیشرفت‌های فناوری و نیازهای روز کشور، در بخش آموزش بازنگری اساسی انجام شود تا بتوانیم کیفیت فعالیت خود را براساس پیشرفت‌ها و آموزش‌های جدید ارتقا دهیم.

در ادامه، گفت‌وگوی صمت با علی معصومی، دبیرکل انجمن تحقیق و توسعه صنایع و معادن ایران درباره آموزش را می‌خوانید.

عکس: آیدا فریدی

کسی باید در سطح ملی کار را برنامه‌ریزی و پیگیری کند و اجرای آن را برعهده تشکل‌ها، مراکز و موسسات آموزشی بگذارد

◉ نقش آموزش در تکمیل زنجیره ارزش معدن و افزایش بهره‌وری چیست؟

این موضوع از ۲ دیدگاه قابل‌بحث است؛ اول دیدگاه ملی و دیگری بنگاهی.

درباره دیدگاه ملی باید گفت متاسفانه برنامه‌ای نداریم تا آموزش را رصد و آن را بررسی کنیم. سطح آموزش را بسنجیم و نیازهای امروز و آینده را شناسایی و مسیر آینده را پیش‌بینی کنیم.

اگر بخواهیم موضوع را ریشه‌ای بررسی کنیم، باید بگوییم در حال حاضر ما هیچ برآوردی نداریم که در بخش معدن ما از نظر سطح آموزش چه در دانشگاه و مراکز رسمی و چه آموزش‌های عملیاتی و کاربردی کجا ایستاده‌ایم. در واقع هیچ دیدگاه دقیقی درباره وضعیت موجود نداریم، حتی ممکن است بتوانیم آمار شاغلان به تحصیل مثل دانشجویان یا فارغ‌التحصیلان و مانند آن را ارائه کنیم، اما اینکه آموزش‌ها چقدر توان کاربردی فرد را بالا برده‌اند، نامعلوم است.

این بحث مهمی است که در سطح کلان، کسی به‌دنبال یافتن پاسخ آن نیست. در این زمینه ما برنامه منسجمی نداریم. وزارتخانه در سال‌های گذشته، برنامه‌هایی داشت اما در حال حاضر، این برنامه‌ها را دنبال نمی‌کند.

ایمیدرو هم اقداماتی در زمینه آموزش انجام می‌دهد که البته این آموزش‌ها براساس شرایط برنامه‌های خاص طراحی می‌شوند،بنابراین در سطح ملی نیستند که ما بخواهیم جواب این پرسش را براساس آن بدهیم که آموزش ما در حوزه معدن چه سطحی و نیازی دارد. منظور از نیاز هم فقط مربوط به سرفصل‌های آموزشی نیست. ممکن است مربوط به ساختار مراکز آموزشی باشد و اینکه آیا مراکز آموزشی مناسب برای دوره‌های کوتاه‌مدت و کاربردی داریم یا خیر؟

بعضی دیگر از فعالیت‌های آموزشی که مربوط به مراکز دیگری خارج از مجموعه صنعت و معدن بوده است، از اتفاق به‌خوبی آموزش‌ها انجام می‌شود. برای مثال فرض کنید درباره آتشباری معدن که نهاد ارائه‌دهنده این آموزش‌ها، مجموعه‌های دفاعی کشور هستند و زیرنظر آنها ارائه می‌شود، دوره‌های آموزشی به‌دقت طراحی می‌شوند و داوطلبان باید این دوره‌ها را با موفقیت پشت‌سر بگذارند و استانداردها را رعایت کنند،بنابراین باوجود اینکه، این‌گونه دوره‌ها، زیرنظر و کنترل سازمان و نهاد دیگری برگزار می‌شود، از نظم و کیفیت مطلوبی برخوردار است. همان‌طور که گفته شد، در حوزه معدن، فعالیت قابل‌ملاحظه‌ای در ابعاد ملی انجام نمی‌شود. پیش از این، معاونت آموزش، پژوهش و فناوری در وزارتخانه داشتیم که در دولت جدید و در سال «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» این معاونت منحل شد. بنابراین می‌توان گفت در مقیاس ملی ما هیچ برنامه‌ای نداریم و نمی‌دانیم در حوزه آموزش در معدن قرار است، چه کاری انجام دهیم. به‌صورت پراکنده کارهایی انجام می‌شود، اما چون جامعیت ندارد و برای بازه زمانی بلندمدت برنامه‌ریزی نشده است، تاثیرگذار هم نخواهد بود.

در سطح آموزش بنگاهی، بسته به سلیقه و نیاز هلدینگ‌ها و بنگاه‌های زیرمجموعه آنها، گاهی دوره‌های آموزشی برگزار می‌شود، حتی اساتیدی از خارج کشور می‌آورند، اما این را نمی‌توان به کل بنگاه‌های معدنی تعمیم داد. در مجموع می‌توانیم بگوییم آن تعدادی از شرکت‌ها که این موضوع را پیگیری می‌کنند و به پرسنل خود آموزش‌های کاربردی می‌دهند، نسبت به کل بخش معدن، تعداد کم و انگشت‌شماری هستند، بنابراین جمع‌بندی این بحث این است که به‌طورقطع نمی‌توانیم ادعا کنیم که در بنگاه‌های معدنی کشور، در حوزه آموزش‌های کوتاه‌مدت نیازسنجی و براساس این نیازسنجی‌ها دوره برگزار می‌شود و کسانی که دوره را می‌گذرانند، دوباره ارزیابی می‌شوند و اگر لازم شد مجبور به تجدید دوره خواهند بود و بعد از مدتی دوباره دوره‌ها با آموزش‌های با اطلاعات روزآمد تکرار می‌شوند!

اگر قرار بود کسی مسئول پیگیری این آموزش‌ها باشد، معاونت آموزش، پژوهش و فناوری وزارتخانه بود که امروز دیگر وجود ندارد.

در صورتی که اگر چارت سازمانی وزارت صنعت، اقتصاد و تجارت ژاپن را نگاه کنید ـ کشوری که می‌توانیم بگوییم توسعه‌یافته‌تر از آن وجود ندارد ـ موضوع آموزش در آن دیده شده است و وزارتخانه در این حوزه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی می‌کند.

بنابراین نمی‌توان گفت آموزش صد در صد به‌عهده بنگاه‌ها است و ربطی به وزارتخانه ندارد، از اتفاق اهمیت این کار به‌حدی است که محوریت و زعامت می‌خواهد و وزارتخانه باید بحث آموزش را در بخش معدن رهبری کند.

◉ علت کم‌توجهی به این موضوع چیست؟

در کشور ما بعضی از دوستان فکر می‌کنند که دیگر شاید نیازی به آموزش نداریم یا اگر نیازی وجود دارد، خود بنگاه‌ها باید پیگیری کنند.

اما واقعیت این است که دولت باید از این بنگاه‌ها حمایت و به آنها کمک کند، چون بنگاه‌های ما به‌طورمعمول کوچک یا متوسط هستند و در چنین مجموعه‌هایی مدیر منابع انسانی یا آموزش وجود ندارد که این موضوع را پیگیری کند.

مجموعه بزرگ‌تری که به همه این زیرمجموعه‌ها احاطه و اشراف دارد، باید نیازسنجی کند. به‌عنوان‌مثال تعداد زیادی بنگاه معدنی وجود دارد که در حوزه تولید سنگ‌های معدنی فعالیت می‌کنند. تعداد پرسنل هرکدام از این بنگاه‌ها بسته به نیاز آنها متغیر است.

در این شرایط، امکان نیازسنجی آموزشی یا بکارگیری مدیر آموزش یا مدیر منابع انسانی در عمل وجود ندارد، بنابراین نیاز است که دولت در این زمینه دخالت و برنامه‌ریزی کند.

در سال‌های گذشته، این موضوع در وزارتخانه پیگیری می‌شد، ردیف خاص برای بودجه‌های آموزشی وجود داشت و در قالب آن کمک‌هایی تعریف شده بود که برنامه‌های آموزشی را موردحمایت قرار می‌دادند و بنگاه‌های معدنی از این امکانات استفاده می‌کردند، اما متاسفانه در حال حاضر، چنین حمایت‌هایی وجود ندارد و می‌توان گفت که برنامه‌ای برای آموزش که یکی از ارکان اصلی برای توسعه حوزه معدن کشور است، وجود ندارد.

البته تعدادی مراکز آموزشی داریم که فعال هستند، اما این فعالیت‌ها محدود و بدون برنامه است و نمی‌تواند بخش معدن ما را به بهره‌وری بیشتر برساند و ارتقا دهد. بنابراین، دوره‌ها و آموزش‌های کوتاه‌مدت برای ارتقای منابع انسانی بخش معدن با یک نگاه جامع و برنامه‌ریزی‌شده، وجود ندارد.

◉ در دوره‌ای که معاونت آموزشی در وزارتخانه وجود داشت، شرایط به چه صورت بود؟

این معاونت به‌عنوان مسئول و هماهنگ‌کننده برنامه‌های آموزشی عمل می‌کرد و می‌توانست با تکیه بر نیروی انسانی خود در بحث آموزش، در جلسات حضور پیدا کند، پیشنهاد بدهد و موضوعات را پیگیری کند، اما در حال حاضر چنین مجموعه‌ای در سطح معاونت دیگر وجود ندارد و در چارت سازمانی وزارتخانه، مرکز توسعه فناوری به‌جای معاونت مذکور تعریف شده است،بنابراین مجموعه‌های زیرگروه آن قدرت اجرایی و تصمیم‌گیری و تاثیرگذاری در این زمینه‌ها را ندارند.

◉ آیا تشکل‌ها نمی‌توانند این جای خالی را پر کنند؟

به‌طورقطع، تشکل‌ها می‌توانند کمک زیادی کنند و در حال حاضر برنامه‌های آموزشی دارند و دوره‌هایی برگزار می‌کنند.

خانه معدن فعالیت‌هایی انجام داده و سمینارهای آموزشی برگزار می‌کند، اما این کار وظیفه ذاتی آنها نیست و اگر هم قرار باشد این کار برعهده آنها گذاشته شود، نیاز است برنامه منسجم ملی وجود داشته باشد.کسی باید در سطح ملی کار را برنامه‌ریزی و پیگیری کند و اجرای آن را به‌عهده تشکل‌ها، مراکز و موسسات آموزشی بگذارد.

بسیاری از مراکز و موسسات آموزشی در بخش معدن به‌وجود آمدند، اما به‌دلیل استقبال ناکافی از بین رفتند، چون برنامه حمایتی ملی در این حوزه نداشتیم. اگر آن برنامه‌های حمایتی وجود داشته باشند، دوباره این مراکز شکل می‌گیرند و فعالیت در این حوزه آغاز می‌شود. در حال حاضر بسیار نیازمند چنین مراکزی هستیم تا دوره‌های کوتاه‌مدت در بخش معدن برگزار کنند، زیرا به‌دلیل همین فقدان آموزش، بهره‌وری و راندمان در بخش معدن بسیار پایین است. آموزش ایمنی سطح بسیار پایینی دارد و روش‌های تولید به‌روز نیست.

◉ دانشگاه‌ها در کجای ماجرا قرار گرفته‌اند و خروجی آنها آنقدر مهارت و توانمندی دارد تا کار حرفه‌ای خود را آغاز کنند؟

ارتقای منابع یا سرمایه‌های انسانی در بخش معدن برنامه‌ریزی مفصل ۵ تا ۱۰ ساله می‌خواهد که به‌تدریج بازنگری شود و امتداد پیدا کند، چون تربیت نیروی انسانی که تمام‌شدنی نیست. اگر ما برنامه‌ای جامع برای ارتقای سرمایه‌های انسانی در بخش معدن داشته باشیم، به‌طورحتم نقش همه مجموعه‌ها در قالب آن مشخص می‌شود؛ نقش دانشگاه چیست؟ نقش تشکل چیست؟ چه مراکز آموزشی موردنیاز است و... .

در حال حاضر دانشگاه‌های ما هم ظرفیت‌های فیزیکی زیادی دارند و هم اساتید و نیروهای متخصص برای آموزش؛ بنابراین باید از این ظرفیت استفاده کنیم. در همه استان‌ها این ظرفیت‌ها موجود است. شامل کلاس، امکانات آموزشی و تیم‌های توانمند که می‌توانیم از آنها استفاده کنیم. علاوه بر این، اساتیدی در حوزه معدن داریم که می‌توان از وجود آنها استفاده کرد. در هر حال دانشگاه نمی‌تواند به‌طورمستقیم به شرکت‌ها یا بنگاه‌های معدنی پیشنهاد برگزاری دوره‌های مختلف را بدهد، عکس این جریان باید اتفاق بیفتد و در ابتدا مهم‌تر از همه نیازسنجی انجام شود.

◉ آموزش پرسنل بخش معدن باید برعهده چه بخش‌هایی قرار گیرد؟

اگر نیروی انسانی شاغل در بخش معدن را به ۳ دسته تقسیم کنیم، عبارتند از:

کارگرانی که در حوزه عملیاتی مشغول به کار هستند، تکنسین‌های فعال در بخش معدن و مهندسان شاغل در این بخش.

و اگر آنها را از نظر برگزارکنندگان دوره‌ها تقسیم‌بندی کنیم، بخش مهندسی را می‌توان به دانشگاه سپرد، اما بخش کارگری و تکنیکی را باید مراکز حرفه‌ای به‌عهده بگیرند، البته برای این بخش هم لازم است مجموعه‌هایی با استفاده از توان دانشگاه و تشکل‌ها شکل بگیرند. به‌عنوان‌مثال، دانشگاه تهران و خانه معدن می‌توانند مراکزی آموزشی داشته باشند که به‌فرض ایمنی، بهره‌برداری، مدیریت، طراحی معادن زیرزمینی و مانند آن را آموزش دهند.

همان‌طور که گفته شد چون نهاد مسئولی در این زمینه و عزم جدی برای این کار وجود ندارد، بنابراین پرداختن به موضوع آموزش به‌طورمستقیم به نظرات مدیریت مجموعه وابسته است. اگر این اراده در مدیریت وجود داشته باشد، موضوع آموزش هم پیگیری می‌شود، اما چون در بیشتر موارد در بخش مدیریتی معادن بزرگ ما چنین به‌صورت منسجم اراده‌ای وجود ندارد، جریانی جدی شکل نگرفته است. معادن کوچک هم همان‌طور که گفته شد، از اساس توانایی اجرای چنین برنامه‌هایی را ندارند.

از نظر من، موضوع آموزش باید به‌صورت جدی از طرف وزارتخانه موردپیگیری قرار گیرد و یک مجموعه حداقل در حد اداره کل آن را راهبری کند. باید ردیف‌های اعتباری وجود داشته باشد که برنامه‌ریزی انجام شود و اساس کار کمک به توسعه مراکز آموزشی در حوزه معدن در استان‌های کشور باشد نه اینکه خودش به‌طورمستقیم درگیر موضوع آموزش شود. اگر به این صورت کار کنیم، می‌توانیم جهشی در بهره‌وری معدن ایجاد کنیم، درصد خطا را کاهش دهیم، از ظرفیت‌های معدنی کشور بهتر استفاده و اقتصاد معدن را قوی‌تر کنیم،اما وضعیت موجود چندان رضایت‌بخش نیست و برنامه منسجم و مشخصی برای آموزش و ارتقای منابع انسانی معدن وجود ندارد.

علی معصومی

دانشگاه نمی‌تواند به‌طورمستقیم به شرکت‌ها یا بنگاه‌های معدنی پیشنهاد برگزاری دوره‌های مختلف را بدهد، عکس این جریان باید اتفاق بیفتد و در ابتدا مهم‌تر از همه باید نیازسنجی انجام شود

چطور با انجام فعالیت‌های علمی کارت پایان‌خدمت بگیریم؟

سرپرست قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان درباره طرح پروژه جایگزین خدمت و امریه شرکت‌های دانش‌بنیان به‌جای گذراندن دوران خدمت سربازی توضیح داد. حسن سالاریه، سرپرست قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان در گفت‌وگو خبرگزاری دانشجو درباره پروژه‌های جایگزین خدمت بیان کرد: بنیاد ملی نخبگان با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح سال‌ها است که طرح جایگزین خدمت را اجرا می‌کند. در این طرح دانش‌آموختگان برتر مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری یا دانشجویان دکتری (بعد از ارائه پیشنهاد پژوهشی‌شان) شناسایی و بعد از بررسی شرایط لازم به ستاد کل نیروهای مسلح معرفی می‌شوند. دانشجویان یا فارغ‌التحصیلان می‌توانند به‌جای دوره خدمت یک پروژه تحقیقاتی مرتبط با رشته خودشان را زیر نظر یکی از ارگان‌ها (دفاعی یا دولتی در کشور) در مدت یک‌سال یا قدری بیشتر بگذرانند و توانایی علمی‌شان را در این مسیر مورداستفاده قرار دهند.

وی با بیان اینکه پروژه جایگزین خدمت با پروژه‌هایی که به‌عنوان کسر خدمت ارائه می‌شود، متفاوت است، گفت: پروژه کسر خدمت از جانب ستاد کل نیروهای مسلح طراحی و اجرا می‌شود و در قالب آن با انجام یک طرح پژوهشی یا علمی بخشی از ماه‌های خدمت فرد کسر خواهد شد. وی عنوان کرد: دستگاه‌های دولتی ضمن تفاهم با ستاد کل نیروهای مسلح هرساله ظرفیتی را به موضوع امریه اختصاص می‌دهند.

در معاونت علمی و فناوری هم، چنین بحثی وجود دارد و امریه در شرکت‌های دانش‌بنیان انجام می‌شود، بدین‌صورت که فرد واجد شرایط (این شرایط تاحدی به شرایط اعطای پروژه جایگزین خدمت شباهت دارد و خود فرد باید سابقه همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان را داشته باشد) می‌تواند امریه خود را در همان بازه زمانی مشخص سربازی در شرکتی دانش‌بنیان به‌انجام برساند.

سرباز فناور روی کدام برج دیده‌بانی ایستاده است؟

افزایش سهمیه سرباز امریه، منتظر یک نامه

براساس تفاهمنامه همکاری میان معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری و ستاد کل نیروهای مسلح و پیرو دستورالعمل استفاده از خدمت کارکنان وظیفه در شرکت‌های دانش‌بنیان، شیوه‌نامه‌ای با نام «بهره‌مندی دانش‌آموختگان برتر فناور از تسهیلات خدمت نظام وظیفه تخصصی» در این زمینه تدوین شد که برپایه آن متقاضیان می‌توانند از تسهیلات کارکنان وظیفه مامور (امریه سربازی) در شرکت‌های دانش‌بنیان استفاده کنند. هریک از شرکت‌های مشمول می‌توانند به‌موجب آخرین اظهارنامه مالیاتی، حداقل یک نفر و به‌ازای هر ۶ میلیارد ریال فروش سالانه یا به‌ازای هر ۱۰ نفر کارکنان شاغل تمام‌وقت در شرکت طبق آخرین فهرست بیمه شرکت، یک نفر دیگر را با شرایط شیوه‌نامه معرفی کنند. این سهمیه تا سقف ۳ نفر برای هر شرکت دانش‌بنیان در سال و برای مدت یک‌سال تعیین می‌شود و تنها برای همان سال قابل‌استفاده است و سهمیه شرکت برای سال‌های بعد، به‌همین‌صورت خواهد بود. این شرایط در حالی است که برخی شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌های فعال معتقدند باتوجه به افزایش شمار این شرکت‌ها، الزام تخصیص سهمیه سرباز امریه به این شرکت‌ها به‌شدت احساس می‌شود.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

رفتن یا نرفتن؛ مسئله این است

موضوع رفتن به سربازی و راهکارهایی برای دور زدن این مرحله از زندگی، نقل محافل و دورهمی‌های جوانان است و به‌طور معمول در این رابطه دغدغه‌هایی جدی وجود دارد، چرا که باید یک یا ۲ سال از زندگی در پادگان‌ها و مراکز آموزشی نظامی بگذرد و فرد از فرصت‌های کاری و زندگی دور شود. چنین موضوعی باعث شد تا مسئولان کشور تدابیری بیندیشند که ضمن تقویت انگیزه جوانان برای گذراندن خدمت سربازی، فرصت‌های طلایی و کاری را برای‌شان رقم زنند تا دیگر گله و شکایتی برای از دست رفتن موقعیت‌ها نباشد. برهمین‌اساس و باتوجه به فعالیت بیش از ۵ هزار شرکت دانش‌بنیان و روند رو به افزایش آنها و سهمیه اندک تخصیص‌یافته به نخبگان برای امریه سربازی که منجر به اعمال سختگیری‌های زیادی از سوی معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری شده بود و به‌منظور استفاده موثر از ظرفیت فارغ‌التحصیلان ممتاز و نخبگان دانشگاهی، مجمع تشکل‌های دانش‌بنیان، در نامه‌ای محضر رهبر معظم انقلاب درخواست افزایش سهمیه نخبگان فناور به‌عنوان سرباز امریه برای بکارگیری در شرکت‌های دانش‌بنیان را ارائه کرد.

افزایش سهمیه سربازهای امریه، یک معامله پرسود

ابراهیم ذبیحی، مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات، در گفت‌وگو با صمت جای خالی حمایت‌هایی نظیر اختصاص سهمیه سرباز امریه به دانش‌بنیان‌ها را مهم دانست و گفت: موضوع دیگری که می‌تواند از سوی نهادهای دولتی نظیر معاونت علمی ریاست‌جمهوری موردحمایت قرارگیرد، فعالیت سربازهای امریه در این مجموعه‌ها است. این فرآیند یک معامله پرسود است، چرا که از یک سو افرادی که در قالب سرباز امریه به کار در شرکت‌های دانش‌بنیان می‌پردازند، علاوه بر گذران خدمت سربازی، ۲ سال از گرانبهاترین سال‌های عمر خود را مشغول آموزش و کسب تجربه در حیطه کاری خود می‌شوند. در واقع فردی که قرار بود ۲ سال از عمر خود را بدون برنامه در یک قرارگاه نظامی سپری کند، با ورود به این شرکت‌ها علاوه بر کسب درآمد می‌تواند به توانمندی‌های خود بیفزاید، از سویی دیگر، فرصت خوبی برای صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان است تا نیروی کار آموزش‌دیده و سرمایه انسانی بسازند. این فعال حوزه دانش‌بنیان افزود: علاوه بر آموزش نیروی انسانی، افرادی که پیش از خدمت سربازی در این شرکت‌ها سابقه کار و فعالیت دارند، می‌توانند در قالب امریه به ادامه همکاری بپردازند. بیشتر صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان، تجربه‌های زیادی مبنی بر از دست دادن نیروی انسانی باتجربه به‌دلیل ورود به خدمت سربازی دارند، در حالی که اگر این مسیر هموار شود، بیشتر این افراد می‌توانند در همان شرکت به کار و فعالیت بپردازند.

۷۵۰ سرباز معرفی می‌شوند

ایمان اعیانی، معاون توسعه بازار مرکز شرکت‌های دانش‌بنیان در گفت‌وگو با صمت گفت: باتوجه به تفاهمنامه‌ای که سال ۱۳۹۷ معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری با ستاد کل نیروهای مسلح منعقد کرد، ۵۰۰ نیروی سرباز وظیفه، به‌عنوان نیروی امریه به این معاونت تخصیص داده شد که می‌توانند در شرکت‌های دانش‌بنیان فعالیت کنند. در این میان، باتوجه به تدبیر رهبری و اعمال آن بر این سهمیه در سال ۱۳۹۹، دوباره تفاهمنامه دیگری با ستاد کل نیروهای مسلح و قرارگاه مهارت‌های آموزشی و اشتغالزایی امام‌رضا(ع) که ذیل این ستاد است، منعقد شد که این سهمیه نزدیک به ۵۰ درصد افزایش پیدا کرد. وی افزود: در این تفاهمنامه گردش کار جدید، تعداد سرباز امریه موردتوجه قرار داده و ۷۵۰ سرباز امریه به معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری تخصیص داده شد، اما باتوجه به اینکه تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان روزبه‌روز در حال افزایش است، تعداد درخواست‌ها برای جذب نیروی خدمت امریه هم به‌همین میزان افزایش پیدا کرده است. اکنون نزدیک به ۶ هزار و ۸۰۰ شرکت دانش‌بنیان در کشور وجود دارند که تقسیم ۷۵۰ سرباز میان این تعداد، در عمل کار دشواری است و باتوجه به تقاضای موجود، نیاز شرکت‌های دانش‌بنیان برطرف نمی‌شود، چرا که در نهایت ۱۰ درصد شرکت‌ها توان دریافت نیروی سرباز امریه را دارند. اعیانی افزود: همان‌گونه که اشاره شد، فعالان شرکت‌های دانش‌بنیان نیاز بیشتری نسبت به سهمیه اختصاص داده‌شده در شرایط فعلی دارند، با ایجاد ۲۰۰۰ شغل ایجادشده از سوی این شرکت‌ها، سالانه ۳۰۰۰ درخواست برای جذب سرباز امریه به معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری ارسال می‌شود که از میان این آنها، درخواست تنها ۷۵۰ نفر نخست انتخاب و باقی درخواست‌ها رد می‌شوند. وی گفت: باتوجه به تعداد درخواست و نیازهای موجود، طبق آخرین رایزنی که اسفند سال گذشته رئیس معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری با رئیس ستاد کل نیروهای مسلح داشت، افزایش ۲۰۰۰ نفری سهمیه سرباز امریه برای شرکت‌های دانش‌بنیان ارائه و برهمین‌مبنا قول مساعد داده شد که هنوز ابلاغیه صادر نشده است. در پی این جلسه، چند جلسه و نامه‌نگاری دیگر هم انجام شده است، اما تا زمانی که ابلاغیه‌ای از سوی ستاد کل نیروهای مسلح به معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری ارسال نشود، نمی‌توانیم این ظرفیت را برای شرکت‌های دانش‌بنیان، مدیریت کنیم.

براساس مدت زمان حضور فرد متقاضی در شرکت دانش‌بنیان، دارا بودن بیمه و سمت فرد در شرکت، به آنها امتیازاتی داده می‌شود که به آن «امتیاز فناورانه» گفته می‌شود

ظرفیت را برای شرکت‌ها افزایش دهیم و امیدواریم که ظرفیت سربازهای امریه به ۱۵۰۰ نفر در سال برسد. مسول نظام وظیفه تخصصی مرکز شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری بااشاره به فرآیند جذب مشمولان در این طرح‌ها توضیح داد: افرادی که در حال حاضر در شرکت‌های دانش‌بنیان مشغول به فعالیت هستند و به‌عنوان فرد کلیدی آن شرکت شناخته می‌شوند، در داخل سامانه بنیاد ملی نخبگان به‌نام «سینا» درخواست خود را برای این منظور ثبت می‌کنند و ما براساس شرایطی، این درخواست‌ها را موردبررسی و ارزیابی قرار می‌دهیم. اعیانی اضافه کرد: در این بررسی‌ها در گام اول، عملکرد و وضعیت شرکت‌های دانش‌بنیان، موردبررسی قرار می‌گیرد که آیا این شرکت توانایی جذب نیروی متخصص را دارد یا خیر؟ این شرکت‌ها هرچند در گذشته فرآیند دانش‌بنیانی خود را طی کرده‌اند، اما زمانی که فردی درخواست امریه خود را برای ما ارسال می‌کند، ما درباره شاخص‌هایی چون محصولات دانش‌بنیان تولیدشده، سطح و رتبه شرکت، بلوغ آنها، وضعیت سالنامه مالیاتی آنها و همچنین عملکرد بیمه‌ای و پایداری شرکت‌ها دوباره ارزیابی را انجام می‌دهیم. اعیانی بااشاره به الزامات در نظر گرفته‌شده برای جذب سربازهای امریه گفت: برای جذب سربازهای امریه الزامات و یک‌سری امتیازبندی‌هایی وجود دارد که به‌طور طبیعی این امتیازبندی‌ها و سختگیری‌ها باتوجه به ظرفیت موجود تغییر می‌کند. امتیاز فعلی هر شرکت دانش‌بنیان برای جذب نیروی امریه ۸۰ است که اگر قرار باشد سهمیه افزایش پیدا کند، امتیازات کمتری را قائل می‌شویم، در واقع امتیازبندی‌ها باتوجه به ظرفیت موجود متفاوت می‌شود. وی ادامه داد: بحث دیگر الزاماتی است که این شرکت‌ها برای جذب سرباز باید کسب کنند. طبق آخرین ترازنامه‌ای که ارسال می‌کنند، فروش بالای ۵۰ میلیون تومان جزو این الزامات است. علت آن به این امر برمی‌گردد که اگر شرکتی می‌خواهد نیرویی را به‌عنوان سرباز امریه جذب کند و به‌خدمت بگیرد، باید این اعتماد را به معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری بدهد که می‌تواند حقوق و مزایای او را تامین کند و فضای شغلی مناسبی برای بعد از دوران خدمت سربازی در اختیار سرباز امریه قرار دهد، در واقع ما باید بدانیم که شرکت بعد از ۲ سال پایدار خواهد بود. اعیانی خاطرنشان کرد: از سوی دیگر، افراد متقاضی نیز باید دارای شرایطی باشند که براساس آن امتیازبندی می‌شوند. بر این مبنا برطبق مدت زمان حضور فرد متقاضی در شرکت دانش‌بنیان، دارا بودن بیمه و سمت فرد در شرکت، به آنها امتیازاتی داده می‌شود که به آن «امتیاز فناورانه» گفته می‌شود. به گفته وی در این ارزیابی‌ها، مجموع امتیازات فرد جمع می‌شود و در صورتی که فرد حد نصاب امتیاز را کسب کند، فرد به‌صورت امریه یا پروژه جایگزین خدمت، به ستاد کل نیروهای مسلح معرفی خواهد شد. مسئول نظام وظیفه تخصصی مرکز شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری هدف از اجرای این طرح را ماندن افراد کلیدی در شرکت‌های دانش‌بنیان دانست و تاکید کرد: در این طرح سطح تحصیلات نیز مدنظر است، به‌گونه‌ای که باید مدرک متقاضیان بالاتر از لیسانس، در حد فوق لیسانس و دکتری باشد، همچنین دانشجویانی که می‌خواهند از این طرح بهره‌مند شوند، لازم است که در شرکت‌های دانش‌بنیان فعال شوند، چرا که ما زمانی نخبه و فناور بودن افراد را احراز می‌کنیم که علاوه بر دارا بودن یک‌سری مشخصات علمی، دارای مزیت‌های فناورانه نیز باشند. مزیت فناورانه آنها زمانی مشخص می‌شود که آنها در شرکت‌های دانش‌بنیان مشغول به فعالیت باشند.

وی بااشاره به اختصاص سرباز امریه به شرکت‌های دانش‌بنیان نوپا افزود: باتوجه به اینکه درصد زیادی از شرکت‌های دانش‌بنیان نوپا فروش خوبی دارند، به‌عبارت دیگر، یکی از الزامات مقررشده از سوی معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری برای تخصیص سرباز امریه را دارا هستند، تاکنون برای این شرکت‌ها چالشی در باب اختصاص سرباز امریه به‌وجود نیامده است و باید گفت اظهارنامه‌ای که شرکت‌ها لازم است از جریان مالی خود ابلاغ کنند، عدد بالایی نیست.

به‌عبارت دیگر، اگر یک شرکت دانش‌بنیان نوپا یک نیروی بیمه‌شده داشته باشد یا ماه گذشته در اظهارنامه ارزش‌افزوده ۵۰ میلیون تومان فروش ثبت کرده باشد، می‌تواند سرباز امریه دریافت کند. اعیانی بااشاره به روند طی کردن امریه دانش‌بنیان‌ها افزود: فرد بعد از گذراندن دوران آموزشی (یک ماه آموزشی و ۲۳ ماه خدمت) باید در شرکت دانش‌بنیان حضور تمام‌وقت داشته باشد. مسئول نظام وظیفه تخصصی مرکز شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری با تاکید بر اینکه فرد در طرح پروژه جایگزین خدمت باید در مدت ۱۴ ماه آن طرح را اجرایی کند، خاطرنشان کرد: در معاونت علمی، بعد از اینکه برای این دسته از افراد که پروژه تعریف می‌شود، مدیریت پروژه انجام، به این صورت که داوری برای فرد تعیین خواهد شد و داوران به‌صورت ماهانه گزارش روند کار را دریافت و باوی جلساتی برگزار می‌کنند تا پروژه تعریف‌شده به خروجی نهایی برسد.

وی با بیان اینکه ممکن است این پروژه از ۱۴ تا ۱۹ ماه زمان نیاز داشته باشد، یادآور شد: برای افرادی که در خدمت امریه هستند، بیمه آنها، همانند سایر سربازان، بیمه نیروهای مسلح است. افرادی که در طرح پروژه جایگزین خدمت هستند، حداقل حقوق آنها در این زمینه است و شرکت باتوجه به فعالیت آنها در پروژه می‌تواند حقوق و مزایای بیشتری به آنها پرداخت کند. به گفته وی، از سوی معاونت علمی هر ماه حدود ۵۰ نفر در قالب امریه و برای طرح پروژه جایگزین خدمت نیز به‌صورت سالانه به نیروهای مسلح معرفی می‌شوند که بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ نفر است، همچنین افراد برای بهره‌مندی از طرح امریه ۳ ماه قبل از اعزام، مهلت دارند تا تقاضای خود را برای معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری ارسال کنند و این مجموعه بعد از امتیازبندی به آنها اعلام می‌کند که در کدام ماه به خدمت اعزام شوند.

سخن پایانی

معاونت علمی و فناوری مدتی است که چنین طرحی را به مرحله اجرا درآورده و هم‌اکنون تعداد بی‌شماری از جوانان این مرز و بوم به‌جای رفتن به پادگان‌های آموزشی و پوشیدن لباس‌ها و پوتین‌های سربازی و از همه مهم‌تر تراشیدن موها، همچون کارمندان اداری به شرکت‌های دانش‌بنیان می‌روند و با انجام فعالیت‌های پژوهشی و کارهای فناورانه ضمن کسب درآمد، دوران سربازی‌شان را می‌گذرانند، با این حال الزام افزایش سهمیه نیروی امریه در قالب خدمت سربازی برای شرکت‌های دانش‌بنیان به‌شدت احساس می‌شود.

یادداشت

ایران جزو رتبه‌های نخست در فرار مغزها نیست

بهرام صلواتی
مدیر مرکز مهاجرت ایران

همواره آنچه از مهاجرت به‌ویژه مهاجرت نخبگان در کشور گفته و شنیده می‌شود، براساس یک‌سری مغالطه کاری‌های آماری است. این آمار باعث شکل‌گیری این تصور شده است که ما در رتبه‌های نخست فرار مغزها در جهان هستیم، در حالی که پژوهش‌ها و مستندات رصدخانه مهاجرت ایران خلاف این ادعا را نشان می‌دهد، چرا که این مرکز با روش‌های علمی و به‌دور از جهت‌گیری‌های سیاسی به بررسی میزان مهاجرفرستی ایران می‌پردازد. این پژوهش‌ها حاکی از آن است هر چند نام ایران جزو کشورهای مهاجرفرست دنیا قرار دارد، اما در رتبه‌های نخست قرار ندارد و کشورمان در حوزه دانشجوفرستی در رتبه هجدهم دنیا قرار دارد. اشتباه‌انگاری و ابهامات موجود ناشی از کم‌کاری آماری برخی نهادها است که باعث شده است این‌گونه در افکار عمومی استنتاج شود که ایران در مهاجرت در جهان رتبه برتر را دارد.

عوامل ایجاد فرآیند مهاجرت

مسئله اصلی این است که ما نباید گسترش پدیده مهاجرت در ایران را تنها به فاکتورهای آماری گره بزنیم. برهمین اساس نیازمند یک تحلیل جامع از عوامل پیشران مهاجرت از کشور هستیم، تا با کمک آن به نگهداشت نیروی نخبه و متخصص خود بپردازیم. از آنجایی که مهاجرت افراد ماهر باعث می‌شود سمت تقاضای بازار نیروی انسانی در بخش دانش‌بنیان دچار کمبودهایی شود، باید ظرفیت‌های جذب و بکارگیری نیروی فارغ‌التحصیل نخبه را در تمامی عرصه‌های اقتصادی افزایش دهیم. با یک بررسی کلی می‌توان این نتیجه را گرفت که ظرفیت جذب و بکارگیری نیروی انسانی ماهر و تحصیلکرده در صنایع و شرکت‌های بزرگ کشور و در بخش‌های مهم اقتصادی، هنوز بسیار پایین است و حجم زیادی از جذب نیرو در کشور به شرکت‌های دانش‌بنیان و موسسات نوپای کوچک و متوسط اختصاص دارد.

بازار کار در ایران نامتعادل است

عامل دیگر به ناتوازنی نیروی انسانی در عرضه و تقاضای بازار کار برمی‌گردد. گفتنی است، آموزش‌هایی که پیش از دانشگاه و بعد از آن به افراد داده می‌شود، به‌روز نیست و مفاد آموزشی منطبق با نیازهای روز جامعه، صنعت و خدمات طراحی و پردازش‌نشده است. این معضل یعنی به‌روز نبودن آموزش در فضای آکادمیک در کشور، معضل بزرگ‌تری را در بخش عرضه بازار کار به‌وجود می‌آورد. اینکه از نظر کمی، نیروی انسانی قابل توجهی داریم، اما افرادی که دارای مهارت کلیدی باشند تا بتوانند در صنایع و خدمات امروز کاربردی‌تر عمل کنند، کم است.

ارزان‌ترین نیروهای کار دنیا

اعمال تحریم‌ها مشکلات اقتصادی را در کشور پررنگ‌تر کرده است و این امر باعث شده مسائل معیشتی برای کل نیروی کار در ایران تبدیل به یک دغدغه اساسی شود؛ همچنین در بازارهای جهانی کار، حقوق بسیار قانع‌کننده‌تری برای جذب نیروهای انسانی کشورهای با اقتصاد ضعیف یا متوسط در نظر می‌گیرند. حال این تفاوت در سطح حقوق و دستمزدها باعث می‌شود که نیروی کار ماهر نسبت به مهاجرت و فعالیت در بازارهای فرامرزی تمایل داشته باشد. لازم به ذکر است، در حال حاضر نیروی کار ایرانی جزو یکی از ارزان‌ترین نیروهای کار در دنیا است، در واقع می‌توانند با جاذبه‌های مالی که آن سوی آب‌ها ایجاد می‌شود، نیروی کار کاربلد و حرفه‌ای ایران را وسوسه و اغوا کنند.

سهم دانش‌بنیان‌ها در صنایع بزرگ

از آنجایی که کشورهای مقصد مهاجران نیاز مبرمی به نیروی انسانی به‌ویژه ماهر و تحصیلکرده دارند، این کشورها رویکرد اصلی خود را برمبنای تقویت بازار کار از منظر جذب نیروی انسانی از دیگر کشورها گذاشته‌اند، این در حالی است که در کشور ما فرصت‌های جذب نیروی انسانی ماهر وضعیت مناسبی ندارد. باتوجه به فرمایشات رهبر معظم انقلاب که فرمودند: باید تولید ما مبتنی بر محصولات دانش‌بنیان و همچنین اشتغال‌آفرین باشد؛ من معتقدم وجه اصلی این سخن به بخش‌هایی مربوط می‌شود که سهم اندکی برای اقتصاد دانش‌بنیان قائل شده‌اند. برای مثال هنوز در کشاورزی، اقتصاد دانش‌بنیان سهم بسیار پایینی دارد. در دیگر صنایع بزرگ و مادر ما هم این‌گونه است. بیشتر این صنایع سرمایه‌بر هستند تا فناور و دانش‌محور. در کل معضل اصلی در بطن اقتصاد ما نهفته است که باعث شده است امکان بهره‌گیری از نیروی انسانی خود را نداشته باشیم، چرا که اقتصاد ما برمبنای درآمدهای نفتی است نه دانش‌بنیان.

یک فرآیند خاکستری

البته ما می‌توانیم این امید را هم داشته باشیم که جابه‌جایی سرمایه انسانی به خارج از کشور هم نمی‌تواند دارای اثرات و تبعات منفی باشد، چرا که مهاجرت فی‌نفسه یک فرآیند سیاه و سفید نیست. اگر اکنون فرصت جذب و بکارگیری تمامی سرمایه‌های انسانی خود را در بازار کار نداریم، نباید با این توهم جلو برویم که ظرف مدت زمان کوتاه تمام عقب‌افتادگی‌های خود را با جذب نیروی انسانی برطرف کنیم. مشکل ما در بخش وزارت صنعت، معدن و تجارت و کار جدی است. در واقع پای تقاضای نیروی کار ماهر و متبحر در کشور می‌لنگد و عرضه مشکلات کمتر احساس می‌شود و به‌همین دلیل همواره ما با مازاد عرضه نیروی کار روبه‌رو هستیم و در ادامه، مهاجرت رخ می‌دهد. ما باید بتوانیم ظرفیت تقاضا را افزایش دهیم و این با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، کار و رفاه اجتماعی و کشاورزی هموارتر می‌شود، اما هنوز در ابتدای راه هستیم. امیدوارم با نام‌گذاری امسال، این روند رشد و شتاب بیشتری بگیرد.

یادداشت

شاه‌کلید نظارت بر کفایت سرمایه

میثم کریمی
کارشناس اقتصاد

همـواره این سـوال در زمینه سیسـتم بانکی مطـرح بوده که کفایت سـرمایه چیسـت و چه نقشـی در میـزان دارایی بانک‌هـا دارد. در یک تعریف کلی کفایت سـرمایه یکی از نسـبت‌های سـنجش سـلامت عملکرد و ثبات مالی بانک‌ها و موسسـات مالی اسـت کـه نخسـتین بار در سـال ۱۹۸۸ توسـط کمیتـه بال بـه بانک‌های دنیـا معرفی شـد. کفایت سـرمایه از مهم‌ترین معیارهـای ارزیابـی وضعیـت مالی یـک بانک اسـت و بانک‌ها به‌واسطه ویژگی‌هایی که دارند، باید سـرمایه کافی برای پوشش ریسک ناشی از فعالیت‌های خود را داشـته باشـند. فعالیت‌های بانک چه بازده بالایی داشـته باشـد و چه پایین، سـپرده‌گذاران یک سود حداقلی ثابت از بانک‌ها دریافـت می‌کنند؛ بنابراین اگر مدیران بانک‌ها از طریق انجام سرمایه‌گذاری‌های پرریسک بتوانند بازدهی بیشـتری کسب کنند، این بازده بیشتر، متعلق به سـهامداران خواهد بـود، در حالی که سـپرده‌گذاران هیچ سـهمی از این بازده بیشتر ندارنـد و در مقابل افزایش ریسـک دارایی بانک ریسـک ورشکسـتگی بانک را افزایش می‌دهد که در این صورت منافع سـپرده‌گذاران به خطر خواهد افتاد. نسـبت سرمایه بانک به دارایی‌های سرمایه‌گذاران نزد بانک توأم با ریسک آن، نسبت کفایت سـرمایه نـام دارد. سـرمایه بانک بیانگر ارزش خالـص بانک یـا ارزش آن برای صاحبان سهام بانک اسـت. دارایی‌های بانکی شامل وجه نقـد، اوراق بهـادار دولتـی و تسـهیلاتی مانند مسکن، اعتبارات اسنادی و تسهیلات بین‌بانکی اسـت. بدهی‌های بانک شامل تمامی بدهی‌های بانک به اضافه هزینه سـوخت تسـهیلات است. سرمایه بانک مانند حاشیه‌ای است که در صورت ورشکسـتگی بانـک و نقد شـدن دارایی‌ها بین صاحبان آن تقسیم می‌شود. این نسبت براساس مقـررات موجود بانک مرکـزی نباید از ۸ درصد کمتر باشـد. به‌عبـارت دیگر حداکثـر مجموع تسهیلات و تعهدات کلان در هر موسسه اعتباری، باید ۸ برابر سرمایه پایه آن موسسه اعتباری باشد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران میتواند در مواردی که اسـتانداردهای بینالمللی یا ضرورت حفظ سلامت بانک‌ها و موسسات اعتباری اقتضا می‌کنـد، حـدود بالاتری را بـرای تمام یا برخی از بانک‌هـا و موسسـات اعتبـاری تعییـن کند، چراکه کارکرد اصلی این نسـبت حمایت از بانک در برابـر زیان‌های غیرمنتظـره و نیز حمایت از سپردهگذاران و اعتباردهندگان است.

حـال اگر بانـک مرکزی در تامیـن نقدینگی بانک‌ها، مبتنی بر وضعیت ریسک و کفایت سرمایه بانک برخورد نکند، سـهامداران و سپرده‌گذاران نیز به وضعیت کفایت سرمایه بانک‌ها حساسیت نخواهند داشـت و در همین راستا مکانیسم‌های تنبیهـی بازار برای بانک‌های پرریسـک شـکل نمی‌گیرد. بر این مبنا بانک مرکزی نقش شاه‌کلید نظارت بر کفایت سرمایه را ایفا می‌کند. اگر بانک مرکزی برای این گلوگاه‌ها حد و حدود لازم‌الاجرا اعمال نکند، مطمئنا پیاده‌سـازی استانداردهای بال در شبکه بانکی کشور دشوار خواهد بود. باید سیاست‌هایی تعریف شود تا معدود بانک‌هایی که الزامات کفایت سرمایه را رعایت نمی‌کنند به این باور برسند که ریسک‌پذیری بالا و در نتیجه پایین بودن کفایت سرمایه، تامین نقدینگی را برای آنها سـخت یا حتـی غیرممکن خواهد کـرد. اعمال چنین سیاسـت‌هایی در کوتاه‌مـدت برای نظام بانکی کشـور پردرد خواهد بـود اما در بلندمدت تضمین‌کننده حفظ منافع همه ذی‌نفعان است.

به‌طـور طبیعـی بانک‌هـا عنصـر اصلـی تشـکیل‌دهنده بازار پول هستند و مقام ناظر این بازار بانک مرکزی است.

بـا ایـن حال نکتـه مهمی که معمـولا به آن بی‌توجهی می‌شـود آن اسـت که بانک‌هایی که سـهام آنها در بازار بورس معامله می‌شود، باید در چارچوب قوانین نظارتی سـازمان بورس و اوراق بهادار فعالیت و از آن تبعیت کنند؛ بر این اساس مقام ناظر بازار سـرمایه نیـز در زمینه نظارت بر برخی بانک‌ها دارای وظیفه است.

همچنین بسـیاری از سـهامداران خرد که در هیات مدیره بانـک نماینده ندارند، ذی‌نفع بانک شـناخته شـده و طبق قانون، سـازمان بورس و اوراق بهـادار به‌عنوان حامی آنان برای اسـتیفای حقوق و ضایع نشدن منافع‌شان شناخته می‌شود؛ از این رو، زمانی که با افزایش نسـبت سـرمایه به کل ساختار تامین مالی بانک، ذی‌نفعان بیشتری درگیـر عملکرد شـبکه بانکی شـوند، ضرورت و اهمیـت نظارت مقام ناظر بازار سـرمایه افزایش می‌یابـد و ایـن امر به یک مطالبـه فراگیر مبدل می‌شود.

محاسبه مالیات بر ارث طبق نرخ روز

رئیس مرکز تنظیم مقررات سـازمان امور مالیاتی از محاسـبه مالیات بر ارث مطابـق نـرخ روز اموال و دارایی‌های متوفی خبـر داد. محمد برزگری در گفت‌وگـو بـا مهر درباره مالیات بـر ارث اظهار کرد: قانون مالیات بر ارث از سـال ۱۳۹۵ تغییر کرد. تا قبل از سـال ۱۳۹۵ این قانون ورثه‌محور بود و مالیات آن براساس اموالی که به ورثه می‌رسید محاسبه می‌شد، اما از سال ۱۳۹۵ به بعد اموال و دارایی‌محور شد و مالیات آن هم براساس تاریخ انتقال مشـخص می‌شـود. رئیس مرکز تنظیم مقررات سازمان امور مالیاتی افزود: اگر فردی در سـال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۶ درگذشـته باشد، اما وراث وی بخواهند دارایی‌هایش را در سـال ۱۴۰۰ انتقال دهند، مالیات براسـاس نرخ ۱۴۰۰ از آنها اخذ می‌شـود. وی با تاکید بر اینکه قانون‌گذار می‌گوید براسـاس نرخ روز انتقال باید مالیات دارایی‌های متوفی اخذ شود، گفت: اگر ورثه تاکنون انحصار ورثه نکرده باشـند، در صورتی کـه زمان فوت بعد از تصویب قانون باشـد، مالیات اموال و دارایی‌های متوفی براسـاس نرخ روز محاسبه و طبق ارقام مندرج در قانون اخذ می‌شـود. وی همچنین در واکنش به شـایعات موجـود در فضای مجازی درباره اخذ مالیات از سـود سـپرده‌های حقیقی اظهار کرد: سـود سـپرده‌های بانکی پیش از این معاف از مالیات بود، اما در قانون بودجه امسـال پیش‌بینی شـد این معافیت برای اشـخاص حقوقی با لحاظ محدودیت‌هایی برداشته شود. یعنی اگر شرکتی پول خود را در بانک سپرده‌گذاری و سود دریافت کند، این سود سپرده هم مانند سایر درآمدها مشـمول مالیات می‌شود. وی یادآور شد: این قانون شامل اشخاص حقیقی نمی‌شود و سودی که افراد دریافت می‌کنند مشمول مالیات نیست.

دارایی‌های بانک‌ها از نگاه کارشناسان بررسی شد

بانک‌ها در بحران «کفایت سرمایه»

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

کفایت سـرمایه یکی از معیارهای سـنجش سـلامت و ثبات بانک‌ها و موسسـات اعتباری اسـت و تحت عنوان Capital adequacy ratio از آن نام برده می‌شـود. این عنوان نخسـتین بار توسـط کمیته بال که متشکل از نمایندگان ارشد بانک‌های مرکزی کشـورهای گروه ۱۰ اسـت، در سـال ۱۹۸۸ به جهان معرفی شـد. عدد این شـاخص (کفایت سـرمایه) در ایران طی بخشنامه‌ای توسـط بانک مرکزی ۸ درصد مشخص و اعلام شد. متاسفانه در حال حاضر نسبت کفایت سرمایه در برخی بانک‌ها و موسسـات اعتباری پایین‌تر از حد تعیین‌شـده است، به همین دلیل این موسسات در همکاری با موسسات بین‌المللی دچار مشکل شده‌اند. یکی از مهم‌ترین شاخص‌ها برای نشـان دادن وضعیت مالی بانک و موسسات اعتباری، نرخ کفایت سرمایه است که آمارها نشان می‌دهد عمده بانک‌های ایران وضعیت مطلوبی در این بخش ندارند. طبق این نرخ، بانک‌ها می‌توانند تا ۸ برابر سـرمایه خود تسـهیلات کلان بپردازند، این در حالی اسـت که برخی بانک‌ها بیش از سـقف قانونی خود تسـهیلات پرداخت می‌کنند. صمت نظر کارشناسان اقتصادی و بانکی درباره شرایط بانک‌های کشور در زمینه کفایت سرمایه را جویا شد:

عکس: سامان شرف‌الدین

افزایش قدرت تسـهیلات‌دهی بانک سبب شـده بانک‌ها بتوانند طرح‌های تسهیلاتی بیشتری را در حوزه‌های اشتغالزایی و کارآفرینی، رفـع مایحتـاج ضروری، بهداشـت و درمـان و سـایر بخش‌ها برای متقاضیان در نظر بگیرند

برای خروج بانک‌ها از بحران کفایت سرمایه دولت باید راهکارهای خاصی از جمله حذف تسهیلات تکلیفی بانک‌ها، حذف وام‌های بلاعوض و بالا بردن عدد کفایت سرمایه را در نظر بگیرد

پرداخت تسهیلات از محل افزایش سرمایه

سـید بهاءالدین حسینی هاشـمی، کارشناس امور بانکی درباره وضعیت کفایت سـرمایه بانک‌های ایران به صمت گفت: در دنیا نرخ کفایت سرمایه ۱۰ درصد است اما این رقم در ایران ازسوی بانک مرکزی ۸ درصد اعلام شده، با این حال برخی بانک‌ها و موسسات مالی از کمبود سـرمایه یعنی نبود «کفایت سـرمایه »رنج می‌برند.مدیرعامل اسبق بانک صادرات در پاسخ به این پرسـش که نرخ کفایت سرمایه چیست و چرا در ایران ۸ درصد تعیین شده، اظهار کرد: وضعیت مالی بانک‌ها به چگونگی بیلان و ترازنامه‌ای که در پایان سال چاپ می‌شود و نسبت کفایت سرمایه آن بستگی دارد.

وی در ادامه توضیح داد: نرخ کفایت سـرمایه زیر ۸ درصد نشـان می‌دهد بانک در مـرز بحران قرار گرفته و باید فکری به حال این نسـبت کرد؛ یا باید سـرمایه بانک را افزایش داد یا ارائه تسـهیلات دارای ریسک را متوقف کرد.

اگر کفایت سرمایه بانک به زیر ۸ درصد برسد زنگ خطـری به صدا در می‌آید. هرچه این نسـبت پایین‌تر باشـد این زنگ خطر صدای شدیدتری خواهد داشت و به جایی می‌رسـد که اگر به زیر ۴ درصد برسد بانک موردنظر ورشکسته اعلام خواهد شد، زیرا دارایی‌هایش جواب بدهی‌ها را نخواهد داد.

به‌گفتـه حسـینی هاشـمی از نظر اسـتانداردهای بانکداری هر بانکی می‌تواند ۱۰برابر سـرمایه پایه خود تسهیلات بپردازد، اما از محل منابع، نه از محل افزایش سرمایه. افزایش سـرمایه باید صرف خرید دارایی‌های ثابـت و جاری شـود و اگر بانکی بخواهـد ۳ برابر آن را وام بدهد خلاف اصول استاندارد عمل کرده است.

■ وضعیت نسبت کفایت سرمایه مناسب نیست

وی بـا بیان اینکه ارزیابی آمارهای حسابرسی‌شـده بانک‌ها نشـان می‌دهد وضعیت نسبت کفایت سرمایه شـبکه بانکی کشـور مناسـب نیسـت، افزود: دولت بایـد در برنامه اصلاح نظـام بانکی و مالی کشـور به ارتقای کفایت سـرمایه بانک‌هـای دولتی و غیردولتی برای ارتقای سـلامت شـبکه بانکـی و افزایش قدرت تسهیلات‌دهی کمک کند.

این کارشـناس بانکی ادامـه داد: بانک باید از محل افزایش سرمایه منابع کافی برای اداره کردن خود مثل خرید دارایی ثابت، هزینه‌های شـعب، توسعه بازار و... داشته باشـد و این هزینه‌ها نباید از محل سپرده‌های مردم انجام شـود. وقتی بانک سـرمایه کافی نداشـته باشد مجبور است از محل سپرده‌های مردم هزینه‌های خـود را جبران کند که این روند منجر به کاهش توان تسهیلات‌دهی آن بانک می‌شود.

مدیرعامل اسـبق بانک صادرات با اشاره به ساختار سرمایه بانک‌ها در کشـور اظهار کرد: افزایش سرمایه بـرای بانک‌ها در راسـتای مقابله با ریسـک اعتباری (بانـک از عهده تعهدات بر نیاید) و ریسـک نقدینگی (اجبـار به خلق پول) بسـیار ضروری اسـت، اما برای تحقق افزایش سـرمایه ساختار و نظام سیاست‌گذاری بانک‌ها باید به موازات این افزایش سرمایه اصلاح شود.

حسـینی هاشـمی با غیراصولـی خوانـدن اعطای تسـهیلات از محل افزایش سـرمایه تصریح کرد: اگر بانک از محل سـپرده‌ها تسـهیلات پرداخـت کرد اما پس از پرداخت منابع بیشـتری در اختیار داشت، فقط باید سـرمایه‌گذاری‌های کم‌ریسـک مثل فروش انواع اوراق مشـارکت و خرید اوراق قرضـه، اوراق خزانه یا منتشرشـده به ضمانـت دولت و بانـک مرکزی انجام دهد.

وی با اشـاره به اینکه اغلب بانک‌هـا در ایران منابع زیـاد اما سـرمایه پایینی دارنـد، بیان کـرد: به‌دلیل اینکـه نسـبت کفایت سـرمایه این بانک‌هـا کمتر از اسـتانداردهای کمیتـه جهانی «بال» اسـت، افزایش سـرمایه بانک‌ها الزامی اسـت، زیرا افزایش سـرمایه بانک‌ها موضوع مهمی اسـت و از هر محلی این منابع تامین شود، مناسب است.

■ لزوم افزایش کفایت سرمایه

ایـن کارشـناس امـور بانکی بـا بیـان اینکه طبق استانداردهای اعلامی و مقررات کمیته بال باید کفایت سـرمایه برای بانک‌ها در ایران حداقل ۸ درصد باشد، افزود: بانک‌های داخلی برای رعایت این استاندارد باید هزار میلیارد تومان سـرمایه داشـته باشد که البته در استانداردهای جدیدتر، نسبت کفایت سرمایه بین ۱۰ تا ۱۴ درصد هم مطرح شده است.

وی درپاسـخ به این پرسـش که آیـا بانک‌ها برای «کفایت سـرمایه» می‌توانند از منابع صندوق توسـعه ملـی اسـتفاده کننـد، توضیـح داد: طبـق قوانین و مقررات مربوط به صندوق توسـعه ملی، چنین امکانی پیش‌بینـی نشـده و نمی‌توان از منابـع ایـن صنـدوق برای افزایـش سـرمایه بانک‌هـا به‌طور مسـتقیم استفاده کرد؛ مگـر اینکـه مصوبـه قانونی جداگانه‌ای اخذ شود.

■ هدایت تسهیلات به سمت اشتغالزایی

وی دربـاره افزایش قدرت تسـهیلات‌دهی با کفایت سـرمایه توضیـح داد: هر چه کفایت سـرمایه بانک از حداقـل تعیین‌شـده یعنـی همـان ۸ درصد بیشـتر باشـد، بانـک توان بیشـتری بـرای ارائـه وام خواهد داشـت. افزایش قدرت تسـهیلات‌دهی سبب می‌شود بانک‌ها بتوانند خدمات و طرح‌های تسهیلاتی بیشتری را در حوزه‌های اشتغالزایی و کارآفرینی، رفع مایحتاج ضروری، بهداشت و درمان و سایر بخش‌ها ارائه و اجرا کنند.

مدیرعامل اسـبق بانک صادرات تاکید کرد: در کنار نقش اساسـی بهبود فضای کلان اقتصاد کشور و لزوم حمایت ویژه نهادهای بالادسـتی از جمله وزارت امور اقتصـادی و دارایی، بانک مرکزی و سـازمان برنامه و بودجـه، کاهش مطالبات معوق و سررسـید گذشـته (کـه باعـث افزایش زیـان بانک‌ها می‌شـود)، کاهش اعطای تسـهیلات تکلیفی و ایجاد محیط رقابتی سالم میان بانک‌های کشـور از جمله رویکردهایی است که می‌تواند در افزایش سودآوری، کاهش ریسک و بهبود نسبت کفایت سرمایه بانک‌ها موثر باشد.

کفایت سرمایه و حضور بانک‌ها در محیط بین‌الملل

غلامرضا مصباحی‌مقدم، کارشناس اقتصاد و نماینده پیشین مجلس شورای اسـلامی درباره کارکرد کفایت سرمایه بانک‌ها در ایران به صمت گفت: کارکرد اصلی نسبت کفایت سـرمایه، افزایش توان تسهیلات‌دهی و حضور موثر بانک‌ها در محیط بین‌المللی است.

وی همچنین دیگر کارکرد کفایت سرمایه بانک‌ها را کاهش ریسـک بانک‌ها در برابر زیان‌های غیرمنتظره و نیز حمایت مناسب‌تر از سپرده‌گذاران و تامین‌کنندگان منابع مالی در شرایط بحرانی دانست.

این عضو پیشـین مجلس شـورای اسـلامی افزود: براسـاس اعـلام کمیته بـال (۳) پس از بحـران مالی جهانی در سـال ۲۰۰۸، حداقل نسبت کفایت سرمایه در شرایط عادی با لحاظ سپرهای حفاظتی توصیه‌شده به بانک‌ها و موسسـات اعتباری ۱۳ درصد اسـت، اما در کشـور ما این نسـبت همچنان در سـطح ۸ درصد پیشـنهادی در مقـررات بال (۱) باقی مانـده و امکان رعایـت همین حد نیز به‌دلیل مشـکلات در سیسـتم بانکی، وجود ندارد.

■ کفایت سرمایه در ایران مطلوب نیست

وی بـا تاکید بر اینکه وضعیـت نظام بانکی در حوزه کفایت سـرمایه مناسب نیسـت، افزود: یکی از تکالیف بانـک مرکـزی و وزارت امـور اقتصـادی و دارایی در سال‌های اخیر اصلاح نرخ کفایت سرمایه بانک‌ها بوده، اما متاسـفانه این امـور به‌طور جدی پیگیری نشـد و اقدامات مقتضی برای تعدیل اثربخش سرمایه بانک‌ها با شاخص بانک‌های دولتی تاکنون صورت نپذیرفته است.

■ بانک‌ها در مرز ورشکستگی

این کارشناس اقتصاد با بیان اینکه ضریب پایین نرخ کفایت سـرمایه باعث شده بسـیاری از بانک‌ها به مرز ورشکسـتگی نزدیک شـوند، توضیح داد: دلایل پایین بـودن کفایت سـرمایه در بانک‌های ما بعـد داخلی و بیرونـی دارد. به‌طور مثال در بعـد درونی، پایین بودن کفایت سرمایه به نحوه مدیریت دارایی و بدهی بانک‌ها برمی‌گردد.

مصباحی‌مقدم در ادامه توضیح داد: چنانچه مدیریت دارایی‌ها در بانک مطلوب نباشـد، به این معنی که در اعطای تسـهیلات که اصلی‌ترین دارایی بانک‌هاسـت، ضوابـط اعتبـاری رعایت نشـود و اعتبارسـنجی لازم صورت نگیرد و حجم زیادی از تسـهیلات، دارایی‌های اصولا موهوم یا منجمد باشـند، ارزش افزوده بالا خلق نخواهد شد.

این عضو پیشـین مجلس شورای اسـلامی با اشاره به اینکه بالا بودن نسـبت مطالبـات غیرجاری و قفل شـدن منابع در برخی دارایی‌های ثابت باعث می‌شود دارایی‌های یک بانک در مـدار خلق ارزش قرار نگیرد، گفـت: در بعـد کلان نیز برخی تحـولات و تصمیمات خارج از سیسـتم بانکی می‌تواند بر عملکرد بانک‌ها اثر بگذارد که ممکن است این تصمیمات نیز زمینه را برای پایین آمدن نسبت کفایت سرمایه فراهم سازد.

وی خاطرنشان کرد: اتخاذ سیاست‌های مناسب برای دسـتیابی به حداقل نسبت کفایت سرمایه توصیه‌شده ازسـوی بانـک مرکـزی جمهـوری اسـلامی ایـران اجتناب‌ناپذیر است و بانک‌ها باید در صورت وجود زیان انباشته در جهت کاهش آن و افزایش سودآوری سالانه در برنامه‌های عملیاتی اقدام کنند.

■ ثبات بانک در معرض خطر

وی افزود: تا زمانی که نسبت کفایت سرمایه به عدد معقولی نرسد، ثبات و سلامت بانک‌ها در معرض خطر اسـت و برنامه‌ریزان و دولتمـردان باید برای بهبود آن اهتمام ورزند تا این معضل، به اقتصاد کشور لطمه وارد نکنـد، زیرا کفایت سـرمایه ۸ درصدی دیگر جوابگو نیست و بایـد باتوجه به تحولات دنیای مالی و پیچیدگی‌های آن، این نسبت به عددی بالاتر مثلا ۱۴ افزایش یابد تا بانک‌ها بتوانند از عهده تسهیلات تکلیفی نیز برآیند.این کارشناس اقتصاد تاکید کرد: برای خروج بانک‌ها از بحران کفایت سرمایه دولت باید راهکارهای خاصی ازجمله حذف تسهیلات تکلیفی بانک‌ها، حذف وام‌های بلاعوض و بالا بردن عدد کفایت سـرمایه را در نظر بگیرد تا بانک‌ها بتوانند به وظایف ذاتی خود یعنی اعطای تسهیلات به بخش تولید عمل کنند.

سخن پایانی

بنا بر اعتقاد متخصصان، کفایت سـرمایه مناسب، یکی از کلیدی‌ترین عناصر سلامت موسسات اعتباری در هر نظام پولی و مالی است. باتوجه به اینکه شبکه بانکی کشـور مـا در این زمینـه در وضعیت مطلوبی قرار ندارد، ضـرورت دارد با اصلاح قوانین و مقررات، زمینه بهبود شـاخص کفایت سـرمایه در بانک‌های کشـور فراهم شـود. همچنین بازطراحـی و اصلاح رویکرد نظارتی بانک مرکزی از جمله مواردی اسـت که می‌تواند به بهبـود این وضعیت کمک کند. وقتی بانک مرکزی در تامیـن نقدینگی بانک‌ها، مبتنی بر وضعیت ریسـک و کفایت سرمایه بانک با آن برخورد نکند، سـهامداران و سـپرده‌گذاران نیـز به وضعیت کفایت سـرمایه بانک‌ها حساسیت نخواهند داشت؛ از همین رو مکانیسـم‌های تنبیهی بازار برای بانک‌های پرریسک شکل نمی‌گیرد. اگر بانک مرکزی برای این گلوگاه‌ها حد و حدود لازم‌الاجرا اعمال نکند، مطمئنا پیاده‌سـازی استانداردهای بال در شبکه بانکی کشور دشوار خواهد بود.

راهکارهای کنترل قیمت کالاها و خدمات در گفت‌وگو با کارشناسان بررسی شد

انتظارات تورمی را دست‌کم نگیریم

گروه گزارش
editor@smtnews.ir

شرایط تورمی ایران در سال ۱۴۰۱ به عوامل گوناگونی بستگی دارد. تورم اساسا یک پدیده پولی بوده و به همین دلیل هم تا حد زیادی به سیاست‌های اقتصادی و پولی وابسته است. یکی از مهم‌ترین مسائل ایران درباره تورم، سرنوشت برجام است.

تورم یکی از مشکلات اقتصادی ایران در دهه‌های گذشته بوده و در سال‌های اخیر همچنان خانوارها و قدرت خرید آنها را با مشکل روبه‌رو کرده است. آخرین گزارش مرکز آمار که در ابتدای امسال منتشر شده نشان می‌دهد در اسفندماه نرخ تورم ماهانه نسبت به ماه قبل کاهش یافته است. اما آیا افت تورم ادامه‌دار خواهد بود و برای غلبه بر آن، چه کارهایی می‌توان کرد؟

عکس: صمت

اقتصاد ایران مدام تحت‌تاثیر عوامل گوناگون تورمی بوده و بعضی موقعیت‌های اقتصاد جهانی هم بر آن اثرگذار است

تاثیر تورم جهانی و جنگ بر اقتصاد

حمیدرضا جیهانی، کارشناس اقتصاد بین‌الملل در گفت‌وگو با صمت اظهارکرد: اقتصاد ایران مرتب تحت‌تاثیر عوامل گوناگون تورمی بوده و بعضی موقعیت‌های اقتصاد جهانی هم بر آن اثرگذار است.

در حال‌حاضر تورم جهانی شدید در اروپا و امریکا تحت‌تاثیر جنگ روسیه و اوکراین وجود دارد که باعث افزایش نرخ کالاهای اساسی و کامودیتی‌ها در حوزه‌های گوناگون شده که حتی می‌تواند در بعضی از کشورها به بحران‌های تغذیه‌ای و قحطی هم کشیده شود؛ بنابراین کشور ما هم از پیامدهای این مسائل مستثنا نبوده و بر اقتصاد داخلی تاثیر خود را گذاشته است.

وی با اشاره به اینکه یک نظام اقتصادی مبتنی بر سازکارهای عرضه و تقاضا و نرخ تمام‌شده در تولید کالاست، گفت: قاعدتا باید نظام اقتصادی عرضه و تقاضا اجازه دهد بنگاه‌های اقتصادی حداقل‌های حاشیه سودشان را داشته باشند و بتوانند قیمت‌های تمام‌شده خود را تامین کنند تا امکان بقا یابند.

وی اضافه کرد: ظاهرا توجهی به فهم این موضوع در مجموعه دولت نمی‌شود. در روزهای اخیر شاهد این بودیم که رئیس‌جمهوری و معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت تلاش کردند به روش دستوری قیمت‌ها را به سال قبل برگردانند اما با نظام دستوری نمی‌شود بازار را تنظیم کرد.

به یقین پیامدهای این سیاست‌ها را در اقتصاد کشور و به‌طور خاص در کاهش عرضه کالا و احتکارهایی در عرصه مصرف‌کننده و تولیدکننده خواهیم دید.

▣ اظهارنظرهای سیاسی

جیهانی گفت: از سوی دیگر، رفتن به سمت حذف ارز ترجیحی که یک شر بزرگ برای اقتصاد کشور بوده، امری حتمی و لاجرم است. در کنار این مسائل، اتفاقات جهانی و گرانی کامودیتی‌های هم قرار گرفته اما اگر بخواهیم از این مسائل به این صورت سوءاستفاده سیاسی کنیم، اشتباه است. در هر صورت بازار باید اجازه پیدا کند طبق سازکارهای خود فعالیت کند.

این کارشناس اقتصاد گفت: ادامه پیدا کردن مذاکرات برجام و فرسایشی شدن آن قطعا بر گرانی‌های روزهای اخیر تاثیرگذار بوده است.

این‌گونه خبرها بیشتر در فضای اقتصاد رفتاری و مالی-رفتاری اثرگذار است و نه در حوزه‌های اقتصادی.

با وجود اینکه ایران به هدف گشایش اقتصادی پای میز مذاکرات رفته اما ایجاد گشایش‌های اقتصادی باید در محور برنامه‌های طرف‌های مذاکراتی برجام قرار گرفته و با جدیت دنبال شود.

اما همین نفس مذاکره و انعقاد یک قرارداد و توافق جدید برای بازگشت به برجام، سیگنال‌های مثبتی در حوزه‌های رفتاری و روانی به بازارهای گوناگون مخابره می‌کند که منجر به توقف یا کاهش انتظارات تورمی می‌شود.

وی تصریح کرد: سیگنال خبر توقف مذاکرات به بازارهای مالی و بورس بر سایر بازارها نیز موثر بوده که یک نمونه آن را در نرخ دلار می‌بینیم که حدود ۱۰ درصد افزایش داشته است.

عوامل موثر بر گرانی‌ها

محمد رجایی، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت بیان کرد: افزایش نرخ تورم و قیمت کالاها متاثر از یک‌سری عوامل اقتصادی و روانی است.

وی افزود: یکی از عوامل اقتصادی تورم، افزایش هزینه تولید است. به این معنا که اگر داده‌ها افزایش نرخ داشته باشند، متناسب با آن افزایش نرخ یک امر طبیعی است؛ بنابراین اگر دولت بخواهد با افزایش قیمت‌ها مبارزه کند باید به‌نوعی جلوی افزایش قیمت نهاده‌های تولید را بگیرد. این کار نیز یا با دادن یارانه یا با کنترل و تنظیم نرخ انجام می‌شود.

وی با اشاره به اینکه یکی دیگر از عوامل تورم حجم نقدینگی است، گفت: نقدینگی در ۸ سال گذشته ۶ و نیم برابر شده است.

زمانی که آقای روحانی دولت را تحویل گرفت، حجم نقدینگی ۸۰۰ هزار میلیارد تومان بود و در پایان دولت او، ۵ هزارهزار میلیارد تومان شد.

خلق پولی که از ناحیه این افزایش پایه پولی در دولت سابق انجام شده، به اضافه پایه پولی که در این دولت اتفاق افتاده، دست به‌دست هم داده و خلق پول را افزایش می‌دهند و حجم نقدینگی را زیاد می‌کنند.

وی افزود: به‌دلیل اینکه خلق پول، یک فرآیند زمان‌بر است، حتی افزایش پایه پولی در دولت سابق تا چند سال در دولت جدید وجود خواهد داشت، ضمن اینکه اقدامات دولت هم بر فرآیند خلق پول شدت می‌دهد.

▣ از انتظارات تورمی تا سوداگری

رجایی اظهارکرد: علاوه بر این عوامل، مسائل روانی نیز در افزایش قیمت‌ها تاثیرگذار است. معمولا زمانی که قیمت‌ها افزایش پیدا می‌کند، تقاضا کاهش یافته و بر اثر آن عرضه زیاد می‌شود و قیمت‌ها به نرخ اولیه برمی‌گردند.

اما در جامعه فعلی ما که در آن انتظارات تورمی شکل گرفته، زمانی‌که قیمت‌ها افزایش پیدا می‌کند یا به هر دلیلی انتظار افزایش نرخ برای کالایی می‌رود، مردم برعکس عمل می‌کنند. در این شرایط، مصرف‌کننده برای اینکه کالا را در آینده با افزایش نرخ بیشتر نخرد، نسبت به خرید بیشتر کالا اقدام می‌کند. این مسئله باعث اضافه تقاضا در بازار شده و بر اثر آن قیمت‌ها افزایشی می‌شود.

این کارشناس اقتصاد گفت: در حال‌حاضر نرخ ارز ویژگی پیدا کرده که وقتی افزایش پیدا می‌کند، انتظارات تورمی ایجاد می‌شود. اگر بخواهیم اقتصادی فکر کنیم وقتی نرخ ارز افزایش پیدا می‌کند باید تنها کالاهایی که وابسته به نرخ ارز هستند، افزایش قیمت داشته باشند.

اما در کشور ما با گران شدن نرخ ارز، قیمت همه کالاها افزایش می‌یابد، چراکه ذهنیت جامعه بین افزایش نرخ ارز و کالاهای داخلی ارتباط ایجاد کرده است.

وی افزود: از سویی نمی‌توان سوداگرانی که از این افزایش‌ها و نوسانات سود می‌برند را نیز نادیده گرفت. این سوداگران هم تا جایی که برایشان امکان داشته باشد، به افزایش قیمت‌ها دامن می‌زنند. ضمن اینکه بخش زیادی از نقدینگی در دست این افراد است.

رجایی گفت: بنابراین نمی‌توان فقط یک عامل را در افزایش قیمت‌ها مطرح کرد.

همه این عوامل در تعیین قیمت نهایی کالا نقش دارند و وظیفه دولت تنظیم‌گری بازار است.

دولت باید با سازکار کنترلی، با افراد و شبکه‌هایی که به گرانی‌ها دامن می‌زنند، برخورد کند. اگر دولت‌ها بتوانند نقدینگی را در اقتصاد کنترل کنند، یک خدمت بزرگ به اقتصاد و کشور خواهد بود و به‌تبع آن در آینده هم می‌توانند تورم را کنترل کنند. اما تا زمانی که نقدینگی مدام افزایش پیدا می‌کند، فقط با سیاست دستوری نمی‌توان مسئله گرانی و افزایش نرخ کالاها را حل کرد.

> رفتن به سمت حذف ارز ترجیحی، یک شر بزرگ برای اقتصاد کشور اما امری حتمی و لاجرم بوده است. در کنار این مسائل، اتفاقات جهانی و گرانی کامودیتی‌ها هم قرار گرفته اما اگر بخواهیم از این مسائل به این صورت سوءاستفاده سیاسی کنیم، اشتباه است

سخن پایانی

در مجموع کارشناسان بر این باورند که ریشه گرانی‌ها در رشد تورم و انتظارات تورمی است که در اقتصاد کشور به‌وجود آمده و فقط با دستور و ابلاغیه نمی‌توان بازار را کنترل کرد. با این حال، برخی از کارشناسان نقش سوداگران و سوءاستفاده آنها از افزایش نرخ برخی کالاها برای بالا بردن نرخ دیگر کالاها را پررنگ می‌بینند. موضوع اینجاست که تورم پدیده‌ای کلان است و در سطح خُرد نمی‌شود کار زیادی درباره آن کرد.

تورم بلندمدت در ایران بیش از ۲۰ درصد در سال بوده است و این نشان می‌دهد نگهداری پول نقد یا گزینه‌های کم بازده مانند بانک چقدر می‌توانند قدرت خرید افراد را کم کنند.

بهترین راه برای مقابله با تورم در سطح خانوار و فردی، افزایش سواد مالی و سرمایه‌گذاری اصولی است. یکی از راهنمایی‌هایی که متخصصان مالی می‌کنند، آن است که سعی کنید متنوع‌سازی را در سرمایه‌گذاری رعایت کنید؛ یعنی سبدی از گزینه‌های سرمایه‌گذاری مختلف تشکیل دهید تا ریسک شما کم باشد و قدرت خرید خود را در طول زمان حفظ کرده یا افزایش دهید. در صورتی که وقت یا زمان کافی برای این کار ندارید، می‌توانید از صندوق‌های سرمایه‌گذاری گوناگون استفاده کنید.

چشم‌انداز تورمی ایران

برای سنجش تورم معمولا از ۳ نرخ استفاده می‌شود که از نظر زمانی با هم تفاوت دارند؛ تورم ماهانه، سالانه و نقطه‌ای یا نقطه‌به‌نقطه.

تورم برحسب درصد بیان می‌شود و به زبان ساده نشان می‌دهد متوسط نرخ کالاهایی که خانوار مصرف می‌کند، در بازه زمانی ماهانه یا سالانه چقدر تغییر کرده است.

مثلا نرخ تورم ماهانه می‌گوید در یک ماه اخیر متوسط کالاها یا خدمات مصرفی چقدر گران‌تر شده و تورم نقطه‌ای نشان می‌دهد قیمت‌ها نسبت به یک سال پیش در همین زمان، چقدر تغییر کرده است. تورم سالانه معمولا استفاده زیادی ندارد اما در گزارش‌های آماری دیده می‌شود.

محاسبه نرخ تورم سالانه به این صورت است که تغییرات میانگین شاخص در ۱۲ ماه منتهی به ماه موردنظر با مدت مشابه سال گذشته آن مقایسه می‌شود.

▣ چند تحلیل بین‌المللی

گزارش‌های بین‌المللی موجود نشان می‌دهند تورم ایران در سال ۲۰۲۲ با افت روبه‌رو خواهد شد اما همچنان مقدار آن قابل‌توجه خواهد بود. به‌عنوان مثال، صندوق بین‌المللی پول در آخرین پیش‌بینی‌های خود، نرخ تورم سال ۲۰۲۲ را برای ایران ۲۷.۵ درصد اعلام کرده و معتقد است در سال ۲۰۲۳ این مقدار به ۲۵ درصد می‌رسد. اکونومیست نیز تورم ایران در سال ۲۰۲۲ را ۲۳.۵ درصد تخمین زده است.

▣ شرایط تورمی سال ۱۴۰۱

شرایط تورمی ایران در سال ۱۴۰۱ به‌عوامل گوناگونی بستگی دارد. تورم اساسا یک پدیده پولی بوده و به همین دلیل هم تا حدود زیادی به سیاست‌های اقتصادی و پولی وابسته است.

مهم‌ترین موضوع ایران درباره تورم، سرنوشت برجام است. به نظر می‌رسد پیشرفت‌های خوبی در این کار انجام شده باشد اما هنوز نتیجه قطعی اعلام نشده است.

دستیابی به توافق می‌تواند منابع ارزی بلوکه‌شده ایران را آزاد کند، روابط تجاری و مالی را بهبود بخشد و موجب رشد اقتصادی در کشور شود. نرخ دلار نیز می‌تواند با افت روبه‌رو شود.

این اتفاقات می‌تواند تورمی که ناشی از فشار هزینه (مربوط به مواد اولیه و تجهیزات) است و انتظارات تورمی را حداقل تا مدتی کاهش دهد. با این حال، تمام ماجرا این نیست.

دستیابی به توافق، برای کنترل تورم مهم است اما سیاست پولی درست هم در آن تاثیرگذار است. کنترل نقدینگی و

مدیریت درست بودجه می‌تواند عوامل مهم دیگری باشند که در اینجا به کمک کنترل تورم می‌آیند.

یادداشت

تورم در اقتصاد ریشه دوانده است

عباسعلی حقانی‌نسب
کارشناس اقتصاد

در نظام اقتصادی، افزایش قیمت کالاها و خدمات از چند منظر قابل بررسی است. در اقتصاد بیمار ایران نیز این پدیده از ۲ منظر قابل بررسی است. از یک سو اقتصاد ایران بر پایه واسطه‌گری و دلالی بوده و با وجود تمام نظارت‌ها، بازارها هر از چندگاهی با مافیاهای خاص خود مواجه می‌شوند که نبض بازار را در دست می‌گیرند و از سوی دیگر، ساختار اقتصادی کشور تولیدمحور نبوده و سوداگرمحور است؛ بنابراین در تمام این سال‌ها زیرساخت‌های سوداگری نه‌تنها از بین نرفته، بلکه تقویت هم شده است. با این روند، معمولا افزایش قیمت گاهی تحت‌تاثیر اقدامات پشت‌پرده سوداگران ایجاد می‌شود.

از سوی دیگر در برهه‌هایی از زمان به لحاظ اقتصادی، هیچ‌کدام از عوامل تورم مدیریت نشده و متغیرهای تاثیرگذار بر تورم با روند قبلی شتاب گرفته است. در سال‌های گذشته در حوزه خلق نقدینگی کار زیادی انجام نشده و باید در مواجهه با کنترل نقدینگی اقدامات ساختاری انجام داد؛ بنابراین موتور رشد نقدینگی با سرعت بالا در حال خلق نقدینگی است و اثرات خود را با تاخیر بر تورم می‌گذارد. اثراتی که تا کنون به‌دنبال خلق نقدینگی بر تورم ایجادشده، نتیجه رشد نقدینگی سال‌های گذشته است. اثرات نقدینگی امسال نیز خود را در سال‌های دیگر نشان می‌دهد.

در این میان، متغیرهایی همچون تورم جهانی بر افزایش قیمت‌ها در ایران تاثیر دارد. قیمت کالاها و خدمات اعم از انرژی و غذا در بازارهای جهانی به‌ویژه برای کشورهایی که در تحریم است به‌شدت افزایش پیدا کرده است. به‌دلیل اینکه هزینه مبادلات در کشور بالاست، زمانی که قیمت‌های جهانی افزایش پیدا می‌کند با یک تورم و قیمت بیشتری به مصرف‌کننده منتقل می‌شود.

مسائل مربوط به برجام و اینکه هنوز توافق میسر نشده و نرخ تعامل ما با دنیا کاهش پیدا کرده، اثرات خود را به صورت انتظارات تورمی بر اقتصاد کشور می‌گذارد و مشکلاتی ایجاد می‌کند. علاوه بر این، یک انتظار تورمی ناشی از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی در جامعه ایجاد شده است. حتی اگر تخصیص ارز ترجیحی ادامه داشته باشد، به‌دلیل اینکه بحث حذف آن در دولت و مجلس شده، عملا انتظارات تورمی خاص خودش را به‌دنبال دارد.

در روند افزایش قیمت کالاها در حوزه غذایی، ضمن اینکه بحث تورم جهانی و حذف ارز ترجیحی وجود دارد، سوءمدیریت‌های داخلی در بحث کشاورزی و غذایی بر قیمت این کالاها تاثیرگذار است. این سوءمدیریت‌ها مربوط می‌شود به اینکه یک محصول را در زمان خود به تولید نمی‌رسانیم و برنامه‌ریزی درستی برای عرضه کشاورزی نداریم. کشاورزی در ایران ،کشاورزی خرد است که امکان برنامه‌ریزی، تولید و عرضه متناسب با کاهش قیمت تمام‌شده را در کشور از بین برده است. ساختار زراعت، تولید مواد غذایی و کشاورزی در ایران یک ساختار غلطی است که از زمانی که اصلاحات ارضی اتفاق افتاده تا امروز نسل به نسل باعث خردتر شدن زمین‌ها شده، چراکه به مرور هر مالکی که فوت کرده زمین‌هایش به‌خاطر مسائل وراثت خردتر شده است. هر قدر زمین کشاورزی کوچک‌تر باشد، هم بهره‌وری پایین می‌آید و هم امکان برنامه‌ریزی برای کشت دچار مشکل می‌شود و در نهایت قیمت تمام‌شده بالا می‌رود. به این صورت کشاورزی در کشور ما دچار تلاطمی‌شده که عرضه کالا و تنظیم بازار را تحت‌تاثیر قرار داده است. در حوزه دامپروری و تولید گوشت نیز وضعیت به همین صورت است.

در نهایت نیز به هر حال ایران کشوری است که نرخ تعامل آن با دنیا بسیار کم است که مشکلات و موانع زیادی پیش‌روی اقتصاد می‌گذارد. سیاست‌گذاران اقتصادی نیز به‌جای اینکه به سمت خشک کردن ریشه‌های تورم و گرانی بروند، به‌خاطر مشکل مدیریت و سوءمدیریتی که وجود دارد، به صورت موقتی بعضی از مشکلات را حل کرده‌اند که خود آن راه چاره‌ها نیز دوباره منجر به ضربه زدن به اقتصاد شده است.

به این صورت است که تورم در اقتصاد کشور ریشه زده و داستان این گرانی‌ها ادامه‌دار شده است.

سه‌شنبه
۲۴ خرداد ۱۴۰۱- ۱۴ ذی‌القعده ۱۴۴۳ - ۱۴ ژوئن ۲۰۲۲- شماره ۲۰۷۸-پیاپی ۳۳۹۶

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

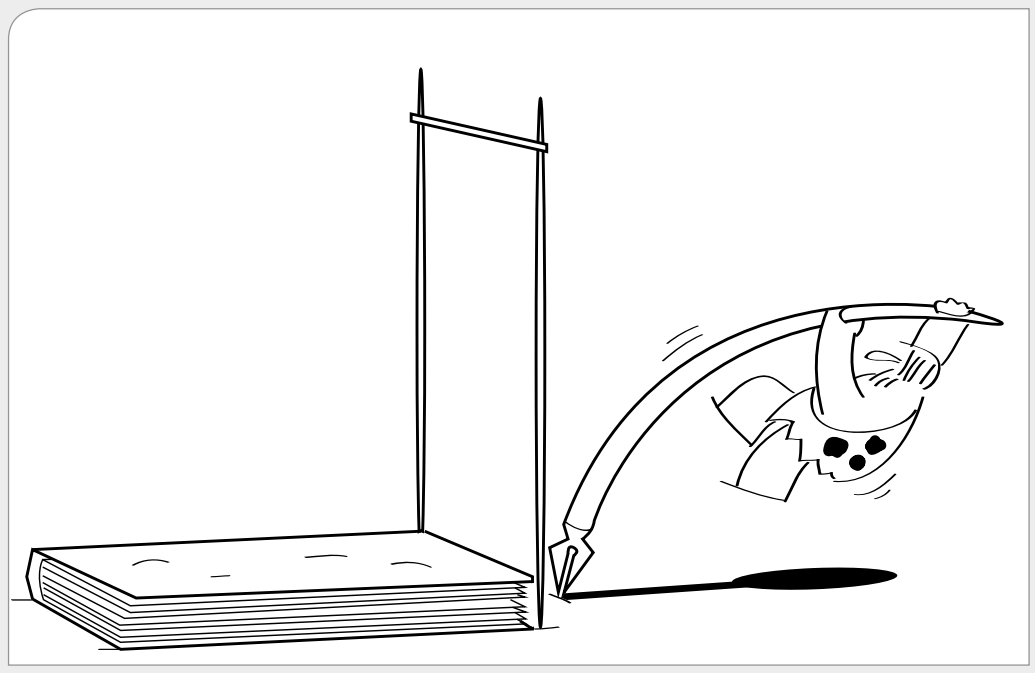
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

اولتیماتوم پلیس پایتخت به شبکه بانکی کشور

شعب بانکی ناامن پلمب می‌شوند

عکس: صمت

فرمانده انتظامی تهران بزرگ از پلمب شعب بانکی ناامن خبر داد.

سردار حسین رحیمی در گفت‌وگو با ایسنا، درباره امنیت شعب بانک‌ها و اینکه آیا ممکن است فهرستی از شعب ناامن بانک‌ها در تهران اعلام شود، گفت: ابتدا لازم است بگویم زبده‌ترین ماموران پلیس در هر فصل یک‌بار اقدام به بازدید امنیتی از تمام شعب بانک‌ها در سطح شهر تهران کرده و نکات امنیتی، ایمنی و خلأهای موجود را به مسئولان بانک اعلام می‌کنند.

رؤسای بانک‌ها مکلف و موظفند ضعف‌هایی را که ما در بازدیدها تشخیص داده‌ایم، در زمان تعیین‌شده رفع کنند، اما متاسفانه در موارد قابل‌توجهی توجه کافی به این هشدارها نمی‌شود.

ماجرا از آنجا آغاز شد...

صبح روز دوشنبه، ۱۶ خرداد خبر یکی از پیچیده‌ترین و بزرگ‌ترین سرقت‌های بانک به پلیس اطلاع داده شد؛ سرقتی که از صندوق امانات شعبه دانشگاه بانک ملی ایران در خیابان انقلاب تهران انجام شده و در جریان آن ۱۶۲ صندوق از هزار صندوق امانت واقع در این شعبه ازسوی سارقان تخلیه شده و محتویات آن شامل طلا، جواهرات، سکه، دلار، یورو و... به سرقت رفته بود.

با انتشار این خبر مالباختگان و دارندگان صندوق‌های امانات نیز خیلی زود خود را به محل این شعبه از بانک ملی رسانده و خواستار برخورد با عاملان این سرقت شدند، اما در آن زمان و به‌گفته رئیس پلیس پایتخت، پلیس سرنخ چندانی از سارقان نداشت.

۴۸ ساعت از وقوع سرقت گذشت. حجم اخبار منتشرشده و شایعات درباره سرقت از بانک افزایش یافته بود و مالباختگان نیز با ثبت شکایات خود خواستار جبران خسارات از سوی بانک ملی بودند.

رئیس شعبه نیز به‌گفته پلیس به‌دلیل سهل‌انگاری بازداشت و از سمت خود عزل شده بود، اما هیچ ارتباطی میان او و سارقان به‌دست نیامد.

ماموران در حالی وارد دومین روز از رسیدگی به این پرونده شده بودند که نخستین سرنخ‌ها از سارقان به‌دست آمد؛ سرنخ‌هایی که نشان می‌داد چند نفر از اعضای این باند سرقت، حدود ۲ ساعت قبل از آنکه موضوع به پلیس اطلاع داده شود، از کشور خارج و به یکی از کشورهای همسایه متواری شده‌اند. سرنخ‌های دیگری نیز به‌دست آمد.

همزمان اینترپل ایران خواستار صدور اعلام قرمز برای دستگیری سه فرد متواری شده به خارج شد و سازمان جهانی اینترپل نیز با آن موافقت کرد. ۱۰ نفر از جمله یک زن در داخل و ۳ نفر نیز در خارج از کشور دستگیر شدند و به این ترتیب پرونده یکی از پیچیده‌ترین سرقت‌های انجام‌شده از بانک در سال‌های اخیر بعد از گذشت کمتر از ۵ روز از اعلام آن به پلیس مختومه شد.

اما این سرقت، زنگ خطری جدی برای امنیت در بانک‌هاست؛ به‌ویژه آنکه روز گذشته سردار حسین رحیمی، فرمانده انتظامی تهران بزرگ نیز در نشستی خبری به خبرنگاران گفته بود ماموران متخصص پلیس حدود یک ماه پیش از وقوع سرقت نسبت به رعایت نشدن نکات امنیتی در این شعبه از بانک به مسئولان آن هشدار داده بودند؛ هشداری که نه‌تنها جدی گرفته نشده بود، بلکه در همان ایام نگهبان شعبه را نیز ترخیص کرده و از آن عجیب‌تر اینکه این شعبه هیچ ارتباطی نه با مرکز فوریت‌های پلیسی ۱۱۰، نه با کلانتری و نه با سامانه مهام پلیس داشت.

البته صندوق امانات شعبه دانشگاه بانک ملی، تنها شعبه‌ای نبود که این سارقان به آن دستبرد زده بودند.

آنها حدود یک ماه پیش و در میانه اردیبهشت نیز قصد سرقت از صندوق امانات یکی از شعب بانک تجارت در خیابان فلسطین تهران را داشتند که البته با امکانات امنیتی بانک قادر به سرقت از آن نشده و ناکام مانده بودند.

بانک‌ها نکات ایمنی را رعایت کنند

فرمانده انتظامی تهران بزرگ با اشاره به روند بررسی ایمنی بانک‌ها گفت: در حال حاضر نیز تعدادی از بانک‌ها موارد ایمنی را رعایت نمی‌کنند، دوربین‌های‌شان دچار مشکل است و مشکلات ایمنی و حفاظتی و مراقبتی دارند. در همین بانکی که موردسرقت قرار گرفت، سارقان با پریدن از بالای در پارکینگ توانستند وارد ساختمان شوند و ۱۰ تا ۱۲ ساعت هم آنجا حضور داشتند.

سردار حسین رحیمی ادامه داد: این سارقان حوالی ساعت ۲ بامداد وارد شعبه شده بودند، اما هیچ فرد نگهبانی آنجا نبود. وقتی هم که پرسیدیم چرا نگهبانی آنجا حضور نداشت، گفتند تشخیص این‌طور بوده است.

وی در پاسخ به اینکه به‌نظر می‌رسد دستورات پلیس الزام‌آور نیست، گفت: اجرای دستورات پلیس الزامی است و بانک‌ها باید آن را رعایت کنند. اگر این اتفاق رخ ندهد، مسئولان بانک طی هماهنگی با دادستانی به‌دلیل ترک فعل تحت پیگرد و تعقیب قرار خواهند گرفت.

همچنین در صورت هماهنگی با دادستانی امکان اعلام اسامی شعب ناامن وجود دارد و در واقع ترک فعل‌کنندگان افرادی هستند که با انجام ندادن یکسری اقدامات امنیتی و توجه به هشدارها، بانک را ناامن کرده‌اند.

رئیس پلیس تهران با تاکید بر اینکه برابر قانون اگر این موارد رعایت نشود، مدیران بانک حتما باید به اتهام ترک فعل پاسخگو باشند، درباره پلمب شعب ناامن بانک‌ها نیز به ایسنا گفت: براساس ابلاغ جدید پلیس تهران دستور پلمب بانک‌هایی که ۲ تا۳ بار تذکر ازسوی پلیس دریافت کرده و به آن توجه نکرده‌اند، صادر خواهد شد.

نظرگاه

بیل‌گیتس و بخش کشاورزی

حسین عبده تبریزی- اقتصاددان: بیل گیتس را با مایکروسافت، فناوری و ثروت عظیم می‌شناسیم، اما او و همسرش در سال‌های اخیر، صدها هزار هکتار اراضی کشاورزی در ۲۰ ایالت امریکا خریده‌اند. علاقه بیل گیتس به مزرعه‌داری ناشی از چیست؟ گیتس سرمایه‌گذار حرفه‌ای و آشنا با بازارهای مالی است. چرا به سرمایه‌گذاری در بخش محافظه‌کار کشاورزی روی آورده است؟ چرا گیتس می‌خواهد در سبد دارایی‌های خود، سرمایه‌گذاری در زمین‌های کشاورزی را که به اندازه سرمایه‌گذاری در سهام سنتی بی‌ثبات نیست، اضافه کند؟ بیل گیتس باید معتقد باشد تکنولوژی جدید در زمینه استفاده گسترده از علم بذر (بذرهای اصلاح‌شده ژنتیکی)، سوخت‌های زیستی، صرفه‌جویی در مصرف آب و سایر نهاده‌ها، اتوماسیون، مقاومت در برابر بیماری‌های گیاهی و دامی، بیوگاز، نقشه‌برداری از زمین‌های کشاورزی، واکسن‌های جدید دامی، تغییر ذائقه مصرف‌کنندگان و... به نرخ بازده بالا منتهی می‌شود. بیل گیتس جلوتر از زمانه خود، با سرمایه‌گذاری عمده در مزارع کشاورزی و استفاده از تکنولوژی روز می‌خواهد روش‌های سنتی مالکیت، بهره‌برداری و سود از زمین‌های کشاورزی را تغییر دهد. سرمایه‌گذاری گیتس در زمین‌های کشاورزی امریکا بی‌شک دیگران را تشویق می‌کند تا زمین‌های کشاورزی را به‌عنوان فرصت‌های سرمایه‌گذاری هوشمند تلقی کنند. او می‌خواهد مفهوم فصل زراعی بد را در چارچوب مفاهیم بازار سرمایه تغییر دهد. حتما گیتس آخرین کسی در امریکا نیست که این فرصت را شناسایی کرده و حضور او باعث خواهد شد افراد بیشتری به زمین‌های کشاورزی به‌مثابه ابزار سرمایه‌گذاری و «طبقه دارایی» جدید نگاه کنند. آثاری از توجه سرمایه‌گذاران ایرانی به اراضی کشاورزی مشاهده شده است. این به آن معناست که غیر از زمین و ساختمان، اهالی بازار سرمایه ایران هم به طبقه دارایی جدیدی در بازار، یعنی اراضی کشاورزی، توجه کرده‌اند. آینده نشان خواهد داد که آیا این تحول به نفع کارآیی بیشتر بخش کشاورزی و ارتقای رفاه کشاورزان است یا باعث سفته‌بازی و افزایش نرخ محصولات کشاورزی خواهد شد.

*** *** ***

بمب‌های ساعتی در تهران

یکی دو تا نیستند؛ ۱۲۹ ساختمان ناامن در تهران. برخی‌شان ساختمان‌های قدیم معروف شهرند که سن‌شان به دوران قاجار می‌رسد و برخی دیگر چند سال بیشتر از عمرشان نمی‌گذرد.

بخشی از ساختمان‌های ناامن تهران در خیابان جمهوری واقع شده‌اند. یکی از آنها همسایه «پلاسکو» معروف است؛ «پاساژ کویتی‌ها». کسبه به تنها چیزی که فکر می‌کنند پاس کردن چک‌های سرماه است و پرداخت اجاره‌بها. اسم ناامنی که می‌آید لبخند تلخی روی لبان‌شان می‌شکفد، سری تکان می‌دهند و می‌گویند: «چاره چیه؟»

خیابان جمهوری پر از ساختمان‌های کهنه و تودرتویی است که کارگران در آن مشغول کارند؛ ساختمان‌های قدیمی که شاهد اتفاقات تلخ و شیرین کف خیابان بوده‌اند، انسان‌های مختلف را دیده‌اند و سعی می‌کنند همچنان در آلودگی شهر نفس بکشند و دوام بیاورند. زمانی ساختمان‌های اداری شیک دوران خودشان بوده‌اند و حالا یک ملک کلنگی‌اند که به یک کارگاه تولیدی تبدیل شده‌اند و هر از گاهی یک کارگر در حال اتو کشیدن از پشت پنجره نمایان می‌شود. این ساختمان‌ها درست مثل بمب ساعتی، هر لحظه ممکن است فاجعه‌ای مثل پلاسکو یا متروپل را خلق کنند.

ساختمان ۵۸ ساله «آلومینیوم» هم اسمش در بین ناامن‌هاست؛ ساختمان ۱۳ طبقه‌ای که حداقل ۷۰۰ واحد دارد و در هر واحد حدود ۳ تا ۴ نفر مشغول کارند. گفته می‌شود بین ۳۰۰۰ تا ۳۵۰۰ نفر در این ساختمان کار می‌کنند.

اسم ناامنی ساختمان که می‌آید، کسبه گارد می‌گیرند: «کی میگه اینجا ناامنه؟! شما بیا یه دیوار اینجا رو بکَن ببین چقدر طول می‌کشه. اینجا از خیلی از ساختمونای جدید امروزی که با آب‌دهن درست شدن، محکم‌تره».

اوضاع در بازار بزرگ تهران حادتر است. گرچه اسم ساختمان‌ها و پاساژهایی در لیست ساختمان‌های ناامن ثبت شده، اما وارد هر راسته و تیمچه‌ای که می‌شوید انبوهی از سیم‌های درهم تنیده را می‌بینید که برای منفجر شدن نیاز به یک جرقه دارند. کمی دورتر از بازار طلا و جواهر، در دالان‌های پیچ در پیچ، کارگاه‌های طلاسازی فعالند؛ اتاقک‌های کوچکی که در آن حداقل ۵ نفر کار می‌کنند. زیر این کارگاه‌ها مانتو و لباس‌فروشی‌ها در حال کسب‌وکارشانند. وارد یکی از کارگاه‌های آبکاری می‌شوم. ۳ طبقه بالا می‌روم. گوشه‌ای از کارگاه یک پیکنیکی روشن است، یک ظرف استیل پر آب روی شعله می‌جوشد، فضای کوچک پر از بوی اسید است. هر کسی کاری دستش گرفته است.

آلودگی صوتی هم کم نیست، اما کارگران عادت دارند و می‌گویند: «وضعیت همه بازار همینه. مثلا می‌خوان چطوری ایمنش کنن؟».

البته علیرضا زاکانی، شهردار تهران به لیست ۱۲۹ ساختمان ناایمنی که منتشر شد، واکنش نشان داد و گفت: «لیست‌هایی که منتشر می‌شوند جز ایجاد التهاب در جامعه نتیجه دیگری ندارند. خواسته شهرداری از شهروندان این است که توجهی به این لیست‌ها نداشته باشند.»

بیانیه

عبرت از سانحه ریزش متروپل

انجمن تولیدکنندگان صنعتی ساختمان خواستار استفاده از فناوری‌های نوین و صنعتی‌سازی در اجرای طرح نهضت ملی مسکن شد.

به گزارش مهر، انجمن صنفی تولیدکنندگان و فناوران صنعتی ساختمان در بیانیه‌ای با تاکید بر لزوم نگاهی عمیق‌تر به حادثه آبادان، خواستار درس گرفتن از این سانحه غمبار در ساخت‌وسازهای جدید شد.

در این بیانیه آمده است:

حادثه مصیبت‌بار فرو ریختن برج متروپل در شهر رنج‌کشیده آبادان، فرصتی است برای گریستن، برای سوگواری، برای دلداری و نیز فرصتی برای تمرکز و تامل عمیق‌تر، برای یافتن گلوگاه‌ها و اصلاح کجراهه‌ها، برای تجدیدنظر در ساختارها.

در جمع سوگواران هستند کسانی که نباید در این غم و حسرت مستغرق بمانند. باید بر فراز این اندوه و التهاب با عرق شرم بر جبین، خود را در این فاجعه سهیم بدانند. باید با عبور از این پوسته تاریک، به عمق شفاف مسئولیت‌پذیری، قانون‌مداری و وجدان حرفه‌ای پناه برند. از ساختارهای ناکارآمد عبور و ساختاری روزآمد و اطمینان‌بخش برپا کنند.

جامعه بزرگ مهندسی ساختمان کشور، نظام دانشگاهی و نظام مهندسی ساختمان کشور که هر یک پشتوانه سترگ صنعت احداث کشورند، جملگی در این ملقمه خفت‌بار سهیم هستیم؛ نه با کرده‌ها که با ناکرده‌ها و ناگفته‌هامان.

معضلات بخش ساخت‌وساز از سر ناتوانی نیست؛ از سر نابسامانی است. آبشخور این سهل‌پنداری‌ها و خام‌دستی‌ها، روش‌های پوسیده و منسوخ ساخت‌وساز دستی و سنتی است. مناسبات ساخت‌وساز سنتی اجازه می‌دهد هر مدعی با توشه‌ای ناچیز در این فضا، ایفای نقش کند و دور از وزن‌کشی قانونمند و سختگیرانه تا اوج کارآفرین نمونه جولان دهد.

می‌دانیم که امروز صنعت ساختمان تخصصی پیچیده و ذوجوانب است. افراشتن بنا نیازمند پیش‌مهندسی جامع، مدیریت یکپارچه و بهره‌گیری از دانش و فناوری روزآمد است. باور داشته باشیم که نظارت و بازرسی در انتهای خط تولید نمی‌تواند عدم انطباق‌ها را از میان بردارد و البته می‌تواند به فاجعه منجر شود.

امروز در فرآیند تولید صنعتی، نظام‌های کنترل کیفیت پیش‌نگر، کیفیت تولید را تضمین و با توسعه تکنیک‌های خطاناپذیرسازی (ERROR PROOFING) عدم انطباق در محصول و در فرآیندها را محدود و محدودتر می‌کنند؛ ظرفیتی که اساسا در فضای تولید دستی و سنتی جایی ندارد. انتظارهای ما از ساختمان به امروز تعلق دارد و روش طراحی و تولید در گذشته دور سیر می‌کند. ما نیازمند تحول بنیادی در فرآیند طراحی و تولید ساختمان هستیم.

فرو ریختن یک ساختمان تازه‌بنیاد باوجود کراهت و زشتی، تجسم عینی بختکی است که کل ساخت‌وساز ما را در برگرفته و مراکز جمعیتی ما را بر پهنه لرزان این سرزمین در معرض خطری بالقوه قرار داده است.

کشور ما جامعه‌ای صنعتی است، اما صنعت احداث که از مزیت نسبی دوچندان برخوردار است، همچنان در شرایط سنتی زمین‌گیر شده و باوجود همه ظرفیت‌ها و مزیت‌ها در چرخه عقب‌ماندگی گرفتار آمده است. خوشبختانه دولت‌های اخیر جملگی پروژه‌های عظیم تولید مسکن را در زمره اولویت‌های خود قرار داده و به‌درستی بر تولید صنعتی مسکن تاکید مؤکد داشته‌اند و دارند، اما پیش‌نیازهای تولید صنعتی ساختمان فراهم نیست. ما فاقد طرح جامع توسعه صنعتی ساخت‌وساز هستیم. تولید صنعتی ساختمان مقوله‌ای میان‌بخشی است و همکاری و هماهنگی ارگان‌های متعددی را طلب می‌کند. تحقق این همکاری و زمانبندی اقدامات با تدوین طرح جامع میسر خواهد بود. ما هنوز تولید صنعتی را هدف‌گذاری نکرده‌ایم. ما فاقد ضوابط لازم برای طراحی و تولید صنعتی هستیم و آنچه در دست داریم ناکافی، نارسا و خود مانعی بر سر راه تولید صنعتی است.

- ما زیرساخت‌های تولید صنعتی ساختمان را ساماندهی نکرده‌ایم؛ از جمله کنترل کیفیت که نکته مرکزی در این فاجعه بوده است. گفته شد تولید صنعتی ساختمان در گرو همکاری و هماهنگی ارگان‌های متعدد است؛ بنابراین مدیریت این فرآیند لازم است در سطح مقامات ارشد اجرایی کشور تعیین شود. در حال حاضر طرح عظیم جهش تولید مسکن بستر بسیار مناسبی را برای توسعه صنعتی مسکن و حل معضلات اساسی بخش ساخت‌وساز فراهم کرده است. به‌علاوه ما همه عوامل و منابع لازم برای توسعه صنعتی ساخت‌وساز را در اختیار داریم؛ به‌ویژه جامعه بزرگ مهندسی ساختمان که به دانش روز مجهز و قادر است این فرآیند را هدایت کند، اما هشدار می‌دهیم اگر پیش‌نیازهای پیش‌گفته فراهم نباشد، شوربختانه تولید صنعتی مسکن، تنها شعاری بر دیوار باقی خواهد ماند. این انجمن وظیفه خود می‌داند که ضمن هشدار دوباره نسبت به عواقب وخیم ناشی از رکود و عقب‌ماندگی در فرآیند تولید ساختمان، اعلام کند توسعه صنعتی، اولویت نخست توسعه بخش ساخت‌وساز و در زمره اولویت‌های توسعه ملی است. این مهم هم‌اکنون در مسیر بحرانی است، زیرا جهانی شدن اقتصاد و الزام به رقابت آزاد بین‌المللی در کنار فقر رقابت‌پذیری در شرایط تولید دستی و سنتی، ساختارهای ساخت‌وساز ما را تهدید می‌کند. در زمینه توسعه صنعتی ساخت‌وساز زمان منقبض شده و فرصت‌ها محدود و مغتنم است.

باتوجه به همزمانی این فاجعه دردناک با طرح عظیم جهش تولید مسکن و هدف داهیانه دولت در باب تولید صنعتی در این طرح عظیم، شایسته است وزیر محترم راه و شهرسازی در عکس‌العملی نسبت به این فاجعه دردناک و در جهت تحقق اهداف عالی طرح عظیم جهش تولید مسکن، با پیامی امیدبخش و عاجل در باب شروع گام آغازین در موارد زیر دستور مقتضی صادر و بدین وسیله تولید صنعتی در این طرح عظیم را ریل‌گذاری کنند.

- تدوین طرح جامع توسعه صنعتی ساخت‌وساز
- تدوین ضوابط طراحی و تولید صنعتی مسکن
- ساماندهی زیرساخت‌های تولید صنعتی مسکن
- انتخاب مدیر توانمند برای توسعه صنعتی ساخت‌وساز در تراز مقامات ارشد اجرایی کشور همراه با ساختار مناسب

خبر روز

توسعه همکاری معاونت مطبوعاتی با انجمن روابط عمومی ایران

تعدادی از اعضای هیات مدیره انجمن روابط عمومی ایران با فرشاد مهدی‌پور، معاون مطبوعاتی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دیدار و گفت‌وگو کردند. در این دیدار خسرو رفیعی و ناصررزاق منش و فاطمه بنی‌هاشمی چگونگی فعالیت‌های انجمن در طول ۳۰ سال گذشته را تشریح کردند و باتوجه به رسالت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، به‌ویژه معاونت مطبوعاتی درخواست کردند این ارتباط و تعامل با انجمن به نحو موثری برقرار شود. مهدی‌پور از فعالیت‌های انجام شده در جهت توسعه و ارتقای روابط‌عمومی توسط انجمن در طول سال‌های گذشته تشکر و اظهار امیدواری کرد این فعالیت‌ها گسترش یابد و برای جامعه مفید واقع شود. در پایان ایشان اظهار امیدواری کرد رابطه خوبی از طریق انجمن با حوزه معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برقرار شود.